ॐ

॥ ಆಪಸ್ತಮ್ಬಪೂರ್ವಪ್ರಯೋಗಃ ॥

೧. ಪರಿಷತ್

ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ । **ಶತಮಾನಂ ಭವತೀತಿ** ಪವಿತ್ರಂ ದತ್ವಾ, ಸುಮುಹೂರ್ತಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ, ಫಲತಾಂಬೂಲ ಸಹಿತಂ ಪರಿಷದ್ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ **ನಮಃ ಸದಸೇ । ನಮಃ ಸದಸಸ್ಪತಯೇ । ನಮಃ ಸಖೀನಾಂ ಪುರೋಗಾಣಾಂ ಚಕ್ಷುಷೇ । ನಮೋ ದಿವೇ । ನಮಃ ಪೃಥಿವ್ಯೈ ।** ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಮಹಾಜನೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ಇತಿ ಪರಿಷದಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ , ಅಶೇಷೇ ಹೇ ಪರಿಷತ್ ಭವತ್ಪಾದಮೂಲೇ ಮಾಯಾ ಸಮರ್ಪಿತಾಂ ಇಮಾಂ ಸೌವರ್ಣೀಂ ಅಲ್ಪೀಯಸೀಮಪಿ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಯಥೋಕ್ತ–ದಕ್ಷಿಣಾಮಿವ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಾಯಾಃ ಮಮ ಧರ್ಮಕಾನ್ತಾಯಾಃ ಪುಗ್ಂಸವನಸೀಮಂತೋನ್ನಯನಾಖ್ಯ–ಕರ್ಮ ಕರ್ತುಂ ಮಮ ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿದ್ಧಿಮನುಗೃಹಾಣ । ಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು ಇತಿ ಪರಿಷದನುಜ್ಞಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ , ದಂಪತೀ ಉಪವಿಶ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀಪಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಾರಿಪ್ಸಿತಸ್ಯ ಶುಭಕರ್ಮಣಃ ನಿರ್ವಿಘ್ನೇನ ಪರಿಸಮಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಮ್ ಉತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಆದೌ **ಶ್ರೀಮಹಾಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ** । ಗಣಪತಿಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ, ಪ್ರಸಾದಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಆವಾಹಿತ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ ಯಥಾಸ್ಥಾನಂ ಸ್ಥಿರೋ ಭವ ಶೋಭಾನಾರ್ಥೇ ಪುನಾರಾಗಮಾನಾಯ ಚ ಇತ್ಯುದ್ವಾಸ್ಯ । ಸುಮೂಹರ್ತಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತೇ ರಾಶೌ ಜಾತಾಯಾಃ ಮಮ ಧರ್ಮಕಂತಾಯಾಃ ಪುಗ್ಂಸವನ–ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನಾಂಗಂ ನಾಂದೀ ಶೋಭನದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ನಾಂದೀಸಮಾರಾಧನಂ ಕುರ್ವನ್ ಅನೇನ ಹಿರಣ್ಯೇನ ನಾಂದೀಸಮಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಾದೌ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಂ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।

೨. ಅಥ ಪುಣ್ಯಾಹ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಸುಮುಹೂರ್ತಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವನ್ತು । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀಪಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಸ್ಯ ಅಮುಕಸ್ಯ ಅಮುಕಕರ್ಮಾಂಗಂ ಗೃಹಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಶರೀರಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಭಾಣ್ಡಭಾಜನಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ಕರಿಷೇ ।

ಭೂಮಿರ್ಭೂಮ್ನಾದ್ಯೌರ್ವರಿಣಾಂತರಿಕ್ಷಂಮಹಿತ್ವಾ । ಉಪಸ್ಥೇ ತೇ ದೇವ್ಯದಿತೇಽಗ್ನಿಮನ್ನಾದಮನ್ನಾದ್ಯಾಯಾದಧೇ ॥ (ಭೂಮಿಂ ಸ್ಪೃಶೇತ್)

ಯುನಕ್ತ ಸೀರಾ ವಿಯುಗಾ ತನೋತ ಕೃತೇ ಯೋನೌ ವಪತೇಹ ಬೀಜಮ್ । ಗಿರಾ ಚ ಶ್ರುಷ್ಟಿಃ ಸಭರಾ ಅಸನ್ನೋನೇದೀಯ ಇಥ್ಸೃಣ್ಯಾ ಪಕ್ವಮಾಯತ್ ॥ (ತಣ್ಡುಲಾನ್)

ಆ ಜಿಘ್ರಕಲಶಂ ಮಹ್ಯುರುಧಾರಾ ಪಯಸ್ವತ್ಯಾತ್ವಾ ವಿಶಂತ್ವಿಂದವಃ ಸಮುದ್ರಮಿವಸಿಂಧವಃ

ಸಾಮಾ ಸಹಸ್ರ ಆ ಭಜ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿಃ ಸಹ ಪುನರ್ಮಾವಿಶತಾದ್ರಯಿಃ ॥ (ಜಲಪೂರಿತ ಕಲಶಮ್)

ತಂತುಂ ತನ್ವನ್ರಜಸೋ ಭಾನುಮನ್ವಿಹಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತಃ ಪಥೋರಕ್ಷಧಿಯಾ ಕೃತಾನ್ । ಅನುಲ್ಬಣಂ ವಯತ ಜೋಗುವಾಮಪೋ ಮನುರ್ಭವ ಜನಯಾ ದೈವ್ಯಂ ಜನಂ । (ಇತಿ ತನ್ತುನಾವೇಷ್ಟ್ಯ)

ತಿರಃ ಪವಿತ್ರಮತಿನೀತಾ ಆಪೋ ಧಾರಯಮಾತಿಗುಃ । ದೇವೇನ ಸವಿತ್ರೋತ್ಪೂತಾ ವಸೋಸ್ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಭಿಃ । (ಕೂರ್ಚನ್ನಧಾಯ)

ಓಷಧಯಸ್ಸಂ ವದಂತೇ ಸೋಮೇನ ಸಹ ರಾಜ್ಞಾ । ಯಸ್ಮೈ ಕರೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತಗ್ಂ ರಾಜನ್ಪಾರಯಾಮಸಿ ॥ (ಆಮ್ರಪರ್ಣಮ್)

ಯಾಃ ಫಲಿನೀರ್ಯಾ ಅಫಲಾ ಅಪುಷ್ಪಾ ಯಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ । ಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾನೋ ಮುಂಚನ್ತ್ವಗ್ಂಹಸಃ (ನಾರಿಕೇಲ ಫಲಮ್)

ತ್ಸುವರ್ಣಗ್ಂ ಹಿರಣ್ಯಮಭವತ್ । ತತ್ಸುವರ್ಣಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಸ್ಯ ಜನ್ಮ । ಯ ಏವಗ್ಂ ಸುವರ್ಣಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಸ್ಯ ಜನ್ಮ ವೇದ । ಸುವರ್ಣ ಆತ್ಮನಾ ಭವತಿ ॥ (ಸುವರ್ಣಮ್)

ಇಮಮ್ಮೇ ಗಂಗೇ ಯಮುನೇ ಸರಸ್ವತಿ ಶುತುದ್ರಿಸ್ತೋಮಗ್ಂ ಸಚತಾಪರುಷ್ಣಿಯಾ । ಅಸಿಕ್ನಿಯಾಮರುದ್ವೃಧೇ ವಿತಸ್ತಯಾರ್ಜೀಕೀಯೇ ಶೃಣುಹ್ಯಾ ಸುಷೋಮಯಾ ॥ (ಇತಿ ಜಲಂ ಪೂರಯೇತ್)

ತತ್ವಾಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಂದಮಾನಸ್ತದಾಶಾಸ್ತೇ ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ । ಅಹೇಡಮಾನೋ ವರುಣೇಹ ಬೋಧ್ಯುರುಶಗ್ಂ ಸಮಾನ ಆಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಃ । (ಇತಿ ಮನ್ತ್ರೇಣ ವರುಣಾಮಾವಾಹಯೇತ್)

ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಲಶೇ ಭೂಃ ವರುಣದೇವತಾಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಏವಂ ಭುವಃ ಸುವಃ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಓಂ ವರುಣಾಯ ನಮಃ । ಓಂ ಅಪಾಂಪತಯೇ ನಮಃ । ಸುರೂಪಿಣೇ ನಮಃ । ಮಕರವಾಹನಾಯ ನಮಃ ॥ ವರುಣಾಯ ನಮಃ ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮಸ್ತು ।

ಪುಣ್ಯಾಹಾಗಂ ನಾನಾಗೋತ್ರಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಹಿರಣ್ಯೇನ ಭೋಜಯಿಷ್ಯೇ । ಭವದ್ಭಿರನುಜ್ಞಾತಃ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯಿಷ್ಯೇ । **ವಾಚ್ಯತಾಂ** ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ ।

ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ನಕ್ಷತ್ರಂ । ತದ್ಬಟ್ಕುರ್ವೀತೋಪವ್ಯುಷಂ । ಯದಾವ್ಯೈ ಸೂರ್ಯ ಉದೇತಿ । ಅಥ ನಕ್ಷತ್ರಂ ನೈತಿ । ಯಾವತಿ ತತ್ರ ಸೂರ್ಯೋ ಗಚ್ಛೇತ್ । ಯತ್ರ ಜಘನ್ಯಂ ಪಶ್ಯೇತ್ । ತಾವತಿ ಕುರ್ವೀತ ಯತ್ಕಾರೀ ಸ್ಯಾತ್ । ಪುಣ್ಯಾಹ ಏವ ಕುರುತೇ । ತಾಹ್ವಾ ಏತಾನ ಯಮನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ । ಯಾನ್ಯೇವ ದೇವ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ । ತೇಷು ಕುರ್ವೀತ ಯತ್ಕಾರೀ ಸ್ಯಾತ್ ।

ಪುಣ್ಯಾಹ ಏವ ಕುರುತೇ ॥ *ಓಂ ಕರ್ಮಣಃ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು* ಇತಿ ತ್ರಿಃ । *ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕರ್ಮಣೋಸ್ತು* ಇತಿ ತ್ರಿಃ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ ।

ಸ್ವಸ್ತಿನ ಇಂದ್ರೋ ವೃದ್ಧಶ್ರವಾಃ । ಸ್ವಸ್ತಿನಃ ಪೂಷಾ ವಿಶ್ವವೇದಾಃ । ಸ್ವಸ್ತಿನಸ್ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯೋ ಅರಿಷ್ಟ ನೇಮಿಃ । ಸ್ವಸ್ತಿನೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ದಧಾತು । ಋಧ್ಯಾಸ್ಮಹವ್ಯೈರ್ನಮಸೋಪಸದ್ಯ । ಮಿತ್ರಂ ದೇವಂ ಮಿತ್ರ ದೇಯನ್ನೋ ಅಸ್ತು । ಅನೂರಾಧಾನ್ ಹವಿಷಾ ವರ್ಧಯಂತಃ । ಶತಂ ಜೀವೇಮ ಶರದಃ ಸವೀರಾಃ । ತ್ರೀಣಿ ತ್ರೀಣಿ ವೈ ದೇವಾನಾಮೃದ್ಧಾನಿ । ತ್ರೀಣಿ ಸವನಾನಿ । ತ್ರಯ ಇಮೇ ಲೋಕಾಃ । ಋದ್ಧ್ಯಾಮೇವ ತದ್ವೀರ್ಯೇಷು ಲೋಕೇಷು ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತಿ । *ಓಂ ಕರ್ಮಣಃ ಋದ್ಧಿಂ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವನ್ತು* ಇತಿ ತ್ರಿಃ । ***ಕರ್ಮ ಋದ್ಧ್ಯತಾಮ್*** ಇತಿ ತ್ರಿಃ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ । ಪುಣ್ಯಾಹ ಕಲಶಸ್ಯೋದಕೇನ ಪುಣ್ಯಾಹ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ಇತ್ಯಾದಿಭಿಃ ವಾಕ್ಯೈಃ ಸ್ಥಾನಾಂತರೇ ಕಿಂಚಿತ್ ಕಿಂಚಿತ್ ವಾರಿ ಉತ್ಸೃಜೇತ್ । ಪುಣ್ಯಾಹ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಶುಭಂ ಕರ್ಮಾಸ್ತು, ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ, ಶಾಂತಿರಸ್ತು, ಪುಷ್ಟಿರಸ್ತು, ವೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಋದ್ಧಿರಸ್ತು, ಅವಿಘ್ನಮಸ್ತು, ಆಯುಷ್ಯಮಸ್ತು, ಐಶ್ವರ್ಯಮಸ್ತು, ಆರೋಗ್ಯಮಸ್ತು, ಧನಧನ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಇಷ್ಟಸಂಪದಸ್ತು, ಪುತ್ರಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಈಶಾನ್ಯಾಂ ಬಹಿರ್ದೇಶೇ ಅರಿಷ್ಟನಿರಸನಮಸ್ತು, ನೈರ್‌ಋತ್ಯಾಂ ಯತ್ಪಾಪಂ ತತ್ಪ್ರತಿಹತಮಸ್ತು ಅಚ್ಯುತಾನಂತಗೋವಿಂದೇಭ್ಯೋ ನಮಃ (ಕರ್ಣೌ ಸ್ಪೃಶೇತ್) । ಶುಭಾನ್ವರ್ಧನ್ತಾಂ, ಯಚ್ಛ್ರೇಯಸ್ತದಸ್ತು, ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಗೋತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಶುಭಂ ಭವತು, ಉತ್ತರೇ ಕರ್ಮಣ್ಯವಿಘ್ನಮಸ್ತು, ಉತ್ತರೋತ್ತರಮಹರಹರಭಿ ವೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಶುಭಮಸ್ತು ಇತಿ ಪಾತ್ರಾಂತರಸ್ಥೋದಕಂ ಪುಣ್ಯಾಹ ಕಲಶೇ ಪೂರಯಿತ್ವಾ, ಕೂರ್ಚಂ ಆಮ್ರಪಲ್ಲವಂ, ಫಲಂ ಚ ನಿಧಾಯ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಪೇತ್ ।

ಆಪೋ ಹಿಷ್ಠಾ ಮಯೋ ಭುವಃ ಆಪೋಜನಯಥಾಚನಃ । ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಶ್ಶುಚಯಃ ಪಾವಕಾಃ ಬಲಮೋಜೋ ನಿಧತ್ತ । ಪವಮಾನಸ್ಸುವರ್ಜನಃ ಜಾತವೇದಾ ಮೂರ್ಜಯಂತ್ಯಾ ಪುನಾತು । ಭೂಃ, ಭುವಃ, ಸುವಃ, ತಚ್ಛಂಯೋರಾವೃಣೀಮಹೇ ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ।
ಇತ್ಯಾದಿ ಜಪೇತ್ ॥
ವರುಣಾಯನಮಃ ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮಸ್ತು ಅನೇನ ಕೃತ ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನ ಕರ್ಮಣಾ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ತೀರ್ಥ ಜಲಂ ಪ್ರೋಕ್ಷೇತ್ ಪ್ರಾಶಯೇಚ್ಚ ॥

೩. ಅಥ ನಾಂದೀ

ಕಾಂಸ್ಯಪಾತ್ರೇ ರಜತಪಾತ್ರೇ ವಾ ಚತುರ್ಧಾ ಪ್ರಾಗಗ್ರಾನ್ ದರ್ಭಾನಾಸ್ತೀರ್ಯ । ಸಾಕ್ಷತಯವೋದಕಂ ಅಂಜಲಿನಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಅಗ್ರೇ ನಿಷಿಂಚೇತ್ ದೇವತೀರ್ಥೇನ, [ಪ್ರಜಾಪತಿ ಮನ್ತ್ರಾನನ್ತರಮ್]

ಮಾತುಶ್ಶ್ರಾದ್ಧಂತು ಪೂರ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ ಪಿತೃಣಾಂ ತದನಂತರಂ ।
ತತೋ ಮಾತಾಮಹಾನಾಂ ಚ ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ ॥

೧) ಸತ್ಯವಸ್ವಾಖ್ಯಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ ಏವಂ ದ್ವಿಃ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ ದರ್ಭಮೂಲೇ ನಿಷಿಂಚೇತ್ । ನಾಂದೀ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಿಪಿತಾಮಹಿಮಾತರಃ ನಾಂದೀ ಮುಖ್ಯಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ ಏವಂ ದ್ವಿಃ ।

ಸತ್ಯವಸ್ವಾಖ್ಯಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ ಏವಂ ದ್ವಿಃ ॥

೨) ತದುತ್ತರಸ್ಥ ದರ್ಭಮೂಲೇ ಸತ್ಯವಸ್ವಾಖ್ಯಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ ಏವಂ ದ್ವಿಃ । ನಾಂದೀ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಪಿತಾಮಹಪಿತರಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ । ಸತ್ಯವಸ್ವಾಖ್ಯಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ ಏವಂ ದ್ವಿಃ ॥

೩) ತದುತ್ತರಸ್ಥ ದರ್ಭಮೂಲೇ ಸತ್ಯವಸ್ವಾಖ್ಯಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ ಏವಂ ದ್ವಿಃ । ನಾಂದೀ ಮಾತಾಮಹ ಮಾತುಃಪಿತಾಮಹ ಮಾತುಃಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ಸಪತ್ನೀಕಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ ಏವಂ ದ್ವಿಃ । ಸತ್ಯವಸ್ವಾಖ್ಯಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ । ಏವಂ ದ್ವಿಃ ತದುತ್ತರಸ್ಥ ದರ್ಭಮೂಲೇ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ , ಸರ್ವೇ ಋಷಯಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್, ಸರ್ವೇ ಅತಿಥಯಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ, ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ । ಪ್ರಾಗಪವರ್ಗೇಣ ದೇವತೀರ್ಥೇನ ಸಾಕ್ಷತೋದಕಹಿರಣ್ಯಹಸ್ತಃ

ಏಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹದ್ಭೂತಂ ಪೃಥಗ್ಭೂತಾನ್ಯನೇಕಶಃ ।
ತ್ರೀನ್ಲೋಕಾನ್ವ್ಯಾಪ್ಯ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಭುಂಕ್ತೇ ವಿಶ್ವಭುಗವ್ಯಃ ॥

ಅನೇನ ಹಿರಣ್ಯೇನ ನಾಂದೀ ಶೋಭನದೇವತಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮ್ । ನಾಂದೀಪಾತ್ರಮುದ್ಧೃತ್ಯ ।

ಯಸ್ಮೈ ತ್ವಗ್ಂ ಸುಕೃತೇ ಜಾತವೇದ ಉಲೋಕಮಗ್ನೇಕೃಣವಸ್ಯೋಮ್ । ಅಶ್ವಿನಗ್ಂ ಸಪುತ್ರಿಣಂ ವೀರವಂತಂ ಗೋಮಂತಗ್ಂ ರಯಿನ್ನಶತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥

ಶುಭಗ್ಂ ಶುಭಗ್ಂ ಶುಭಂ ಇತಿ ನಾಂದೀ ಪಾತ್ರ ಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಹಿರಣ್ಯೇನ ತ್ರಿರ್ನಾದಮುದ್ಧರೇತ್, ನಾಂದೀ ಶೋಭನ ಮೂಹೂರ್ತಃ ಸುಮುಹೂತೋರ್ಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನುಗೃಹ್ಣಂತು । ಸುಮುಹೂತೋರ್ಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ ॥

[ಇಡಾದೇವಹೂರ್ಮನುರ್ಯಜ್ಞನೀರ್ಬೃಹಸ್ಪತಿರುಕ್ಥಾಮದಾನಿ ಶಗ್ಂಸಿಷದ್ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಃ ಸೂಕ್ತವಾಚಃ ಪೃಥಿವಿಮಾತರ್ಮಾಮಾಹಿಗ್ಂಸೀರ್ಮಧುಮನಿಷ್ಯೇ ಮಧುಜನಿಷ್ಯೇ ಮಧುವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಧುವದಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಧುಮತೀಂ ದೇವೇಭ್ಯೋ ವಾಚಮುದ್ಯಾಸಗ್ಂ ಶುಶ್ರೂಷೇಣ್ಯಾಂ ಮನುಷ್ಯೇಭ್ಯಸ್ತಂ ಮಾ ದೇವಾ ಅವಂತು ಶೋಭಾಯೈ ಪಿತರೋಽನು ಮದಂತು] ಇಡ ಏಹಿ ।

[ಅದಿತಿರ್ನ ಉರುಷ್ಯತ್ವದಿತಿಃ ಶರ್ಮಯಚ್ಛತು । ಅದಿತಿಃ ಪಾತ್ವಗ್ಂ ಹಸಃ ॥] ಅದಿತ ಏಹಿ ॥

[ಪ್ರಣೋದೇವೀ ಸರಸ್ವತೀ ವಾಜೇಭಿರ್ವಾಜಿನೀವತೀ । ಧೀನಾಮವಿತ್ರ್ಯವತು ।] ಸರಸ್ವತ್ಯೇಹಿ ॥ ಶುಭಗ್ಂ ಶುಭಗ್ಂ ಶುಭಂ ॥

೪. ಅಥ ರಕ್ಷಾಬಂಧನ

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಾಂ ಮಮ ಧರ್ಮಕಾತಾಂ ಪ್ರಥಮಗರ್ಭಶುದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ಸಮಸ್ತಗರ್ಭಶುಧ್ಯರ್ಥಂ ಪುಗ್ಂಸವನ ಕರ್ಮಣಾ ಸಗ್ಂಸ್ಕರಿಷ್ಯೇ । ಪುಗ್ಂಸವನ ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನಾಗಂ ಮಂತ್ರ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪೂರ್ವಕಂ ರಕ್ಷಾಬಂಧನಾಖ್ಯ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಹಸ್ತೇಷು ದರ್ಭಾನ್ ಪ್ರದಾಯ ರಕ್ಷಾಬಂಧನಸೂಕ್ತಪಾರಾಯಣಾರ್ಥಂ ಋತ್ವಿಜೋ ವೋ ವೃಣೇ ।

ಮಂತ್ರಪ್ರತೀಕಃ :- ಆಪೋಹಿಷ್ಠಾಮಯೋಭುವ ಇತಿ ತಿಸೃಭಿಃ ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಃ ಶುಚಯಃ ಪಾವಕಾಃ ಇತಿ ಚತಸೃಭಿಃ ಪವಮಾನಃ ಸುವರ್ಜನ ಇತ್ಯನುವಾಕಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ನುಕಂ ಕೃಣುಷ್ವಪಾಜಃ ಮದೇಚಿದಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಧರ್ಚಂ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಗ್ಂ ಇಂದ್ರಃ ಸಜೋಷಾ ಇಂದ್ರ ಃ ಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಃಹ್ಃ ಃ ತ್ರಾತಾರಮಿಂದ್ರಮಗ್ನಿರಾಯುಷ್ಮಾನಿತಿ ಪಂಚಭಿರಂತೇ ಸೂತ್ರಂ ಸಕೃತ್ ಸ್ನಾಪಯೇತ್ । ನಮೋ ಅಸ್ತು ಸರ್ಪೇಭ್ಯ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸೂತ್ರೇ ವಾಸುಕೀಮಾವಾಹಯೇತ್ । ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ತ್ರ್ಯಂಬಕಮಿತಿ ಸೂತ್ರಂ ಭಸ್ಮನಾಯಥೋರ್ಧ್ವಂ ಸಂಮೃಜ್ಯ ವಿಶ್ವೇತ್ತಾತೇತಿ ಪುರುಷಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷತ ಹಿರಣ್ಯೇನ ದಕ್ಷಿಣೇ ಹಸ್ತೇ ಬಧ್ನೀಯಾತ್ । ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ವಾಮೇ ಬೃಹತ್ಸಾಮೇತಿ ಗ್ರಂಥ್ಯುಪರಿ ರಕ್ಷಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಮಂತ್ರಃ :- ವಿಶ್ವೇತ್ತಾತೇ ಸವನೇಷು ಪ್ರವಾಚ್ಯಾಯಾ ಚ ಕರ್ಥ ಮಗವನ್ನಿಂದ್ರ ಸುನ್ವತೇ । ಪಾರಾವತಂ ಯತ್ಪುರು ಸಂಭೃತಂ ವಃ ಶ್ವ ಪಾವೃಣೋಶ್ಯರಭಾಯ ಋಷಿ ಬಂಧವೇ ॥ ಬೃಹತ್ಸಾಮ ಕ್ಷತ್ರಭೃದ್ವೃದ್ಧ ವೃಷ್ಣಿಯಂ ತ್ರಿಷ್ಟುಭೌಜಶ್ಶುಭಿತಮುಗ್ರವೀರಮ್ । ಇನ್ದ್ರ ಸ್ತೋಮೇನ ಪಂಚದಶೇನ ಸಗರೇಣ ರಕ್ಷ ॥

ಋತ್ವಿಗ್ಭ್ಯೋ ದಕ್ಷಿಣಾಂದತ್ವಾ ರಕ್ಷಾಬಂಧನ ಮುಹೂರ್ತಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನು ಗೃಹ್ಣಂತು ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ ॥

೫. ಅಂಕುರಾರ್ಪಣಮ್

ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ । ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಯಜ್ಞಶರ್ಮಣಃ ಅಮುಕಕರ್ಮಾಂಗಭೂತಂ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತಂಡುಲ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೇ ಪಂಚಪಾಲಿಕಾಂ ಕಲ್ಪಯಿತ್ವಾ । **ಬ್ರಹ್ಮಜಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಥಮಂ ಪುರಸ್ತಾದ್ವಿಸೀಮತಃ ಸುರುಚೋ ವೇನ ಆವಃ । ಸ ಬುಧ್ನಿಯಾ ಉಪಮಾ ಅಸ್ಯ ವಿಷ್ಠಾಸ್ಸತಶ್ಚ ಯೋನಿಮಸತಶ್ಚ ವಿವಃ ॥** ಭೂಃ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಭುವಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಸುವಃ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಚತುರ್ಮುಖಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ತ್ರಾತಾರ ಮಿನ್ದ್ರಮವಿತಾರಮಿನ್ದ್ರಗ್ಂ ಹವೇ ಹವೇ ಸುಹವಗ್ಂ ಶೂರಮಿಂದ್ರಂ । ಹುವೇನು ಶಕ್ರಂ ಪುರುಹೂತಮಿಂದ್ರಗ್ಗ್ ಸ್ವಸ್ತಿನೋಮಘವಾ ಧಾತ್ವಿಂದ್ರಃ ॥ ಇತಿ ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ಭೂಃ ಇಂದ್ರಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಭುವಃ ಶತಕ್ರತುಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಸುವಃ ವಜ್ರಿಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಶಚೀಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಸುಗಂನಃ ಪಂಥಾಮಭಯಂ ಕೃಣೋತು । ಯಸ್ಮಿನ್ನಕ್ಷತ್ರೇ ಯಮ ಏತಿ ರಾಜಾ । ಯಸ್ಮಿನ್ನೇನ ಮಭ್ಯಷಿಂಚಂತ ದೇವಾಃ । ತದಸ್ಯ ಚಿತ್ರಗ್ಂ ಹವಿಷಾ ಯಜಾಮ । ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣೇ ಭೂಃ ಯಮಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಭುವಃ ವೈವಸ್ವತಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಸುವಃ ಪಿತೃಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಧರ್ಮರಾಜಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ತತ್ವಾಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾವಂದಮಾನಸ್ತದಾಶಾಸ್ತೇ ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ ।

ಅಹೇಡಮಾನೋ ವರುಣೇಹ ಬೋಧ್ಯುರುಷಗ್ಂ ಸಮಾನ ಆಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಃ । ಇತಿ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭೂಃ ವರುಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಭುವಃ ಪ್ರಚೇತಸಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಸುವಃ ಸುರೂಪಿಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಅಪಾಂಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ವಯಗ್ಂ ಸೋಮ ವ್ರತೇ ತವ । ಮನಸ್ತನೂಷು ಬಿಭ್ರತಃ । ಪ್ರಜಾವಂತೋ ಅಶೀಮಹಿ । ಇತಿ ಉತ್ತರಭಾಗೇ ಭೂಃ ಇಂದುಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಭುವಃ ನಿಶಾಕರಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಸುವಃ ಶಶಿನಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಸೋಮಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಆವಾಹಿತ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸಮಸ್ತ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಬ್ರಹ್ಮಾಪ್ರಜಾಪತೀ ಮಧ್ಯೇ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಚತುರ್ಮುಖೌ ।
ಇಂದ್ರಂ ಶತಕ್ರತುಂ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ವಜ್ರಿಣಂ ಚ ಶಚೀಪತಿ ॥
ಯಮಂ ವೈವಸ್ವತಂ ಪಿತೃಪತಿಂ ಧರ್ಮರಾಜಮತಃ ಪರಮ್ ।
ವರುಣಂ ಪ್ರಚೇತಸಂ ಪಶ್ಚಾತ್ ಸುರೂಪಿಣಮಪಾಂಪತಿಮ್ ॥
ಇಂದುಂ ನಿಶಾಕರಂ ಚೈವ ಶಶಿನಂ ಸೋಮಮುತ್ತರೇ ।
ಆವಾಹಯೇದ್ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ ಮಾರ್ಜಯೇದಾಪ ಆದಿಭಿಃ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಏತೇ ವಸ್ತ್ರ ಯಜ್ಞೋಪವೀತೋತ್ತರೀಯಾಲಂಕಾರಾಃ ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮ್ । ಇಂದ್ರಾದಿಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಏತೇ ವಸ್ತ್ರ ಯಜ್ಞೋಪವೀತೋತ್ತರೀಯಾಲಂಕಾರಾಃ ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮ್ । ಯಮಾದಿಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಏತೇ ವಸ್ತ್ರ ಯಜ್ಞೋಪವೀತೋತ್ತರೀಯಾಲಂಕಾರಾಃ ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮ್ । ವರುಣಾದಿಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಏತೇ ವಸ್ತ್ರ ಯಜ್ಞೋಪವೀತೋತ್ತರೀಯಾಲಂಕಾರಾಃ ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮ್ । ಇಂದ್ವಾದಿಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಏತೇ ವಸ್ತ್ರ ಯಜ್ಞೋಪವೀತೋತ್ತರೀಯಾಲಂಕಾರಾಃ ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮ್ । ದಿಶಾಂಪತೀನ್ನಮಸ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದಾನ್ । ಕುರ್ವಂತು ಸಫಲಂ ಕರ್ಮ ಕುರ್ವಂತು ಸತತಂ ಶುಭಮ್ । ಯಾವತ್ಕರ್ಮ ಸುರಕ್ಷಿತಂ ತಾವತ್ ಗೋಪಾಯೇತ್ । ಅಂಕುರಾರ್ಪಣ ಮುಹೂರ್ತಃ ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು ಇತಿ ಅನುಗೃಹ್ಣಂತು । ಅಂಕುರಾರ್ಪಣ ಮುಹೂರ್ತಃ ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ ॥

೬. ಅಗ್ನಿಮುಖಃ

ಅಥ ಗಾರ್ಹ್ಯೇಷು ಕರ್ಮಸು । ಪುರಸ್ತಾತ್ತಂತ್ರೋಪರಿಷ್ಟಾತ್ ತಂತ್ರಯೋಃ । ಸಾಧಾರಣಹೋಮಧರ್ಮಾ ಉಪದಿಶ್ಯಂತೇ ॥

[**ಕಾರಿಕಾ–** ಸ್ಮಾರ್ತೋಕ್ತಗ್ರಹಯಜ್ಞೇಷು ಪ್ಯಣ್ಯಾಹಮಾದಿರನ್ತ್ಯಯೋಃ ।
ನಮೋವಾಕಂ ಜಪೇಲ್ಲಿಖ್ಯ ಪ್ರಣೀತಾಸಾದನಂ ತಥಾ ॥
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಖಾನ್ತಂ ಕೃತ್ವಾಥಾಗ್ನೌ ಹುತ್ವಾ ತದಾಹುತೀಃ ।

ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃಜ್ಜಯಾದಿ ಪರಿಷಿಚ್ಯ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಮೇವ ಚ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇದಾಶೀಶ್ಶನ್ನ ಉದ್ವಾಸನಂ ಕ್ರಮಾತ್ ॥]

ತತ್ರ ಯಥಾಯೋಗಮ್ ಗೋಮಯೇನೋಪಲಿಪ್ತೇ ಶುಚೌ ದೇಶೇ, ಸಿಕತಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ಯ, ಚತುರಶ್ರಗ್ಗ್ಂ ಸ್ಥಂಡಿಲಂ ಕಲ್ಪಯಿತ್ವಾ, ತೃಣೇನ ಪ್ರಾಚೀರುದೀಚೀಶ್ಚ ತಿಸ್ರಸ್ತಿಸ್ರೋ ರೇಖಾ ಲಿಖಿತ್ವಾ, ಅದ್ಭಿರವೋಕ್ಷ್ಯ, ತೃಣಂ ನಿರಸ್ಯ, ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ । **ಅಗ್ನೇ ನಯ ಸುಪಥಾ ರಾಯೇ ಅಸ್ಮಾನ್, ವಿಶ್ವಾನಿ ದೇವ ವಯುನಾನಿ ವಿದ್ವಾನ್ । ಯುಯೋಧ್ಯಸ್ಮಜ್ಜುಹುರಾಣಮೇನೋ ಭೂಯಿಷ್ಠಾಂ ತೇ ನಮಉಕ್ತಿಂ ವಿಧೇಮ ।** ಅಗ್ನಿಮುಪಸಮಾಧಾಯ । **ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗಾ ತ್ರಯೋ ಅಸ್ಯ ಪಾದಾ ದ್ವೇ ಶೀರ್ಷೇ ಸಪ್ತ ಹಸ್ತಾಸೋ ಅಸ್ಯ । ತ್ರಿಧಾ ಬದ್ಧೋ ವೃಷಭೋ ರೋರವೀತಿ ಮಹೋ ದೇವೋ ಮರ್ತ್ಯಾಗ್ಂ ಆವಿವೇಶ । ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವರೋಮ್** ಇತಿ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ । **ಏಷ ಹಿ ದೇವಃ ಪ್ರದಿಶೋಽನು ಸರ್ವಾಃ ಪೂರ್ವೋ ಹಿ ಜಾತಃ ಸ ಉ ಗರ್ಭೇ ಅಂತಃ ಸ ವಿಜಾಯಮಾನಸ್ಸಜನಿಷ್ಯಮಾಣಃ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಾಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ವಿಶ್ವತೋ ಮುಖಃ** ಇತಿ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ । ವೇಣುಧಮನ್ಯಾ ವ್ಯಜನೇನ ವಾ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಾಲ್ಯ ॥

ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಂ ವಂದೇ ಜಾತವೇದಂ ಹುತಾಶನಮ್ ।

ಸುವರ್ಣವರ್ಣಮಮಲಂ ಸಮಿದ್ಧಂ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಮ್ ॥

ಭೋ ಅಗ್ನೇ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖ ದೇವ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಃ ಸನ್ ಮಮಾಭಿ ಸಮ್ಮುಖೋ ಭವ । ಅಗ್ನೇಃ ಪುರಸ್ತಾದಾರಭ್ಯ । ಉದಗಗ್ರೈಃ ಪ್ರಾಗಗ್ರೈಶ್ಚ ದರ್ಭೈರಗ್ನಿಂ ಪರಿಸ್ತೃಣಾತಿ । ದಕ್ಷಿಣಾನ್ ಉತ್ತರಾನ್ ಉತ್ತರಾನ್ ಅಧರಾನ್ । ಉತ್ತರೇಣಾಗ್ನಿಂ ದರ್ಭಾನ್ ಸಗ್ಗ್ಂಸ್ತೀರ್ಯ ॥

[ಪಾತ್ರಾಸಾದನಂ] ತೇಷು ದ್ವಂದ್ವಂ ನ್ಯಂಚಿ ಪಾತ್ರಾಣಿ ಪ್ರಯುನಕ್ತಿ । ಪ್ರಧಾನ ದರ್ವೀಮಾಜ್ಯಪಾತ್ರಂ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೀಪಾತ್ರಂ ಪ್ರಣೀತಾ ಪಾತ್ರಮ್, ಇಧ್ಮಂ ದ್ವಿತೀಯ ದರ್ವೀಮ್ ॥

[ಪ್ರೋಕ್ಷಣೀಸಂಸ್ಕಾರಃ] ಪವಿತ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ । ಪವಿತ್ರಾಂತರ್ಹಿತೇ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೀಪಾತ್ರೇ ಅಪ ಆನೀಯ । ಉತ್ಪವನಂ ಕೃತ್ವಾ । ಉತ್ತಾನಾನಿ ಪಾತ್ರಾಣಿ ಪರ್ಯಾವರ್ತ್ಯ । ತ್ರಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ತದ್ದಕ್ಷಿಣತೋ ನಿಧಾಯ ॥

[ಪ್ರಣೀತಾಸಂಸ್ಕಾರಃ] ಪ್ರೋಕ್ಷಣೀವತ್ ಪ್ರಣೀತಾಸ್ಸಗ್ಗ್ಂಸ್ಕೃತ್ಯ । ಪೂರ್ವವದುತ್ಪವನಂ ಕೃತ್ವಾ । ನಾಸಿಕಾಸಮಮುದ್ಧೃತ್ಯ । ಅಗ್ನೇಃ ಉತ್ತರತಃ ದ್ವಾದಶಸು ದರ್ಭೇಷು ಸಾದಯಿತ್ವಾ । ಅಷ್ಟಾಭಿಃ ದರ್ಭೈಃ ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯ ॥

[ಬ್ರಹ್ಮವರಣಂ] ಅಸ್ಮಿನ್ ಅಮುಕಕರ್ಮಣಿ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ಕುರು ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ತ್ವಾಮಹಂ ವೃಣೇ । ವೃತೋಽಸ್ಮಿ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ । **ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ** ಇದಮಾಸನಮ್ । **ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮ್** ॥

[ಆಜ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಃ] (ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲ್ಯಾಂ) ಆಜ್ಯಂ ವಿಲಾಪ್ಯ । ವಿಲೀನಮಪ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಅಗ್ನೌ ಆಜ್ಯಂ ವಿಲಾಪ್ಯ । ಅಪರೇಣಾಗ್ನಿ ಪವಿತ್ರಾಂತರ್ಹಿತಾಯಾಮಾಜ್ಯಸ್ಥಾಲ್ಯಾಮಾಜ್ಯಮಾನೀಯ । ಉದೀಚೋಽಂಗಾರಾನ್ ನಿರೂಹ್ಯ ।

ತೇಷ್ವಧಿಶ್ರಿತ್ಯ । ಜ್ವಲತಾವದ್ಯುತ್ಯ । ದ್ವೇ ದರ್ಭಾಗ್ರೇ ಪ್ರಚ್ಛಿದ್ಯ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಆಜ್ಯೇ ಪ್ರತ್ಯಸ್ಯ । ತ್ರಿಃ ಪರ್ಯಗ್ನಿ ಕೃತ್ವಾ । ವರ್ತ್ಮ ಕುರ್ವನ್ನುದಗುದ್ವಾಸ್ಯ । ಅಂಗಾರಾನ್ ಪ್ರತ್ಯೂಹ್ಯ ॥

[ಆಜ್ಯೋತ್ಪವನಂ] ಅಪರೇಣಾಗ್ನಿಮ್ ಉದಗಗ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪವಿತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪುನರಾಹಾರಮಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿರುತ್ಪೂಯ । ಪವಿತ್ರಗ್ರಂಥಿಂ ವಿಸ್ರಸ್ಯ । ಅದ್ಭಿಃ ಸಗ್ಂಸ್ಪೃಶ್ಯ । ಅಗ್ನೌ ಪ್ರಹರತಿ । ದರ್ಭಾಗ್ರೇ ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಪ್ರಹೃತ್ಯ । ಯೇನ ಜುಹೋತಿ ತದಗ್ನೌ ಪ್ರತಿತಪ್ಯ । ತ್ರಿಭಿಃ ದರ್ಭೈಃ ಸಮ್ಮೃಜ್ಯ । ಅಗ್ರೇಣ ಅಗ್ರಮ್ । ಮಧ್ಯೇನ ಮಧ್ಯಮ್ । ಮೂಲೇನ ಮೂಲಮ್ । ಪುನಃ ಪ್ರತಿತಪ್ಯ, ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ಸ್ಥಾಯ । ಧರ್ಬಾನ್ ಅದ್ಭಿಃ ಸಗ್ಂಸ್ಪೃಶ್ಯ ಅಗ್ನೌ ಪ್ರಹರತಿ । ಶಮ್ಯಾಃ ಪರಿಧ್ಯರ್ಥೇ (ವಿವಾಹೋಪನಯನ ಸಮಾವರ್ತನ ಸೀಮಂತ ಚೌಲಗೋದಾನಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇಷು ಅನ್ಯತ್ರ ತ್ರೀನ್ ಪರಿಧೀನ್ ಪರಿದಧಾತಿ) ॥

[ಪರಿಧಿಸ್ಥಾನಂ] ಸ್ಥವಿಷ್ಠಂ ಪಶ್ಚಾತ್ । ಅಣೀಯಾನ್ ದ್ರಾಘೀಯಾನ್ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧ್ಯಃ, ಅಣಿಷ್ಠೋ ಹ್ರಸಿಷ್ಠ ಉತ್ತರಾರ್ಧ್ಯಃ । ದ್ವೇ ಆಘಾರ ಸಮಿಧೌ । ಮಧ್ಯಮಂ ಪರಿಧಿಮುಪಸ್ಪೃಶ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣಾಪ್ರಾಚ್ಯಾಮೇಕಾಂ, ಪ್ರಾಗುದೀಚ್ಯಾಮೇಕಾಮ್ ॥

[ಅಗ್ನಿಪರಿಷೇಚನಂ] **ಅದಿತೇಽನು ಮನ್ಯಸ್ವ** ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣತಃ ಪ್ರಾಚೀನಮ್ । **ಅನುಮತೇಽನು ಮನ್ಯಸ್ವ** ಇತಿ ಪಶ್ಚಾದುದೀಚೀನಮ್ । **ಸರಸ್ವತೇಽನು ಮನ್ಯಸ್ವ** ಇತಿ ಉತ್ತರತಃ ಪ್ರಾಚೀನಮ್ । **ದೇವ ಸವಿತಃ ಪ್ರಸುವ** ಇತಿ ಸಮಂತಂ ಪರಿಷಿಚ್ಯ ॥

[ಅಗ್ನೇರಲಂಕರಣಂ] **ಅಗ್ನಯೇ ನಮಃ । ಜಾತವೇದಸೇ ನಮಃ । ಸಹೋಜಸೇ ನಮಃ । ಅಜಿರಾಪ್ರಭವೇ ನಮಃ । ವೈಶ್ವಾನರಾಯ ನಮಃ । ನರ್ಯಾಪಸೇ ನಮಃ । ಪಂಕ್ತಿರಾಧಸೇ ನಮಃ । ವಿಸರ್ಪಿಣೇ ನಮಃ । ಮಧ್ಯೇ ಶ್ರೀ ಯಜ್ಞ ಪುರುಷಾಯ ನಮಃ** ಇತಿ ಅಷ್ಟಸು ದಿಕ್ಷು ಅಗ್ನಿಮಲಂಕೃತ್ಯ ॥

[ಇಧ್ಮಾಧಾನಂ] ಇಧ್ಮಮಲಂಕೃತ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಲಂಕೃತ್ಯ, ಸ್ವಯಮಲಂಕೃತ್ಯ, ದ್ವಿತೀಯೇನೇಧ್ಮಮಭಿಘಾರ್ಯ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಯಜಮಾನಸಂಕಲ್ಪಿತ ಅಮುಕ ಕರ್ಮಣಿ **ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಇಧ್ಮಮಾಧಾಸ್ಯೇ । ಓಮಾಧತ್ಸ್ವ** ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ । ಆಸನಾತ್ ಕಿಂಚಿದುತ್ಥಾಯ । ಇಧ್ಮಾಧಾನ ಮುಹೂರ್ತಃ ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನುಗೃಹ್ಣಂತು । ಸುಮಹೋರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ ॥

[ಆಘಾರಹೋಮಃ] ಪೂರ್ವಾಘಾರೋ ಜಯಾದಿಶ್ಚ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಚ ವ್ಯಾಹೃತೀಃ ।

ಏತೇ ಸ್ರುವೇಣ ಹೋತವ್ಯಾ ನ ಸನ್ದೇಹಃ ಕಪರ್ದಿನಾ ॥

ದ್ವಿತೀಯದರ್ವ್ಯಾಜ್ಯಮಾದಾಯ, ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಮನಸಾ ಧ್ಯಾಯನ್ ಉತ್ತರಂ ಪರಿಧಿಸಂಧಿಮನ್ವವಹೃತ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಪ್ರಾಂಚಮ್ ಋಜುಗ್ಂ ಸಂತತಂ ಸರ್ವಾಣೀಧ್ಮಕಾಷ್ಠಾನಿ ಸಗ್ಂಸ್ಪರ್ಶಯತಿ [ಯಥಾ **ಪ್ರಜಾಪತಯೇ**] **ಸ್ವಾಹಾ** । *ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಮ್* । ತತಃ ಪ್ರಧಾನದರ್ವ್ಯಾಜ್ಯಮಾದಾಯ, ಇಂದ್ರಂ ಮನಸಾ ಧ್ಯಾಯನ್, ದಕ್ಷಿಣಂ ಪರಿಧಿಸಂಧಿಮನ್ವವಹೃತ್ಯ ಉತ್ತರಾಪ್ರಾಂಚಮ್ ಋಜುಗ್ಂ ಸಂತತಂ ಸರ್ವಾಣೀಧ್ಮಕಾಷ್ಠಾನಿ ಸಗ್ಂಸ್ಪರ್ಶಯತಿ [ಯಥಾ ಇಂದ್ರಾಯ] **ಸ್ವಾಹಾ** । *ಇಂದ್ರಾಯೇದಮ್* । **ಅಗ್ನಯೇಸ್ವಾಹೇ**ತಿ ಉತ್ತರಾರ್ಧಪೂರ್ವಾರ್ಧೇ ಹೋಮಃ । *ಅಗ್ನಯ ಇದಮ್* । **ಸೋಮಾಯಸ್ವಾಹೇ**ತಿ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಪೂರ್ವಾರ್ಧೇ ಹೋಮಃ । ***ಸೋಮಾಯೇದಮ್*** । ಸಂಕಲ್ಪ ಪ್ರಭೃತಿ ಏತತ್ಕ್ಷಣ ಪರ್ಯಂತಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಂಭಾವಿತ

ಸಮಸ್ತದೋಷಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಸರ್ವಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಹ್ಮತಿಂ ಹೋಷ್ಯಾಮಿ ॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವ ಸ್ವಾಹಾ । *ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಮ್* । (ಚರುಮತ್ಸು ಕರ್ಮಸು ಲಾಜಹೋಮವರ್ಜಂ) ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹೇತಿ ಮುಖಾಂತೇ ಜುಹೋತಿ । ಸಾವಿತ್ರ್ಯಾ ಪಕ್ವಂ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧಿಮಹಿ । ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯೋಂ(೩) ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧಿಮಹಿ । ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾಥ್ಸ್ವಾಹಾ । ಸವಿತ್ರೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಇದಮ್ ॥

(ಅನಂತರ ನವಗ್ರಹಾದಿ ಹೋಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಸತ್ಯೇನ ಮಂತ್ರದಿಂದಲೆ ಪುರೋನುವಾಕ್ಯಾ ಯಾಜ್ಯಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಚತುರವದಾನದಿಂದ ಅಂದರೆ ಆಜ್ಯದಿಂದ ಸಕೃದುಪಸ್ತರಣ ಚರುವಿನ ದ್ವಿರವದಾನ ಪುನಃ ಆಜ್ಯದಿಂದ ಅಭಿಘಾರ ರೂಪವಾಗಿ ಪಕ್ವಹೋಮವನ್ನುಮಾಡಿ ಸಮಿತ್ ಚರುಆಜ್ಯಾಹುತಿಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು)

ಯಥೋಪದೇಶಂ ಪ್ರಧಾನಾಹುತೀರ್ಹುತ್ವಾ ।

[ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದ್ಧೋಮಃ] ಹವ್ಯವಾಹ ಮಭಿಮಾತಿಷಾಹಗ್ಂ ರಕ್ಷೋಹಣಂ ಪೃತನಾಸು ಜಿಷ್ಣುಂ । ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮಂತಂ ದೀದ್ಯತಂ ಪುರಂಧಿಮಗ್ನಿಗ್ಂ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಾ ಹುವೇಮೋಂ೩ । ಸ್ವಿಷ್ಟಮಗ್ನೇ ಅಭಿ ತತ್ಪೃಣಾಹಿ ವಿಶ್ವಾ ದೇವ ಪೃತನಾ ಅಭಿಷ್ಯ । ಉರುಂ ನಃ ಪಂಥಾಂ ಪ್ರದಿಶನ್ವಿಭಾಹಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮದ್ಧೇಹ್ಯಜರಂ ನ ಆಯುಃ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಇದಮ್* ॥

ಏತತ್ಕರ್ಮ ಸಮೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ರುವೇಣ ಜಯಾದಿ ಹವನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ [ಚಿತ್ತಂ ಚೇತಿ ತ್ರಯೋದಶಾಜ್ಯಾಹುತೀಃ, ಅಗ್ನಿರ್ಭೂತಾನಾಮಿತಿ ಅಷ್ಟಾದಶಾಜ್ಯಾಹುತೀಃ, ಋತಾಷಾಡಿತಿ ದ್ವಾದಶಾಜ್ಯಾಹುತೀಃ, ಪ್ರಜಾಪತೇ ನ ತ್ವದಿತಿ, ವ್ಯಾಹೃತೀರ್ವಿಹೃತಾಃ, ಯದಸ್ಯ ಕರ್ಮಣ ಇತಿ]

[ಜಯಾಃ] ಚಿತ್ತಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ಚಿತ್ತಾಯೇದಂ* । ಚಿತ್ತಿಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ಚಿತ್ತ್ಯಾ ಇದಂ* । ಆಕೂತಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ಆಕೂತಾಯೇದಂ* । ಆಕೂತಿಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ಆಕೂತ್ಯಾ ಇದಂ* । ವಿಜ್ಞಾತಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ವಿಜ್ಞಾತಾಯೇದಂ* । ವಿಜ್ಞಾನಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ವಿಜ್ಞಾನಾಯೇದಂ* । ಮನಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ಮನಸ ಇದಂ* । ಶಕ್ವರೀಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ಶಕ್ವರೀಭ್ಯ ಇದಂ* । ದರ್ಶಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ದರ್ಶಾಯೇದಂ* । ಪೂರ್ಣಮಾಸಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ಪೂರ್ಣಮಾಸಾಯೇದಂ* । ಬೃಹಚ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ಬೃಹತ ಇದಂ* । ರಥಂತರಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ । *ರಥಂತರಾಯೇದಂ* । ಪ್ರಜಾಪತಿ ರ್ಜಯಾನಿಂದ್ರಾಯ ವೃಷ್ಣೇ ಪ್ರಾಯಚ್ಛದುಗ್ರಃ ಪೃತನಾಜ್ಯೇಷು ತಸ್ಮೈ ವಿಶಸ್ಸಮನಮಂತ ಸರ್ವಾಸ್ಸ ಉಗ್ರಸ್ಸ ಹಿ ಹವ್ಯೋ ಬಭೂವ ಸ್ವಾಹಾ । *ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ*

[ಅಭ್ಯಾತಾನಾಃ] ಅಗ್ನಿರ್ಭೂತಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನಯೇ ಭೂತಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ಇಂದ್ರೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ / *ಇಂದ್ರಾಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ಯಮಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಅಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್

ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಯಮಾಯ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಅಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ವಾಯುರತರಿಕ್ಷಸ್ಯಾಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ವಾಯವೇ ಅಂತರಿಕ್ಷಸ್ಯಾಧಿಪತಯ ಇದಮ್* । ಸೂರ್ಯೋ ದಿವೋಽಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಸೂರ್ಯಾಯ ದಿವೋಽಧಿಪತಯಇದಂ* । ಚಂದ್ರಮಾ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಾಮಧಿಪತಿಃ ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಚಂದ್ರಮಸೇ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಬೃಹಸ್ಪತಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ಮಿತ್ರಸ್ಸತ್ಯಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾ –ಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಮಿತ್ರಾಯ ಸತ್ಯಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ವರುಣೋಽಪಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ವರುಣಾಯ ಅಪಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ಸಮುದ್ರಃ ಸ್ರೋತ್ಯಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಸಮುದ್ರಾಯಸ್ರೋತ್ಯಾನಾಯಮಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ಅನ್ನಗ್ಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾನಾಮಧಿಪತಿ ತನ್ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅನ್ನಾಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾನಾಮಧಿಪತನ ಇದಂ* । ಸೋಮ ಓಷಧೀನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಸೋಮಾಯ ಓಷಧೀನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ /* ಸವಿತಾ ಪ್ರಸವಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಸ್ವಾಹಾ । *ಸವಿತ್ರೇ ಪ್ರಸವಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ರುದ್ರಃ ಪಶೂನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ರುದ್ರಾಯ ಪಶೂನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ತ್ವಷ್ಟಾ ರೂಪಾಣಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ಖ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ

ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ತ್ವಷ್ಟ್ರೇ ರೂಪಾಣಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ವಿಷ್ಣುಃ ಪರ್ವತಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸ ಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ವಿಷ್ಣವೇ ಪರ್ವತಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ* । ಮರುತೋ ಗಣಾನಾಮಧಿಪತಯಸ್ತೇ ಮಾವಂತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾ ಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಮರುಭ್ದ್ಯೋ ಗಣಾನಾಮಧಿಪತಿಭ್ಯ ಇದಂ* । ಪಿತರಃ ಪಿತಾಮಹಾಃ ಪರೇಽವರೇ ತತಾಸ್ತತಾಮಹಾ ಇಹ ಮಾವತ । ಅಸ್ಮಿನ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಽಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಮಂತ್ರೋಕ್ತದೇವತಾಭ್ಯ ಇದಂ* ॥

[ರಾಷ್ಟ್ರಭೃತಾಃ] ಋತಾಷಾಡೃತಧಾಮಾಗ್ನಿರ್ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯೌಷಧಯೋಽಪ್ಸರಸ ಊರ್ಜೋ ನಾಮ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನಯೇ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ* । ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ । *ಓಷಧೀಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯ ಊರ್ಗ್ಭ್ಯ ಇದಂ* । ಸಗ್‌ಂಹಿತೋ ವಿಶ್ವಸಾಮಾ ಸೂರ್ಯೋ ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯ ಮರೀಚಯೋಽಪ್ಸರಸ ಆಯುವೋ ನಾಮ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ । *ಸೂರ್ಯಾಯ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಮ್* । ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ । *ಮರೀಚಿಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯ ಆಯುಭ್ಯ ಇದಂ* । ಸುಷುಮ್ನಸ್ಸೂರ್ಯ ರಶ್ಮಿಶ್ಚಂದ್ರಮಾಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರಾಣ್ಯಪ್ಸರಸೋ ಬೇಕುರಯೋ ನಾಮ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ । *ಚಂದ್ರಮಸೇ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ* । ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ । *ನಕ್ಷತ್ರೇಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯೋ ಬೇಕುರಿಭ್ಯ ಇದಂ* / ಭುಜ್ಯುಸ್ಸುಪರ್ಣೋ ಯಜ್ಞೋ ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾ ಅಪ್ಸರಸಸ್ತವಾನಾಮ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ । *ಯಜ್ಞಾಯ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಮ್* । ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ । *ದಕ್ಷಿಣಾಭ್ಯೋ ಅಪ್ಸರೋಭ್ಯಸ್ತವಾಭ್ಯ ಇದಂ* । ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ಮನೋ ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯರ್ಖ್ಸಾಮಾನ್ಯಪ್ಸರಸೋ ವಹ್ನಯೋ ನಾಮ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ । *ಮನಸೇ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಮ್* । ತಾಭ್ಯಸ್ವಾಹಾ । *ಋಖ್ಸಾಮೇಭ್ಯೋ ಅಪ್ಸರೇಭ್ಯೋ ವಹ್ನಿಭ್ಯ ಇದಂ* । ಇಷಿರೋ ವಿಶ್ವವ್ಯಚಾ ವಾತೋಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯಾಪೋಽಪ್ಸರಸೋ ಮುದಾ ನಾಮ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ । *ವಾತಾಯ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಮ್* । ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅದ್ಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯೋ ಮುದಾಭ್ಯ ಇದಂ* । ಭುವನಸ್ಯ ಪತೇ ಯಸ್ಯ ತ ಉಪರಿ ಗೃಹಾ ಇಹ ಚ । ಸ ನೋ ರಾಸ್ವಾಜ್ಯಾನ್‌ಂ ರಾಯಸ್ಪೋಷಗ್‌ಂ ಸುವೀರ್ಯಗ್‌ಂ ಸಂವಥ್ಸರೀಣಾಗ್‌ಂ ಸ್ವಸ್ತಿಗ್‌ಂ ಸ್ವಾಹಾ । *ಭುವನಸ್ಯಪತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಇದಮ್* / ಪರಮೇಷ್ಠ್ಯಧಿಪತಿರ್ಮೃತ್ಯುರ್ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯ ವಿಶ್ವಮಪ್ಸರಸೋ

ಭುವೋ ನಾಮ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ । *ಮೃತ್ಯವೇ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಮ್* । ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ । *ವಿಶ್ವಸ್ಮಾಭ್ಯೋ ಅಪ್ಸರೋಭ್ಯೋ ಭೂಭ್ಯ ಇದಂ* । ಸುಕ್ಷಿತಿಸ್ಸುಭೂತಿರ್ಭದ್ರಕೃಥ್ಸುವರ್ವಾನ್‌ಪರ್ಜನ್ಯೋ ಗಂದರ್ವಸ್ತಸ್ಯ ವಿದ್ಯುತೋಽಪ್ಸರಸೋ ರುಚೋ ನಾಮ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ । *ಪರ್ಜನ್ಯಾಯ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಮ್* । ತಾಭ್ಯಸ್ವಾಹಾ । *ವಿದ್ಯುದ್ಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯೋ ರುಗ್ಭ್ಯ ಇದಂ* । ದೂರೇಹೇತಿರಮೃಡಯೋ ಮೃತ್ಯುರ್ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಜಾ ಅಪ್ಸರಸೋ ಭೀರುವಃ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ । *ಮೃತ್ಯವೇ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಮ್* । ತಾಭ್ಯಸ್ವಾಹಾ । *ಪ್ರಜಾಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯೋ ಭೀರುಭ್ಯ ಇದಂ* । ಚಾರುಃ ಕೃಪಣಕಾಶೀ ಕಾಮೋ ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯಾಧಯೋಪ್ಸರಸಶ್ಶೋಚಯಂತೀರ್ನಾಮ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ / *ಕಾಮಾಯ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಮ್* । ತಾಭ್ಯಸ್ವಾಹಾ । *ಆಧಿಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯಃ ಶೋಚಯಂತೀಭ್ಯ ಇದಂ* । ಸ ನೋ ಭುವವನಸ್ಯ ಪತೇ ಯಸ್ಯ ತ ಉಪರಿ ಗೃಹಾ ಇಹ ಚ । ಉರು ಬ್ರಹ್ಮಣೇಽಸ್ಮೈ ಕ್ಷತ್ರಾಯ ಮಹಿ ಶರ್ಮ ಯಚ್ಛ ಸ್ವಾಹಾ । *ಭುವನಸ್ಯ ಪತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಇದಂ* ॥

ಪ್ರಜಾಪತೇ ನ ತ್ವದೇತಾನ್ಯನ್ಯೋ ವಿಶ್ವಾ ಜಾತಾನಿ ಪರಿ ತಾ ಬಭೂವ । ಯತ್ಕಾಮಾಸ್ತೇ ಜುಹುಮಸ್ತನ್ನೋ ಅಸ್ತು ವಯಗ್‌ಗ್ಂ ಸ್ಯಾಮ ಪತಯೋ ರಯೀಣಾಗ್‌ಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ । *ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ* । ಭೂಸ್ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನಯ ಇದಮ್* । ಭುವಸ್ಸ್ವಾಹಾ । ವಾಯವ ಇದಮ್ । ಸುವಸ್ಸ್ವಾಹಾ । *ಸೂರ್ಯಾಯೇದಮ್* । ಯದಸ್ಯ ಕರ್ಮಣೋಽತ್ಯರೀರಿಚಂ ಯದ್ವಾ ನ್ಯೂನಮಿಹಾಕರಮ್ । ಅಗ್ನಿಷ್ಟತ್ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದ್ವಿದ್ವಾನ್ಥ್ಸರ್ವಗ್‌ಗ್ಂ ಸ್ವಿಷ್ಟಗ್‌ಂ ಸುಹುತಂ ಕರೋತು ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಇದಮ್* ॥

ಪರಿಧ್ಯಂಜನ ಲೇಪಕಾರ್ಯೇ । [ಪರಿಧ್ಯಂಜನವನ್ನು ಪ್ರಧಾನದರ್ವಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು] ವಸುಭ್ಯಸ್ತ್ವಾ ಮಧ್ಯಮಂ ಪರಿಧಿಂ । *ವಸುಭ್ಯ ಇದಂ* / ರುದ್ರೇಭ್ಯಸ್ತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಂ ಪರಿಧಿಂ । *ರುದ್ರೇಭ್ಯ ಇದಂ* / ಆದಿತ್ಯೇಭ್ಯಸ್ತ್ವಾ ಉತ್ತರಂ ಪರಿಧಿಂ । *ಆದಿತ್ಯೇಭ್ಯ ಇದಂ (ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಧಾನ ದರ್ವಿಯನ್ನು, ಅದರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ದರ್ವಿಯನ್ನು, ಅದರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲಿಯನ್ನು–ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇಟ್ಟದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಅಗ್ರವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ದರ್ವಿಯಲ್ಲೂ, ಮಧ್ಯವನ್ನು ದ್ವಿತೀಯದಲ್ಲೂ, ಮೂಲವನ್ನು ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದುತ್ತಾ ಲೇಪಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು)* ದರ್ವ್ಯಾಮನಕ್ತ್ಯಗ್ರಂ ಅಥೇತರಸ್ಯಾಂ ಮಧ್ಯಂ ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲ್ಯಾಂ ಮೂಲಂ । ಏವಂ ತ್ರಿಃ । ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ದರ್ವ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ । ತೃಣಂ ಪ್ರಹೃತ್ಯ । ತ್ರಿರಂಗುಲ್ಯಾ ನಿರ್ಮೃಶ್ಯ । ಅಗ್ನಿಮಭಿಮಂತ್ರಣಂ ಚ । ಭೂಮೌ ನ್ಯಾಮಾರ್ಷ್ಟಿ । ಪರಿಧಿ

ಪ್ರಹರಃ । ಪ್ರಹೃತ್ಯ ಮಧ್ಯಮಂ ಪೂರ್ವಂ ಇತರೌ ಯುಗಪದ್ದಹೇತ್ । ದಹನ್‌ವಾಮಪರಿಧ್ಯಗ್ರಂ ಅಂಗಾರೇಷೂಪಗೂಹತಿ । ಆಘಾರಸಮಿಧೌ ಪ್ರಹೃತ್ಯ । ಸಗ್ಗ್‌ಸ್ರಾವೇಣ ಜುಹೋತಿ । ಸ್ವಾಹಾ / *ವಸುಭ್ಯೋ ರುದ್ರೇಭ್ಯ ಆದಿತ್ಯೇಭ್ಯ ಸಗ್ಗ್‌ಸ್ರಾವಭಾಗೇಭ್ಯ ಇದಂ* ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಹವನ ಕರ್ಮಣಿ ಮಧ್ಯೇ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಸ್ವರವರ್ಣನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಲೋಪದೋಷಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಅನಾಜ್ಞಾತಾದಿರ್ಭಮಂತ್ರೈರಾಜ್ಯಾಹುತಿಂ ಹೋಷ್ಯಾಮಿ ॥ ಅನಾಜ್ಞಾತಂ ಯದಾಜ್ಞಾತಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಕ್ರಿಯತೇ ಮಿಥು । ಅಗ್ನೇ ತದಸ್ಯ ಕಲ್ಪಯ ತ್ವಗ್‌ಂಹಿ ವೇತ್ಥ ಯಥಾ ತಥಗ್ಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನಯ ಇದಂ* । ಪುರುಷ ಸಂಮಿತೋ ಯಜ್ಞೋ ಯಜ್ಞಃ ಪುರುಷ ಸಂಮಿತಃ । ಅಗ್ನೇ ತದಸ್ಯ ಕಲ್ಪಯ ತ್ವಗ್‌ಂಹಿ ವೇತ್ಥ ಯಥಾ ತಥಗ್ಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನಯ ಇದಂ* । ಯತ್ಪಾಕತ್ರಾ ಮನಸಾ ದೀನದಕ್ಷಾ ನ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಮನ್ವತೇ ಮರ್ತಾಸಃ । ಅಗ್ನಿಷ್ಟದ್ಧೋತಾ ಕ್ರತುವಿದ್ವಿಜಾನನ್ ಯಜಿಷ್ಠೋ ದೇವಾಗ್‌ಂ ಋತುಶೋ ಯಜಾತಿ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನಯ ಇದಂ* । ತ್ವಂ ನೋ ಅಗ್ನೇ ವರುಣಸ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ ದೇವಸ್ಯ ಹೇಡೋಽವ ಯಾಸಿಸೀಷ್ಠಾಃ । ಯಜಿಷ್ಠೋ ವಹ್ನಿತಮಶ್ಶೋಶುಚಾನೋ ವಿಶ್ವಾ ದ್ವೇಷಾಗ್‌ಂಸಿ ಪ್ರ ಮುಮುಗ್ಧ್ಯಸ್ಮತ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನೀವರುಣಾಭ್ಯಾಂ ಇದಂ* । ಸತ್ವಂ ನೋ ಅಗ್ನೇ ವಮೋ ಭವೋತೀ ನೇ ದಿಷ್ಠೋ ಅಸ್ಯಾ ಉಷಸೋ ವ್ಯುಷ್ಟೌ । ಅವ ಯಕ್ಷ್ವನೋ ವರುಣಗ್‌ಂ ರರಾಣೋ ವೀಹಿ ಮೃಡೀಕಗ್‌ಂ ಸುಹವೋ ನ ಏಧಿ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನೀವರುಣಾಭ್ಯಾಂ ಇದಂ* / ತ್ವಮಗ್ನೇ ಅಯಾಸ್ಯಯಾ ಸನ್ ಮನಸಾ ಹಿತಃ । ಅಯಾಸನ್ ಹವ್ಯಮೂಹಿಷೇಽಯಾನೋ ಧೇಹಿ ಭೇಷಜಗ್ಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನಯೇ ಅಯಸ ಇದಂ* / ಯತ ಇಂದ್ರ ಭಯಾಮಹೇ ತತೋ ನೋ ಅಭಯಂಕೃಧಿ । ಮಘವಞ್ಛಗ್ಧಿ ತವ ತನ್ನ ಊತಯೇ ವಿದ್ವಿಷೋ ವಿಮೃಧೋ ಜಹಿ ಸ್ವಾಹಾ । *ಇಂದ್ರಾಯ ಮಘೋನ ಇದಂ* / ಸ್ವಸ್ತಿದಾ ವಿಶಸ್ಪತಿರ್ವೃತ್ರಹಾ ವಿಮೃಧೋ ವಶೀ । ವೃಷೇಂದ್ರಃ ಪುರ ಏತು ನಃ ಸ್ವಸ್ತಿದಾ ಅಭಯಂಕರಃ ಸ್ವಾಹಾ । *ಇಂದ್ರಾಯ ಅಭಯಂಕರಾಯೇದಂ* । ಆಭಿರ್ಗೀರ್ಭಿರ್ಯದತೋ ನ ಊನಮಾಪ್ಯಾಯಯ ಹರಿವೋ ವರ್ಧಮಾನಃ । ಯದಾ ಸ್ತೋತೃಭ್ಯೋ ಮಹಿ ಗೋತ್ರಾ ರುಜಾಸಿ ಭೂಯಿಷ್ಠಭಾಜೋ ಅಧ ತೇ ಸ್ಯಾಮ ಸ್ವಾಹಾ । *ಇಂದ್ರಾಯ ಹರಿವತೇ ವರ್ಧಮಾನಾಯೇದಂ* । ಯನ್ಮ ಆತ್ಮನೋ ಮಿಂದಾಭೂದಗ್ನಿಸ್ತತ್ಪುನರಾಹಾರ್ಜಾತವೇದಾ ವಿಚರ್ಷಣಿ ಸ್ವಾಹಾ । *ಅಗ್ನಯೇ ಜಾತವೇದಸೇ ವಿಚರ್ಷಣ ಇದಮ್* । ಪುನರಗ್ನಿಶ್ಚಕ್ಷುರದಾತ್ ಪುನರಿಂದ್ರೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ । ಪುನರ್ಮೇಽಶ್ವಿನಾಯುವಂ ಚಕ್ಷುರಾಧತ್ತಮಕ್ಷ್ಯೋಃ ಸ್ವಾಹಾ / *ಅಗ್ನೀಂದ್ರಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಶ್ವಿಭ್ಯ ಇದಮ್* ।

ಗಣಾನಾಂ ತ್ವಾ ಗಣಪತಿಗ್‌ಂ ಹವಾಮಹೇ ಕವಿಂ ಕವೀನಾಮುಪಮಶ್ರವಸ್ತಮಂ । ಜ್ಯೇಷ್ಠರಾಜಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತ ಆನಃ ಶೃಣ್ವನ್ನೂತಿಭಿಃ ಸೀದ ಸಾದನಗ್ಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ಗಣಪತಯ ಇದಂ* /

ಜಾತವೇದಸೇ ಸುನವಾಮ ಸೋಮಮರಾತೀ ಯತೋನದಹಾತಿವೇದಃ । ಸನಃಪರ್ಷದತಿ ದುರ್ಗಾಣಿ ವಿಶ್ವಾ ನಾವೇವಸಿಂಧುಂ ದುರಿತಾತ್ಯಗ್ನಿ ಸ್ವಾಹಾ । *ಜಾತವೇದಸೇ ಅಗ್ನಯ ಇದಮ್ ।* ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಯಜಾಮಹೇ ಸುಗನ್ಧಿಂ ಪುಷ್ಟಿವರ್ಧನಂ । ಉರ್ವಾರುಕಮಿವ ಬನ್ಧನಾನ್ಮೃತ್ಯೋರ್ಮುಕ್ಷೀಯ ಮಾಮೃತಾತ್ ಸ್ವಾಹಾ । *ತ್ರ್ಯಂಬಕಾಯ ಇದಮ್ ।* ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿದಧೇ ಪದಂ । ಸಮೂಢ ಮಸ್ಯಪಾಗ್ಂ ಸುರೇ ಸ್ವಾಹಾ । *ವಿಷ್ಣವೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಇದಮ್* । ಭೂಃ ಸ್ವಾಹಾ / *ಅಗ್ನಯ ಇದಂ* / ಭುವಃ ಸ್ವಾಹಾ / *ವಾಯವ ಇದಂ* / ಸುವಃ ಸ್ವಾಹಾ । *ಸೂರ್ಯಾಯ ಇದಂ*। ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವ ಸ್ವಾಹಾ / *ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ* ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಹವನ ಕರ್ಮಣಿ ಮಧ್ಯೇ ಮಂತ್ರವಿಪರ್ಯಾಸ, ತಂತ್ರ ವಿಪರ್ಯಾಸ, ಕಾಲ ವಿಪರ್ಯಾಸ, ಕರ್ಮ ವಿಪರ್ಯಾಸ, ದೇವತಾ ವಿಪರ್ಯಾಸಾದಿ ಸಂಭಾವಿತ ಸಮಸ್ತದೋಷ ಪ್ರಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಸರ್ವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಹುತಿಂ ಹೋಷ್ಯಾಮಿ / ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಸ್ವಾಹಾ / *ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ* ॥

[ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಃ] ದ್ವಿಷಟ್ ಗೃಹೀತಂ । ಸಪ್ತತೇ ಅಗ್ನೇ ಸಮಿಧಃ ಸಪ್ತ ಜಿಹ್ವಾಃ ಸಪ್ತರ್ಷಯಃ ಸಪ್ತಧಾಮ ಪ್ರಿಯಾಣಿ । ಸಪ್ತಹೋತ್ರಾಃ ಸಪ್ತಧಾತ್ವಾ ಯಜನ್ತಿ ಸಪ್ತಯೋನೀರಾಪೃಣಸ್ವಾ ಘೃತೇನ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯೇ ಸಪ್ತವತ ಇದಮ್ । {ಇದಾದನಂತರ ವಸ್ತ್ರ, ಫಲಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು} ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಮುಹೂರ್ತಸ್ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನುಗೃಹ್ಣನ್ತು । ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ ॥

ರವಿಶಶಿಕುಜಸೌಮ್ಯಾಃ ಶಕ್ರವಂದ್ಯೋಽಥ ಶುಕ್ರಃ ।
ದಿನಕರಸುತ ರಾಹು ಕೇತವಃ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಾಃ ॥
ಕಮಲಜಹರಿರುದ್ರಾಃ ಪಾರ್ವತೀವಿಘ್ನರಾಜಃ ।
ಸಕಲಮುನಯ ಏತೇ ಮಂಗಲಂ ನೋ ದಿಶನ್ತು ॥

ಸರ್ವೇಗ್ರಹಾಃ ಸನಕ್ಷತ್ರಾಃ ಶುಭ ಏಕಾದಶಸ್ಥಾನಫಲದಾ ವರದಾ ಭವನ್ತು ॥

ಅದಿತೇನ್ವಮಗ್ಗ್‌ಸ್ಥಾಃ ಇತಿ ಉತ್ತರ ಪರಿಷೇಚನಮ್ ॥ ಮಹಾಶಾಂತಿ ಸೂಕ್ತ ಪಾರಾಯಣಂ, ಪುಣ್ಯಾಹಂ, ಪ್ರಣೀತಾ ಮೋಕ್ಷಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮುದ್ವಾಸಯೇತ್ । ಪ್ರಣೀತಾಃ ಪುರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಪೂರಯೇಜ್ಜಲಧಾರಯಾ । ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ದೇವಾ ಋತ್ವಿಜೊ ಮಾರ್ಜಯನ್ತಾಂ । ದಕ್ಷಿಣಾಯಾಂ ದಿಶಿ ಮಾಸಾಃ ಪಿತರೋ ಮಾರ್ಜಯನ್ತಾಂ *{ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ}* ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಗೃಹಾಃ ಪಶವೋ ಮಾರ್ಜಯನ್ತಾಂ । ಉದೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶ್ಯಾಪ ಓಷಧಯೋ ವನಸ್ಪತಯೋ ಮಾರ್ಜಯನ್ತಾಂ । ಊರ್ಧ್ವಾಯಾಂ ದಿಶಿ ಯಜ್ಞಃ ಸಂವತ್ಸರೋ ಯಜ್ಞಪತಿರ್ಮಾರ್ಜಯನ್ತಾಂ । ಸಮುದ್ರಂವಃ ಪ್ರಹಿಣೋಮಿ ಸ್ವಾಂ ಯೋನಿ ಮಪಿಗಚ್ಛತು । ಅಚ್ಛಿದ್ರಃ ಪ್ರಜಯಾ ಭೂಯಾಸಂ ಮಾ ಪರಾಸೇಚಿ ಮತ್ಪಯಃ ಇತಿ ಪ್ರಣೀತಾ ಜಲಂ ಸ್ನಾಯ, ಯಜಮಾನಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮೋದ್ವಾಸನಂ ಕೃತ್ವಾ, ಬೃಹತ್ಸಾಮ

ಕ್ಷತ್ರಭೃದ್ವೃದ್ಧವೃಷ್ಣಿಯಂ ತ್ರಿಷ್ಟುಭೌಜಶ್ಶುಭಿತಮುಗ್ರವೀರಮ್ । ಇಂದ್ರ ಸ್ತೋಮೇನ ಪಂಚದಶೇನ ಮಧ್ಯಮಿದಂ ವಾತೇನ ಸಗರೇಣ ರಕ್ಷ ॥ ಇತಿ ರಕ್ಷಾಂ ಧೃತ್ವಾ, ಅಗ್ನಿಸೂಕ್ತೇನ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ, ಅಭಿವಾದನಂ ಕೃತ್ವಾ, ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಮ್ ॥

೭. ಅಥ ಪುಗ್ಂಸವನಮ್

ಅಗ್ನೇರುಪಸಮಾಧಾನಾದಿ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗೇ ಫಲದ್ವಯಯುತಂ ವಟಾಂಕುರಂ ದೃಷತ್ಪುತ್ರಂ, ವಸ್ತ್ರಂ, ಕ್ಷೀರಂ ಚ ಪ್ರಯುಂಜ್ಯಾತ್ ಆಜ್ಯಭಾಗಾಂತೇ ಅನ್ವಾರಬ್ಧಾಯಾಂ ಧಾತಾ ದದಾತು ನೋ ರಯಿಮಿತಿ ಚತಸ್ರೋ ಯಸ್ತ್ವಾ ಹೃದಾ ಕೀರಿಣೇತಿ ಚತಸ್ರಃ ॥ ಧಾತಾ ದದಾತು ನೋ ರಯಿಮೀಶಾನೋ ಜಗತಸ್ಪತಿಃ । ಸನಃ ಪೂರ್ಣೇನ ವಾವನತ್ ॥ ಧಾತಾಪ್ರಜಾಯಾ ಉತರಾಯ ಈಶೇ ಧಾತೇದಂ ವಿಶ್ವಂ ಭುವನಂ ಜಜಾನ । ಧಾತಾಪುತ್ರಂ ಯಜಮಾನಾಯ ದಾತಾ ತಸ್ಮಾ ಉ ಹವ್ಯಂ ಘೃತವದ್ವಿಧೇಮ ॥ ಧಾತಾದದಾತು ನೋ ರಯಿಂ ಪ್ರಾಚೀಂ ಜೀವಾತು ಮಕ್ಷಿತಾಂ । ವಯಂ ದೇವಸ್ಯಧೀಮಹಿ ಸುಮತಿಗ್ಂ ಸತ್ಯರಾಧಸಃ ॥ ಧಾತಾದದಾತು ದಾಶುಷೇ ವಸೂನ ಪ್ರಜಾಕಾಮಾಯ ಮೀಢುಷೇ ದುರೋಣೇ । ತಸ್ಮೈ ದೇವಾ ಅಮೃತಾಸ್ಸಂವ್ಯಯಂತಾಂ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸೋ ಅದಿತಿಃ ಸಜೋಷಾಃ ॥ ಯಸ್ತ್ವಾ ಹೃದಾಕೀರಿಣಾ ಮನ್ಯಮಾನೋ ಮರ್ತ್ಯಂ ಮರ್ತ್ಯೋ ಜೋಹವೀಮಿ । ಜಾತವೇದೋ ಯಶೊ ಅಸ್ಮಾಸು ಧೇಹಿ ಪ್ರಜಾಭಿರಗ್ನೇ ಅಮೃತತ್ವಮಶ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಯಸ್ಮೈ ತ್ವಗ್ಂ ಸುಕೃತೇ ಜಾತವೇದ ಉಲೋಕಮಗ್ನೇ ಕೃಣವಸ್ಯೋನಂ । ಅಶ್ವಿನಗ್ಂ ಸಪುತ್ರಿಣಂ ವೀರವತಂ ಗೋಮಂತಗ್ಂ ರಯಿನ್ನಶತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ತ್ವೇ ಸುಪುತ್ರ ಶವಸೋಽವೃತ್ರನ್ಕಾಮಕಾತಯಃ । ನತ್ವಾ ಮಿಂದ್ರಾತಿರಿಚ್ಯತೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಉಕ್ಥ ಉಕ್ಥೇ ಸೋಮ ಇಂದ್ರಂ ಮಮಾದ ನೀಥೇ ನೀಥೇ ಮಘವಾನಗ್ಂ ಸುತಾಸಃ । ಯದೀಗ್ಂ ಸಬಾಧಃ ಪಿತರನ್ನ ಪುತ್ರಾಸ್ಸಮಾನ ದಕ್ಷಾ ಅವಸೇ ಹವಂತೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಇತ್ಯಷ್ಟಾವಾಜ್ಯಾಹುತೀರ್ಜುಹೋತಿ । ಜಯಾದಿ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ಪರಿದಿಪ್ರಹರಣ ಸಗ್ಗ್‌ಸ್ರಾವೌ ಭವತಃ । ಸುವನೇ ಅಂಜನಂ ನ ಹಿ । ಪರಿಷೇಚನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಉತ್ತರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಅನವಸ್ನಾತಯಾ ಕುಮಾರ್ಯಾ ದೃಷತ್ಪುತ್ರೇಣ ವಟಾಂಕರಂ ಪೇಷಯಿತ್ವಾ ವಸ್ತ್ರೇಣ ಪರಿಪ್ಲಾವಯನ್ ಅಪರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾಕ್‌ಶಿರಸೀಂ ಊರ್ಧ್ವಮುಖೀಂ ನಿಪಾತ್ಯ ಸ್ವಯಂ ತು ಪೂರ್ವಮುಖಃ **ಪುಗ್ಂ ಸವನ ಮಸಿ ಇತಿ** ಯಜುಷಾ ಅಂಗುಷ್ಠೇನ ದಕ್ಷಿಣೇನಾಸಿಕಾಚ್ಛಿದ್ರೇ ರಸಂ ಪಿನಯತಿ । ಪ್ರಣೀತಾಮೋಕ್ಷಣಂ ಬ್ರಹ್ಮೋದ್ವಾಸನಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಅಗ್ನೇನಯೇತ್ಯಗ್ನಿಮ್ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮಸಮಾಪನಮ್ ॥

೮. ಸೀಮನ್ತೋನ್ನಯನಮ್

{ಲಗ್ನೇ ಪುಂಗ್ರಹವಾಸರೇ ಪುತ್ರಕಾಮಸ್ಯ (೧,೩,೫)}

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಶೌ ಜಾತಾಂ ಮಮ ಧರ್ಮಕಾಂತಾಂ ಆರ್ಭಿಕ ಬೈಜಿಕ ಏನೋಽರ್ಹರಣಾರ್ಥಂ ಸೀಮನ್ತೋನ್ನಯನ ಕರ್ಮಣಾ ಸಗ್ಗ್‌ಸ್ಕರಿಷ್ಯೇ । ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕೃತ್ವಾ ಅಗ್ನೇರುಪಸಮಾಧಾನಾದಿ ಪಾತ್ರಪ್ರಯೋಗೇ । ಯವಾನ್ ವಿರೂಢಾನ್ ಶಲಲೀಂ ದರ್ಭಪುಂಜೀಲಾನ್ ಶಲಾಲುಗ್ಲಪ್ಸಂ ಚಾಭಿಪ್ರಯುಂಜ್ಯಾತ್ । ಆಜ್ಯಭಾಗಾಂತೇ ಅನ್ವಾರಬ್ಧಾಯಾಂ **ಧಾತಾದಧಾತುನೋ ರಯಿಮಿತಿ** ಚತಸೃಭಿಃ **ಯಸ್ತ್ವಾ ಹೃದಾಕೀರಿಣೇತಿ** ಚತಸೃಭಿಃ ಅಜ್ಯಾಹುತೀರ್ಜುಹೋತಿ (ಪುಂಸವನ ಪಿ ನಂ ೧೩) । ಜಯಾದಿ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ಪರಿಧಿಞಸನ ಅನಾಜ್ಞಾತ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಪರಿಷೇಚನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಅಪರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾಚೀಮುಪವೇಶ್ಯ ತ್ರೇಣ್ಯಾ ಶಲಲ್ಯಾ ತ್ರಿಭಿರ್ದರ್ಭಪುಂಜೀಲೈಃ ಶಲಾಲುಗ್ಲಪ್ಸೇನ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವೋ ಯಾಸ್ತೇರಾಕ ಇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ನಾಭೇರೂರ್ಧ್ವಮ್ ಶಿರೋರೇಖಾಮುನ್ನಯತಿ । ಗಾಯತಮಿತಿ ವೀಣಾಗಥಿನೌ ಸಗ್ಂಶಾಸ್ತಿ, **ಸೋಮ ಏವ ನೋ ರಾಜೇತ್ಯಾಹುರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಃ ಪ್ರಜಾಃ । ವಿವೃತ್ತಚಕ್ರಾ ಆಸೀನಾಸ್ತೀರೇಣಾಸೌ ತವ ।** ಇತಿ ಗಾಯತಿ । **ಯೌಗಂಧರಿರೇವ ನೋ ರಾಜೇತಿ ಸಾಲ್ವೀರವಾದಿಷು । ವಿವೃತ್ತಚಕ್ರಾ ಆಸೀನಾಸ್ತೀರೇಣಾಸೌ ತವ ।** ಇತಿ ರಾಜ್ಞಾಮ್ । ಸಂಬುಧ್ಯಾ ಸಮೀಪ ನದೀನ್ನಿರ್ದೇಶನಂ ಚ । ಯವಾಂಕುರಮಾಲಾಂ ಸಿರಸ್ಯಾಬಧ್ನೀತ । ವಾಚಂ ಯಚ್ಛತ್ಯಾನಕ್ಷತ್ರೇಭ್ಯಃ । ಉದಿತೇಷು ನಕ್ಷತ್ರೇಷು ಪ್ರಾಚೀಮುದೀಚೀಂ ವಾ ದಿಶಮುಪಸ್ಸ್ಕ್ರಮ್ಯ ವತ್ಸಮನ್ವಾರಭ್ಯ ವ್ಯಾಹೃತೀಶ್ಚ ಜಪಿತ್ವಾ ವಾಚಂ ವಿಸೃಜೇತ್ । ಪ್ರಣೀತಾವೋಕ್ಷಣಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮೋದ್ವಾಸನಂ ಕೃತ್ವಾ । ಅಗ್ನೇ ನಯೇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ । ಯಸ್ಯ ಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮಸಮಾಪನಮ್ ।

೯. ಅಥ ಜಾತಕರ್ಮಪ್ರಯೋಗಃ

ಪುತ್ರೇ ಜಾತೇ ಸಚೇಲಸ್ನಾನಂ ಕೃತ್ವಾ । ಹಿರಣ್ಯೇನ ಅಭ್ಯುದಯ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಂ ಇಮಂ ಶಿಶುಂ ಜಾತಕರ್ಮಕರ್ಮಣಾ ಸಗ್ಗ್‌ಸ್ಕರಿಷ್ಯೇ । ದಧಿ, ಮಧು, ಘೃತ, ಸರ್ಷಪಫಲೀಕರಣಮಿಶ್ರಾಂಶ್ಚ ಪ್ರಯುಂಜ್ಯಾತ್ । **ದಿವಸ್ಪರೀತ್ಯನುವಾಕೇನ** ಜಾತಮಭಿಮೃಶ್ಯ । **ಅಸ್ಮಿನ್ನಹಗ್ಂ ಸಹಸ್ರಂ ಪುಷ್ಯಾಮೇಧ್ಯಮಾನಸ್ಸ್ವೇ ವಶೇ ।** *ಇತಿ ಯಜುಷಾ ಉಪಸ್ಥ ಆಧಾಯ* । **ಅಂಗಾದಂಗಾತ್ಸಂಭವಸಿ ಹೃದಯಾದಧಿ ಜಾಯಸೇ । ಆತ್ಮಾವೈ ಪುತ್ರನಾಮಾಸಿ ಸ ಜೀವ ಶರದಶ್ಶತಮ್ ॥** ಇತ್ಯಭಿಮನ್ತ್ರ್ಯ । **ಅಶ್ಮಾ ಭವ ಪರಶುರ್ಭವ ಹಿರಣ್ಯಮಸ್ತೃತಂ ಭವ । ಪಶೂನಾಂ ತ್ವಾ ಹಿಂಕಾರೇಣಾಭಿಜಿಘ್ರಾಮ್ಯಸೌ ॥** ಇತಿ ಮೂರ್ಧನ್ಯವಘ್ರಾಣಮ್ । ಪುನರೇತಾಭ್ಯಾಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರ್ಣೇ ಜಪತಿ । ರೌಹಿಣಮೂಲಕ ಹಸ್ತೇತ್ಯಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರ ನಾಮ ನಿರ್ದಿಶತಿ । ತದ್ರಹಸ್ಯಂ ಭವತಿ । ಮಧು ಘೃತಮಿತಿ ಸಗ್ಂಸೃಜ್ಯ । ದರ್ಭೇಣ ಹಿರಣ್ಯಂ ನಿಷ್ಟರ್ಕ್ಯಂ ಬಧ್ವಾವದಾಯ । **ಮೇಧಾಂತೇ ದೇವಸ್ಸವಿತಾ ಮೇಧಾಂ ದೇವೀ ಸರಸ್ವತೀ । ಮೇಧಾಂತೇ ಅಶ್ವಿನೌ ದೇವಾವಾಧತ್ತಾಂ ಪುಷ್ಕರಸ್ರಜಾ ॥ ತ್ವಯಿ ಮೇಧಾಂ ತ್ವಯಿ ಪ್ರಜಾಂ ತ್ವಯ್ಯಗ್ನಿಸ್ತೇಜೋ ದಧಾತು ತ್ವಯಿ ಮೇಧಾಂ ತ್ವಯಿ ಪ್ರಜಾಂ ತ್ವಯೀಂದ್ರ ಇಂದ್ರಿಯಂ ದಧಾತು ತ್ವಯಿ ಮೇಧಾಂ ತ್ವಯಿ ಪ್ರಜಾಂ ತ್ವಯಿ ಸೂರ್ಯೋ ಭ್ರಾಜೋ ದಧಾತು ॥** ಇತಿ

ಮಂತ್ರಾಂತೇ ಸಕೃತ್ಪ್ರಾಶಯಿತ್ವಾ । ಕ್ಷೇತ್ರಿಯೈತ್ವಾ ನಿರ್‌ಋತ್ಯೈ ತ್ವಾ ದ್ರುಹೋ ಮುಂಚಾಮಿ ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಾತ್ । ಅನಾಗಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೇತ್ವಾ ಕರೋಮಿ ಶಿವೇತೇ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಉಭೇ ಇಮೇ ॥ ಶಂತೇ ಅಗ್ನಿಃ ಸಹಾದ್ಭಿರಸ್ತು ಶಂದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಸಹೌಷಧೀಭಿಃ । ಶಮಂತರಿಕ್ಷಗ್ಂ ಸಹವಾತೇನತೇ ಶಂತೇ ಚತಸ್ರಃ ಪ್ರದಿಶೋ ಭವಂತು ॥ ಯಾದೈವೀಶ್ಚತಸ್ರಃ ಪ್ರದಿಶೋ ವಾತಪತ್ನೀರಭಿ ಸೂರ್ಯೋ ವಿಚಷ್ಟೇ । ತಾಸಾಂ ತ್ವಾ ಜರಸ ಆದಧಾಮಿ ಪ್ರಯಕ್ಷ್ಮ ಏತು ನಿರ್‌ಋತಿಂ ಪರಾಚೈಃ ॥ ಅಮೋಚಿ ಯಕ್ಷ್ಮಾದ್ದುರಿತಾದವರ್ತ್ಯೈ ದ್ರುಹಃ ಪಾಶಾನ್ನಿರ್‌ಋತ್ಯೈ ಚೋದಮೋಚಿ ॥ ಅಹಾ ಅವರ್ತಿಮವಿದಥ್ಸ್ಯೋನಮಪ್ಯಭೂದ್ಭದ್ರೇ ಸುಕೃತಸ್ಯ ಲೋಕೇ ॥ ಸೂರ್ಯಮೃತಂ ತಮಸೋ ಗ್ರಾಹ್ಯಾಯದ್ದೇವಾ ಅಮುಂಚನ್ನಸೃಜನ್ವೇನಸಃ । ಏವಮಹಮಿಮಂ ಕ್ಷೇತ್ರಿ ಯಾಜ್ಜಾಮಿಶಗ್ಂ ಸಾದ್ದ್ರುಹೋ ಮುಂಚಾಮಿ ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಾತ್ । ಇತಿ ಮಂತ್ರಾಂತೇ ಸಕೃತ್ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ದಧಿ ಘೃತಮಿತಿ ಸಗ್ಂಸೃಜ್ಯ ಕಾಂಸ್ಯೇನ ಪೃಷದಾಜ್ಯೇನ ವಾ ಭೂ ಸ್ವಾಹಾ, ಭುವಃ ಸ್ವಾಹಾ, ಸುವಃ ಸ್ವಾಹಾ, ಓಗ್ ಸ್ವಾಹಾ ಇತಿ ಚತುರ್ಣಾಮಂತೇ ಸಕೃತ್ ಪ್ರಾಶಯೇತ್ ಅದ್ಭಿಃ ಶೇಷಗ್ಂ ಸಗ್ಂಸೃಜ್ಯ ಗೋಷ್ಠೇ ನಿನಯೇತ್ । ಮಾತೇ ಕುಮಾರಗ್ಂ ರಕ್ಷೋವಧೀನ್ಮಾ ಧೇನುರತ್ಯಾ ಸಾ ರಿಣೀ । ಪ್ರಿಯಾ ಧನಸ್ಯ ಭೂ ಯಾ ಏಧಮಾನಾ ಸ್ವೇ ಗೃಹೇ । ಇತಿ ಮಾತುರಂಕ ಆರೋಪ್ಯ । ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಜರಾಂಧಯತು ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ । ಯಸ್ಮೈತ್ವಗ್ಗ್ ಸ್ತನ ಪ್ರಪ್ಯಾಯಾಯುರ್ವರ್ಚೋ ಯಶೋ ಬಲಮ್ । ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಸ್ತನಂ ಪರಿಧಾಪ್ಯ । ಯದ್ಭೂಮೇರ್ಹೃದಯಂ ದಿವಿ ಚಂದ್ರಮಸಿ ಶ್ರಿತಮ್ । ತದುರ್ವಿಪಶ್ಯಂಮಾಹಂ ಪೌತ್ರಮಘಗ್ಂ ರುದಮ್ । ಯತ್ತೇ ಸುಸೀಮೇ ಹೃದಯಂ ವೇದಾಹಂ ತತ್ಪ್ರಜಾಪತೌ । ವೇದಾಮತಸ್ಯತೇ ವಯಂ ಮಾಹಂ ಪೌತ್ರಮಘಗ್ಂ ರುದಮ್ ॥ ಇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪೃಥಿವೀಮಭಿಮೃಶತಿ ಕುಮಾರಂ ಅಭಿಮೃಷ್ಯ ಭೂಮೌ ಮಾತಾ ಸಂವೇಶಯತಿ // ನಾಮಯತಿ ನರುದತಿ ಯತ್ರವಯಂ ವದಾಮಸಿ ಯತ್ರಚಾಭಿಮೃಶಾಮಸಿ ಇತಿ ಯಜುಷಾ ಸಂವಿಷ್ಟಂ ಕುಮಾರಂ ಅಭಿಮೃಶತಿ । ಆಪಸ್ಸುಪ್ತೇಷು ಜಾಗ್ರತ ರಕ್ಷಾಗ್ಂಸಿ ನಿತೋನುದಧ್ವಂ ॥ ಇತಿ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಶಿರಸ್ಥಲೇ ಉದಕಂಭಂ ನಿಧಾಯ ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿಮುಪಸಮಾಧಾಯ ಸಂಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ, ಪರಿಷಿಚ್ಯ, ಅಲಂಕೃತ್ಯ, ಸರ್ಷಪಾನ್ ಫಲೀಕರಣಮಿಶ್ರಾನ್ ಅಂಜಲಿನಾ । ಅಯಂ ಕಲಿಂ ಪತಯಂತಗ್ಗ್ ಶ್ವಾನಮಿವೋದ್ವೃದ್ಧಂ । ಅಜಾಂವಾಶಿತಾಮಿವ ಮರುತಃ ಪರ್ಯಾಧ್ವಗ್ಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । ಶಂಡೇರಥಶ್ಶಂಡಿಕೇಶ ಉಲೂಖಲಃ । ಚ್ಯವನೋ ನಶ್ಯತಾದಿತ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಯಶ್ಶಂಡೋಮರ್ಕ ಉಪವೀರ ಉಲೂಖಲಃ । ಚ್ಯವನೋ ನಶ್ಯತಾದಿತ ಸ್ವಾಹಾ । ಕೇಶಿನ ಶ್ವಲೋಮಿನಃ ಖಜಾಪೋಜೋಪ ಕಾಶಿನಃ । ಅಪೇತನಶ್ಯತಾದಿತ ಸ್ವಾಹಾ । ಇತ್ಯಷ್ಟಾಭಿಃ ತ್ರಿಃ ಸ್ವಾಹಾಕಾರೇಣ ಜುಹೋತಿ । ದ್ವಿಸ್ತೂಷ್ಣೀಂ ಸರ್ವತ್ರ ಮರುದ್ಭ್ಯ ಇದಮಿತಿ ತ್ಯಾಗಃ । ಉತ್ತರಪರಿಷೇಚನಂ ಕೃತ್ವಾ, ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಂ, ಶೇಷದ್ರವ್ಯೇಣ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟ ಏವ

ತೂಷ್ಣೀಂ ಅಗ್ನಾವಾವಪತೇತಿ ಗೃಹಚಾರಿಣೀಃ ಸರ್ಗಂಶಾನ್ತ । ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಜಾತಕರ್ಮಣಾ ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

೧೦. ಅಥ ನಾಮಕರಣಮ್

ಏಕಾದಶೇ ದಿನೇ ದ್ವಾದಶೇ ದಿನೇ ವಾ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ನಾಮಕರಣಮ್ । ನಾಮಕರಣಾಂಗಂ ಅಭ್ಯುದಯಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಸ್ಯ (ಜಾತಾಯಾಃ) ಅಸ್ಯ (ಅಸ್ಯಾಃ) ಶಿಶೋಃ ನಾಮಾಧಾಸ್ಯಾವಹೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಪ್ಯಣ್ಯಾಹಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ಯಣ್ಯಾಹಮಧ್ಯೇ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನೇ ದ್ವ್ಯಕ್ಷರಂ ಚತುರಕ್ಷರಂ ವಾ ನಾಮಗ್ರಹಣಮ್ । ತಂಡುಲಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೇ ಮಾಸನಕ್ಷತ್ರಗುಜವ್ಯವಹಾರನಾಮಾನಿ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಪ್ಯಣ್ಯಾಹ ಕಲಶೋಪರಿ ಸ್ಥಾಯ ।

ಪುಂ. ಶ್ಲೋ :–

ಕೃಷ್ಣೋಽನಂತೋಽಚ್ಯುತಶ್ಚಕ್ರೀ ವೈಕುಂಠೋಽಥ ಜನಾರ್ದನಃ ।
ಉಪೇಂದ್ರೋ ಯಜ್ಞಪುರುಷೋ ವಾಸುದೇವಸ್ತಥಾ ಹರಿಃ ।
ಯೋಗೀಶಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷೋ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಾದ್ಯನುಕ್ರಮಾತ್ ॥

ಸ್ತ್ರೀ. ಶ್ಲೋ :–

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ರೀಃ ಕಮಲಾಭದ್ರಾ ಸೀತಾ ಸತ್ಯಾ ಚ ರುಕ್ಮಿಣೀ ।
ಮಾಧವೀ ಚಾದ್ರಿಜಾ ಭೂಮಿಸ್ತುಲಸೀಜಹ್ನವೀ ತಥಾ ॥
ಯಶೋದೇಂದುಮತೀ ಕ್ರಮಾತ್ ।
ಏತಾನಿ ಮಾಸನಾಮಾನಿ ಚೈತ್ರಮಾಸಾದ್ಯನುಕ್ರಮಾತ್ ॥

ಮಾಸನಕ್ಷತ್ರಗುಜವ್ಯವಹಾರನಮಾನಿ ಕೃತ್ವಾ, ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಹಸ್ತೇಷು ಅಕ್ಷತಾನ್ಪ್ರದಾಯ । ಶಿಶುಂ ಸೋಪಸ್ಥ ಆದಾಯ ಮಾಸನಾಮ್ನಾ ಶ್ರೀ ––– ಅಸಿ, ನಕ್ಷತ್ರನಾಮ್ನಾ ––– ಅಸಿ, ಗುಜನಾಮ್ನಾ ––– ಅಸಿ, ವ್ಯವಹಾರನಾಮ್ನಾ –––ಅಸಿ ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರ್ಣೇ ಜಪೇತ್ । ಮಾಸನಾಮ್ನಾ ––– ಅಸಿ । ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಮಾತಾಪಿತ್ರೋಃ ಸ್ವಸ್ಯ ಚ ಆಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಂ ಅಪೇಕ್ಷತೇ ಆಯುಷ್ಮತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । ಆಯುಷ್ಮತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಂ । ಪರ್ಯಾಯತ್ರಯೇಪಿ । ಋದ್ಧಿಕರ್ಮಣೇ ಮಹಾಜನಾನ್ ನಮಸ್ಕುರ್ವಾಣಾಯ ಆಶೀರ್ವಚನಮಪೇಕ್ಷಮಾಣಾಯ ಆಯುಷ್ಮತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । ಆಯುಷ್ಮತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಂ । ಏವವೃದ್ಧ್ಯಭ್ಯುದಯಾಭ್ಯಾಂ । ಋದ್ಧಿವೃದ್ಧ್ಯಭ್ಯುದಯ ಕರ್ಮಣೇ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ನಮಸ್ಕುರ್ವಾಣಾಯ ಇತ್ಯಾದಿ । **ಸ್ವಸ್ತಿನ ಇಂದ್ರೋ ವೃದ್ಧಶ್ರವಾಃ** ಇತ್ಯಾರಭ್ಯ ಪ್ಯಣ್ಯಾಹಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ । ನಾಮಗ್ರಹಣ ಮುಹೂರ್ತಸ್ಸುಮುಹೂ–ರ್ತೋಸ್ತ್ವಿತ್ಯನುಗೃಹ್ಣಂತು । ಸುಮುಹೂರ್ತೋಸ್ತು ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಮ್ । ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮಸಮಾಪನಮ್ ॥

೧೧. ಅಥ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಮ್

ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಂ ಯಜ್ಞಕರ್ಮಣಂ

ಕುಮಾರಂ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಕರ್ಮಣ ಸಗ್ಗ್‌ಸ್ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಂಗಂ ನಾಂದೀ ರಕ್ಷಾಬಂಧನಂಚ ಕೃತ್ವಾ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕೃತ್ವಾ ದಧಿ ಮಧು ಘೃತಂ ಓದನಗ್ಂ ಸಗ್ಂಸೃಜ್ಯ **ಭೂರಪಾಂ ತ್ವೌಷಧೀನಾಗ್ಂ ರಸಂಪ್ರಾಶಯಾಮಿ ಶಿವಾಸ್ತ ಆಪ ಓಷಧಯ ಸ್ಸಂತ್ವನಮೀವಾಸ್ತ ಆಪ ಓಷಧಯಸ್ಸಂತ್ವಸೌ** (ಅಸೌ ಇತ್ಯತ್ರ ಸಂಬುದ್ಧ್ಯಾ ನಾಮಗ್ರಹಣಮ್) **ಭುವೋಽಪಾಂ ತ್ವೌಷಧೀನಾಗ್ಂ ರಸಂಪ್ರಾಶಯಾಮಿ ಶಿವಾಸ್ತ ಆಪ ಓಷಧಯ ಸ್ಸಂತ್ವನಮೀವಾಸ್ತ ಆಪ ಓಷಧಯಸ್ಸಂತ್ವಸೌ । ಸುವರಪಾಂ ತ್ವೌಷಧೀನಾಗ್ಂ ರಸಂಪ್ರಾಶಯಾಮಿ ಶಿವಾಸ್ತ ಆಪ ಓಷಧಯ ಸ್ಸಂತ್ವನಮೀವಾಸ್ತ ಆಪ ಓಷಧಯಸ್ಸಂತ್ವಸೌ** ಚತುರ್ಭಿಮಂತ್ರೈಃ ಸಾನುಶಂಗ್ಯೈಃ ಅಂತೇ ಸಕೃತ್ ಪ್ರಾಶಯೇತ್ । ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಮುಹೂರ್ತಃ ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನು ಗೃಹ್ಣಂತು । ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಪ್ರತಿವಚನಂ । ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮಸಮಾಪನಂ ॥

೧೨. ಉಪನಿಷ್ಕ್ರಮಣಃ

ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಂ ಇಮಂ ಶಿಶುಂ ಉಪನಿಷ್ಕ್ರಮಣಕರ್ಮಣಾ ಸಗ್ಗ್‌ಸ್ಕರಿಷ್ಯೇ । ಕುಮಾರಂ ಪ್ರಾಚೀಮುದೀಚೀಂ ವಾ ಪಂಚಪದಾನ ಪ್ರಕ್ರಾಮಯೇತ್ । ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮಸಮಾಪನಂ ॥

೧೩. ಚೂಡಾ ಕರ್ಮ

ಸಪ್ತ ವಿಂಶತಿ ಮಾಸಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಚೂಡಾಕರ್ಮ । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಂ ಅಮುಕಂ ಕುಮಾರಂ ಚೂಡಾಕರ್ಮಣಾ ಸಗ್ಗ್‌ಸ್ಕರಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ತದಂಗಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ನಾಂದೀ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣಂ ರಕ್ಷಾಬಂಧನಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ಆಶಿಷೋ ವಾಚಯಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಭೋಜಯೇತ್ । ಮಾತ್ರಾ ಸಹೈವ ಭೋಜನಮ್ । ಅಗ್ನೇರುಪ ಸಮಾಧಾನಾದಿ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗೇ ಜಲ ದ್ವಯಯುತಂ ದರ್ಭಾಪುಂಜೀಲಾನ್ ಶಲಾಲುಗ್ಲಪ್ಸಂ ಕ್ಷುರಂ ಚ ಪ್ರಯುಂಜ್ಯಾತ್ । ಆಜ್ಯಭಾಂತೇ ಅನ್ವಾರಬ್ಧಾಯಾಂ ಧಾತಾದದಾತುನೋರಯಿಮಿತಿ ಚತಸ್ರೋಯಸ್ತ್ವಾಹೃದಾಕೀರಿಣೇತಿ ಚತಸ್ರಃ ॥

ಧಾತಾದದಾನೋ ರಯಿಮೀಶಾನೋ ಜಗತಸ್ಪತಿಃ । ಸನಃ ಪೂರ್ಣೇನ ವಾ ವನತ್ ।೧। ಧಾತಾಪ್ರಜಾಯಾ ಉತರಾಯ ಈಶೇ ಧಾತೇದಂ ವಿಶ್ವಂ ಭುವನಂ ಜಜಾನ । ಧಾತಾಪುತ್ರಂ ಯಜಮಾನಾಯ ದಾತಾ ತಸ್ಮಾ ಉ ಹವ್ಯಂ ಘೃತವದ್ವಿಧೇಮ ।೨। ಧಾತಾದದಾತು ನೋ ರಯಿಂ ಪ್ರಾಚೀಂ ಜೀವಾತು ಮಕ್ಷಿತಾಂ । ವಯಂ ದೇವಸ್ಯಧೀಮಹಿ ಸುಮತಿಗ್ಂ ಸತ್ಯರಾಧಸಃ ।೩। ಧಾತಾ ದದಾತು ದಾಶುಷೇ ವಸೂನಿ ಪ್ರಜಾಕಾಮಾಯ ಮೀಢುಷೇ ದುರೋಣೇ । ತಸ್ಮೈ ದೇವಾ ಅಮೃತಾಸ್ಸಂವ್ಯಯಂತಾಂ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸೋ ಅದಿತಿಃ ಸಜೋಷಾಃ ।೪। ಯಸ್ತ್ವಾ ಹೃದಾಕೀರಿಣಾ ಮನ್ಯಮಾನೋ ಮರ್ತ್ಯಂ ಮರ್ತ್ಯೋ ಜೋಹವೀಮಿ । ಜಾತವೇದೋ ಯಶೋ ಅಸ್ಮಾಸು ಧೇಹಿ ಪ್ರಜಾಭಿರಗ್ನೇ ಅಮೃತತ್ವಮಶ್ಯಾಗ್ಗ್ ಸ್ವಾಹಾ ।೫। ಯಸ್ಮೈ ತ್ವಗ್ಂ ಸುಕೃತೇ

ಜಾತವೇದ ಉಲೋಕಮಗ್ನೇ ಕೃಣವಸ್ಯೋನಂ । ಅಶ್ವಿನಗ್ಂ ಸ ಪುತ್ರಿಣಂ ವೀರವತಂ ಗೋಮಂತಗ್ಂ ರಯಿನ್ನಶತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸ್ವಾಹಾ ।೬। ತ್ವೇ ಸುಪುತ್ರ ಶವಸೋಽವೃತ್ರನ್ನ್ ಕಾಮಕಾತಯಃ । ನತ್ವಾ ಮಿಂದ್ರಾತಿರಿಚ್ಯತೇ ಸ್ವಾಹಾ ।೭। ಉಕ್ಥ ಉಕ್ಥೇ ಸೋಮ ಇಂದ್ರಂ ಮಮಾದ ನೀಥೇ ನೀಥೇ ಮಘವಾನಗ್ಂ ಸುತಾಸಃ । ಯದೀಗ್ಂ ಸಬಾಧಃ ಪಿತರನ್ನ ಪುತ್ರಾಸ್ಸಮಾನ ದಕ್ಷಾ ಅವಸೇ ಹವಂತೇ ಸ್ವಾಹಾ ।೮। ಇತ್ಯಷ್ಟಾವಾಜ್ಯಾಹುತೀರ್ಜುಹೋತಿ । ಜಯಾದಿ ಪ್ರತಿ ಪದ್ಯತೇ । ಪರಿಧಿನಿಸನ ಅನಾಜ್ಞಾತ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಪರಿಷೇಚನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ॥

ಅಪರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾಂಚಮುಪವೇಶ್ಯ ಶಲಾಲುಗ್ಲಪ್ಸೇನ ತೂಷ್ಣೀಂ ಕೇಶಾನ್ ವಿನೀಯ । ಉಷ್ಣೇನ ವಾಯಾವಿತಿ ಉಷ್ಣಾಃ ಶೀತಾಸ್ವಾಪ ಆನೀಯ । ಉಷ್ಣೇನ ವಾಯವುದಕೇನೇಹ್ಯದಿತಿಃ ಕೇಶಾನ್ ವಪತು । ಆಪ ಉಂದಂತ್ವಿತಿ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಶಿರ ಉನತ್ತಿ । ಆಪ ಉಂದಂತು ಜೀವಸೇ ದೀರ್ಘಾಯುರ್ತ್ವಾಯ ವರ್ಚಸೇ । ಜ್ಯೋಕ್ಚ ಸೂರ್ಯಂ ದೃಶೇ । ತ್ರೀಗ್ಸ್ತ್ರೀನ್ ದರ್ಭಾನಂತರ್ಧಾಯ ಪ್ರತಿದಿಶಮ್ ಪ್ರವಪತಿ । ಯೇನಾವಪದಿತಿ ಪುರಸ್ತಾದ್ವಪತಿ । ಯೇನಾವಪತ್ಸವಿತಾಕ್ಷುರೇಣ ಸೋಮಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ವರುಣಸ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ । ತೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾಣೋ ವಪತೇದಮಸ್ಯಾಯುಷ್ಮಾನ್ ಜರದಷ್ಟಿರ್ಯಥಾಸದಯಮಸೌ । ಇತ್ಯತ್ರ ನಾಮಗ್ರಹಣಮ್, ದಕ್ಷಿಣತೋ ಮಾತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀವಾ ಅನಡುಹೇ ಶಕೃತ್ ಪಿಂಡೇ ಯವಾನ್ನಿಧಾಯ ತಸ್ಮಿನ್ ಕೇಶಾನುಪಯಮ್ಯ । ಅಪ ಉಪ ಸ್ಪೃಷ್ಯ । ಯತ್ಕ್ಷುರೇಣ ಇತಿ ವಪಂತಮನುಮಂತ್ರಯತೇ । ಯತ್ಕ್ಷುರೇಣ ಮರ್ಚಯತಾ ಸುಪೇಶಸಾ ವಪ್ತ್ರಾ ವಪಸಿ ಕೇಶಾನ್ । ಶುಂಧಿ ಶಿರೋ ಮಾಸ್ಯಾಯುಃಪ್ರಮೋಷೀಃ ॥ ಯೇನ ಪೂಷಾ ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣತಃ । ಯೇನ ಭೂತೇತಿ ಪಶ್ಚಾತ್ ಯೇನ ಭೂಯಶ್ಚರಾತ್ರ್ಯಯಂ ಜ್ಯೋಕ್ಚ ಪಶ್ಯಾತಿ ಸೂರ್ಯಂ । ತೇನಾಸ್ಯಾಯುಷೇವಪ ಸೌಶ್ಲೋಕ್ಯಾಯ ಸ್ವಸ್ತಯೇ । ಯೇನ ಪೂಷೇತ್ಯುತ್ತರಃ । ಯೇನ ಪೂಷಾಬೃಹಸ್ಪತೇರಗ್ನೇರಿಂದ್ರಸ್ಯ ಚಾಯುಷೇ ವಪತ್ । ತೇನತೇವಪಾಮಿ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ ಶರ್ಮನ್ ಆಯುಷಾ ವರ್ಚಸಾ ಯಥಾ ಜ್ಯೋಕ್ಸುಮನಾ ಅಸಾಃ ॥ ಏವಂ ಪ್ರತಿದಿಶಂ ಕೇಶಾನುಪಯಮ್ಯ ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ । ಕ್ಷುರಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ನಿದಧಾತಿ । ತೇನ ತ್ರ್ಯಹಂ ಕರ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿಃ । ಉಪ್ತ್ವಾಯಕೇಶಾನಿತಿ ತಾನ್ ಉದುಂಬರಮೂಲೇ ದರ್ಭಸ್ತಂಬೇ ವಾ ನಿದಧಾತಿ । ಉಪ್ತ್ವಾಯಕೇಶಾನ್ ವರುಣಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ಸವಿತಾ ಸೋಮೋ ಅಗ್ನಿಃ । ತೇಭ್ಯೋ ನಿಧಾನಂ ಬಹುಧಾನ್ವವಿಂದನ್ನಂತರಾ ದ್ಯಾವಾ ಪೃಥಿವೀ ಅಪಸ್ಸುವಃ ॥ ಮಂಗಳ ಸ್ನಾಂ ಕೃತ್ವಾ । ಪ್ರಣೀತಾಮೋಕ್ಷಣಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಸರ್ಜನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ । ಅಗ್ನೇನಯೇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ । ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಮ್ । ಏವಮೇವ ಷೋಡಶೇ ವರ್ಷೇ ಗೋದಾನಮ್ ॥

೧೪. ಅಥ ಉಪನಯನಮ್

ಪೂರ್ವೇದ್ಯುಃ ಅಭ್ಯುದಯ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಪರೇದ್ಯವಿ ಯಜ್ಞಶರ್ಮಣಃ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಉಪನಯನಾಂಗಂ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣಂ ರಕ್ಷಾಬಂಧನಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ । ಪೂರ್ವೇದ್ಯುಃ ಪುಣ್ಯಾಹಾಂತೇ ವಟುಃ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ

ಸುಮುಹೂರ್ತಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ ಅನಂತಾಯ ನಮಃ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ ಇತಿ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮಮ ಜನ್ಮಶುಭಲಗ್ನಪ್ರಭೃತಿ ಏತದುಪನಯನ ಶುಭಲಗ್ನಪರ್ಯಂತಂ ಮಧ್ಯೇವರ್ತಿಷು ದಿವಸೇಷು ಮಾತಾಪಿತ್ರಾದ್ಯುಪೇಕ್ಷಯಾ ಸವರ್ಣಾಸವರ್ಣಧಾತ್ರೀಜನಯಿತ್ರೀಪ್ರಮುಖಾನೇಕಜನಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಶೂದ್ರೀಯಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಅಜಾಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಅವಿಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಇತರಜನ್ಯೈಃ ಸಹ ಕ್ರೀಡಾಸಸಲ್ಲಾಪ ಸಹ ಪಂಕ್ತಿಭೋಜನ ಪುಷ್ಪವತ್ಯಾ ಸಹ ಕ್ರೀಡಾಸಸಲ್ಲಾಪ ಸಹ ಪಂಕ್ತಿಭೋಜನ ತಿಷ್ಠನ್ಮೂತ್ರಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಜನ ಧಾವನ್ಮೂತ್ರಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಜನ ಖಟ್ವಾಮೂತ್ರಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಜನ ತತ್ಕಾಲಶೌಚಾಭಾವಕಾಮಚಾರ ಕಾಮವಾದ ಕಾಮಭಕ್ಷಣಪ್ರಭೃತೀನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪಾಪಾನಾಂ ಸದ್ಯಃ ಅಪನೋದನಾರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮೋಕ್ತ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗೋಪೀಚಂದನಮೇಖಲಾಜಿನದಂಡಧಾರಣ–ಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶಸಾವಿತ್ರೀಸ್ವೀಕರಣಯೊಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಶ್ರದ್ಧಾಮೇಧಾಪ್ರಜ್ಞಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಮಮ ಶರೀರಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ, ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಕೃಚ್ಛ್ರಪ್ರತಿನಿಧಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಹಿರಣ್ಯದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ, ತದಂಗತ್ವೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।

ನಮೋಸ್ತ್ವನಂತಾಯ ಸಹಸ್ರಮೂರ್ತಯೇ ಸಹಸ್ರಪಾದಾಕ್ಷಿಶಿರೋರುಬಾಹವೇ ।

ಸಹಸ್ರನಾಮ್ನೇ ಪುರುಷಾಯ ಶಾಸತೇ ಸಹಸ್ರಕೋಟಿಯುಗಧಾರಿಣೇ ನಮಃ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಸ್ವರೂಪಾಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಗಂಧಾದಿ ಸಕಲಾರಾಧನೈಸ್ಸ್ವರ್ಚಿತಂ ।

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ತಂ ಹೇಮಬೀಜಂ ವಿಭಾವಸೋಃ ।

ಅನಂತಪುಣ್ಯಫಲದಮತಶ್ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಮಮ ಜನ್ಮಶುಭಲಗ್ನಪ್ರಭೃತಿ ಏತದುಪನಯನ ಶುಭಲಗ್ನಪರ್ಯಂತಂ ಮಧ್ಯೇವರ್ತಿಷು ದಿವಸೇಷು ಯಥಾಸಂಭಾವಿತ ಸಮಸ್ತದೋಷಪರಿಹಾರಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮೋಕ್ತ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಸಿದ್ಧಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗೋಪೀಚಂದನಮೇಖಲಾಜಿನದಂಡಧಾರಣಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ, ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶಸಾವಿತ್ರೀ–ಸ್ವೀಕರಣಯೊಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ, ಶ್ರದ್ಧಾಮೇಧಾಪ್ರಜ್ಞಾಸಿದ್ಧಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ, ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಭಿವೃದ್ಧಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ, ಮಮ ಶರೀರಶುದ್ಧಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಸುಪ್ರೀತಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ , ಇದಂ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಕೃಚ್ಛ್ರಪ್ರತಿನಿಧಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಹಿರಣ್ಯಂ ನಾನಾ ಗೋತ್ರೇಭ್ಯಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ, ನಾನಾ ಶಾಖಿಭ್ಯಃ, ನಾನಾ ನಾಮಧೇಯೇಭ್ಯಃ ತೇಭ್ಯಸ್ತೇಭ್ಯಃ ಸಂಪ್ರದದೇ । ಇದಂ ನಮಮ । ಇದಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಮಮ ಜನ್ಮಶುಭಲಗ್ನಪ್ರಬೃತಿ ಏತದುಪನಯನ ಶುಭಲಗ್ನಪರ್ಯಂತಂ ಮಧ್ಯೇವರ್ತಿಷು ದಿವಸೇಷು ಯಥಾಸಂಭಾವಿತ ಸಮಸ್ತದೋಷಪರಿಹಾರೋಸ್ತ್ವಿತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮೋಕ್ತ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಸಿದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗೋಪೀಚಂದನಮೇಖಲಾಜಿನದಂಡಧಾರಣಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ, ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶಸಾವಿತ್ರೀಸ್ವೀಕರಣಯೊಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ, ಶ್ರದ್ಧಾಮೇಧಾಪ್ರಜ್ಞಾಸಿದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ, ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಭಿವೃದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ, ಮಮ ಶರೀರಶುದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ, ಮಮ ಶರೀರಶುದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ, ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಃ ಸುಪ್ರೀತಸ್ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ ವರದೋ ಭವತ್ವಿತ್ಯನುಗೃಹ್ಣಂತು । ಆಚಾರ್ಯೋಽಪಿ

ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶಗಾಯತ್ರ್ಯುಪದೇಶಯೋಗ್ಯತಾಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕೃಛ್ರಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಅನಂತರಂ ನಾಂದೀಂ ನವಗ್ರಹಂ ಚ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಅಥ ಪರೇದ್ಯವಿ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕೃತ್ವಾ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಂ ಯಜ್ಞಶರ್ಮಾಣಂ ಕುಮಾರಂ ಉಪನಯನ ಕರ್ಮಣಾ ಸಗ್ಂಸ್ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಂಗಂ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣಂ ರಕ್ಷಾಬಂಧನಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕೃತ್ವಾ ಉಪನಯನಹವನಾರ್ಥಂ ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೆ । ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಸಂಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಪೂಜಾ ದಾನಾನಿ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಅಥ ದಾನಮಂತ್ರಃ –

ಉಪವೀತಮ್ :– *ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಕಲ್ಪಿತಂ ಪುರಾ ।*

ಯಜ್ಞೋಪವೀತದಾನೇನ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಕಮಲಾಪತಿಃ ॥

ಗೋಪಿ :– *ದ್ವಾರವತ್ಯುದ್ಭವಂ ದಿವ್ಯಂ ಗೋಪೀಚಂದನಮುತ್ತಮಮ್ ।*

ಅಪಾನುಷ್ಠಾನಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಮತಶ್ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥ ಇತಿ

ದತ್ವಾ ನತ್ವಾ ನಾಮತ್ರಯೇಣ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮೋಕ್ತನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । **ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಮ್ । ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಯತ್ಸಹಜಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ । ಆಯುಷ್ಯಮಗ್ರಿಯಂ ಪ್ರತಿಮುಂಚ ಶುಭ್ರಮ್ । ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಬಲಮಸ್ತು ತೇಜಃ ॥** ಇತಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಧಾರಯನ್ವಾಚಯತಿ । ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ ಕುಮಾರಂ ಭೋಜಯೇತ್ । ಕ್ಷಾರಲವಣವರ್ಜನಂ ಚ ತೂಷ್ಣೀಂ ಪರಿಷೇಚನಮ್ । **ಉಷ್ಣೇನ ವಾಯವುದಕೇನೇಹ್ಯದಿತಿಃ ಕೇಶಾನ್ ವಪತು ।** ಇತಿ ಉಷ್ಣಾಶ್ಶೀತಾಸ್ವಾಪ ಆನೀಯ, **। ಆಪ ಉಂದಂತು ಜೀವಸೇ ದೀರ್ಘಾಯುತ್ವಾಯವರ್ಚಸೇ । ಜ್ಯೋಕ್ಚ ಸೂರ್ಯಂ ದೃಶೇ ।** ಇತಿ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಶಿರ ಉನತ್ತಿ, ತ್ರೀನ್ ತ್ರೀನ್ ದರ್ಭಾನಂತರ್ಧಾಯ ಪ್ರತಿದಿಶಂ ಪ್ರವಪತಿ । **ಯೇನಾವಪದಿತಿ** ಪುರಸ್ತಾದ್ವಪತಿ **ಯೇನಾವಪತ್ಸವಿತಾ ಕ್ಷುರೇಣ ಸೋಮಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ವರುಣಸ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ । ತೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾಣೋ ವಪತೇದಮಸ್ಯಯುಷ್ಮಾಞ್ಜರದಷ್ಟಿಯಥಾಸದಯಂ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ ಶರ್ಮನ್ ॥** ಯಜ್ಞಶರ್ಮೇತಿ ನಾಮಗ್ರಹಣಮ್ । ದಕ್ಷಿಣತೋಮಾತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ವಾ ಅನಡುಹೇ ಶಕೃತ್ಪಿಂಡೇ ಯವಾನ್ಧಾಯ ಕೇಶಾನುಪಯಮ್ಯ ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶೇತ್ । **ಯತ್ಕ್ಷುರೇಣಮರ್ಚಯತಾ ಸುಪೇಶಸಾ ವಪ್ತ್ರಾವಪಸಿ ಕೇಶಾನ್ । ಶುನ್ಧ ಶಿರೋ ಮಾಽಸ್ಯಾಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಃ ॥** ಇತಿ ವಪಂತಮನುಮನ್ತ್ರಯತೇ । **ಯೇನ ಪೂಷೇತಿ** ದಕ್ಷಿಣತಃ । **ಯೇನ ಭೂಯ** ಇತಿ ಪಶ್ಚಾತ್ । **ಯೇನ ಪೂಷೇ**ತ್ಯುತ್ತರತಃ ಯಜ್ಞಶರ್ಮನ್ನಿತಿ ನಾಮಗ್ರಹಣಂ । ದಕ್ಷಿಣತೋ ಮಾತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ವಾ **ಉಪ್ತ್ವಾಯಕೇಶಾನ್ನಿ** ತಾನುದುಂಬರಮೂಲೇ ದರ್ಭಸ್ತಂಬೇ ವಾ ನಿಧಾತಿ । ತೇನ ತ್ರ್ಯಹಂ ಕರ್ಮನಿವೃತ್ತಿಃ । ಮಂಗಲಸ್ನಾನಂ ಕೃತ್ವಾ । ಅಗ್ನೇರುಪಸಮಾಧಾನಾದಿ ಪಾತ್ರಪ್ರಯೋಗೇ ಕುಶಾಂಬುಕೂರ್ಚವಸ್ತ್ರಾಶ್ಮಾಜಿನದಂಡಮೇಖಲಾಃ ಪಾಲಾಶೀಗ್ಂ

ಸಮಿಧಂ ಚ ಪ್ರಯುಂಜ್ಯಾತ್ । ಆಜ್ಯಭಾಗಾಂತೇ ಪಾಲಾಶೀಗ್ಂ ಸಮಿಧಂ ಆಯುರ್ದಾ ದೇವಜರಸಂ ಗೃಣಾನೋ ಘೃತ ಪ್ರತೀಕೋ ಘೃತಪೃಷ್ಠೋ ಅಗ್ನೇ । ಘೃತಂ ಪಿಬನ್ನಮೃತಂ ಚಾರು ಗವ್ಯಂ ಪಿತೇವ ಪುತ್ರಂ ಜರಸೇ ನಯೇಮಮ್ । ಇತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಉಕ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರೇಣಾಧಾಪಯತಿ । ಉತ್ತರೇಣಾಗ್ನಿಂ ದಕ್ಷಿಣೇನ ಪದಾ ಅಶ್ಮಾನಮಾಸ್ಥಾಪಯತಿ ಆತಿಷ್ಠೇಮಮಶ್ಮಾನಮಶ್ಮೇವ ತ್ವಗ್ಗ್ಸ್ಥಿರೋ ಭವ । ಅಭಿತಿಷ್ಠ ಪೃತನ್ಯತಸ್ಸಹಸ್ವ ಪೃತನಾಯತಃ । ವಾಸಸ್ಸದ್ಯಃ ಕೃತ್ತ್ವೋತಂ ರೇವತೀಸ್ತ್ವಾ ವ್ಯಕ್ಷ್ಣನ್ಕೃತ್ತಿಕಾಶ್ಚಾಕೃನ್ತಗ್ಗ್ಸ್ತ್ವಾ । ಧಿಯೋಽವಯನ್ನವಗ್ನಾ ಅವೃಞ್ಜನ್ತ್ಸಹಸ್ರಮನ್ತಾಗ್ಂ ಅಭಿತೋ ಅಯಚ್ಛನ್ । ದೇವೀರ್ದೇವಾಯ ಪರಿಧೀ ಸವಿತ್ರೇ ಮಹತ್ತದಾಸಾಮಭವನ್ಮಹಿತ್ವನಮ್ । ಇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಮಭಿಮನ್ತ್ರ್ಯ ಯಾ ಅಕೃನ್ತನ್ನವಯನ್, ಯಾ ಅತನ್ವತ ಯಾಶ್ಚ ದೇವೀರನ್ತಾನಭಿತೋಽದದನ್ತ । ತಾಸ್ತ್ವಾ ದೇವೀರ್ಜರಸೇ ಸಂವ್ಯಯನ್ತ್ವಾಯುಷ್ಮಾನಿದಂ ಪರಿಧತ್ಸ್ವ ವಾಸಃ । ಪರಿಧತ್ತಧತ್ತ ವಾಸಸೈನಗ್ಂ ಶತಾಯುಷಂ ಕೃಣುತ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ । ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ಪ್ರಾಯಚ್ಛದ್ವಾಸ ಏತಥ್ಸೋಮಾಯರಾಜ್ಞೇಪರಿಧಾತವಾ ಉ । ಜರಾಂ ಗಚ್ಛಾಸಿ ಪರಿಧತ್ಸ್ವವಾಸೋ ಭವಾಕೃಷ್ಟೀ ನಾಮಭಿಶಸ್ತಿಪಾವಾ । ಶತಂಚ ಜೀವ ಶರದಸ್ಸುವರ್ಚಾ ರಾಯಶ್ಚ ಪೋಷಮುಪ ಸಂವ್ಯಯಸ್ವ । ಇತಿ ತಿಸೃಭಿಃ ವಾಸಃ ಪರಿಧಾಪ್ಯ ಪರೀದಂ ವಾಸೋ ಅಧಿಧಾಸ್ಸ್ವಸ್ತಯೇಽಭೂರಾಪೀನಾಮಭಿಶಸ್ತಿಪಾವಾ । ಶತಂ ಚ ಜೀವ ಶರದಃ ಪುರೂಚೀರ್ವಸೂನ ಚಾರ್ಯೋ ವಿಭಜಾಸಿ ಜೀವನ್ ಇತಿ ಪರಿಹಿತಂ ಕುಮಾರಮನುಮನ್ತ್ರಯತೇ । ಮೌಂಜೀಂ ಮೇಖಲಾಂ ತ್ರಿವೃತಾಂ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಇಯಂ ದುರುಕ್ತಾತ್ಪರಿಬಾಧಮಾನಾ ಶರ್ಮ ವರೂಥಂ ಪುನತೀ ನ ಆಗಾತ್ । ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾಭ್ಯಾಂ ಬಲಮಾಭರನ್ತೀ ಪ್ರಿಯಾದೇವಾನಾಗ್ಂ ಸುಭಗಾ ಮೇಖಲೇಯಮ್ । ಋತಸ್ಯ ಗೋಪ್ತ್ರೀ ತಪಸಃ ಪರಸ್ಪೀ ಘ್ನತೀ ರಕ್ಷಸ್ಸಹಮಾನಾ ಅರಾತೀಃ । ಸಾನಸ್ಸಮನ್ತಮನು ಪರೀಹಿ ಭದ್ರಯಾ ಭರ್ತಾರಸ್ತೇ ಮೇಖಲೇ ಮಾರಿಷಾಮ । ಇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪರಿವೀಯ ಇಯಂ ದುರುಕ್ತಾದಿತಿ ವಾಚಯಿತ್ವಾ, ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರಿತಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಂ ಧಾರಯಿತ್ವಾ ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರ್ಧರುಣಂ ಬಲೀಯಸ್ತೇಜೋ ಯಶಸ್ವಿ ಸ್ಥವಿರಗ್ಂ ಸಮಿದ್ಧಮ್ । ಅನಾಹನಸ್ಯಂ ವಸನಂ ಜರಿಷ್ಣು ಪರೀದಂ ವಾಜ್ಯಜಿನಂ ದಧೇಽಹಮ್ ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರಿತಿ ವಾಚಯಿತ್ವಾ, ಉತ್ತರೇಣಾಗ್ನಿಂ ದರ್ಭಾನ್ ಸಗ್ಗ್ಸ್ತೀರ್ಯ ತೇಷ್ವೇನಂ ಆಗನ್ತ್ರಾ ಸಮಗನ್ಮಹಿ ಪ್ರಸು ಮೃತ್ಯುಂ ಯುಯೋತನ । ಅರಿಷ್ಟಾಸ್ಸಂಚರೇಮಹಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ಚರತಾದಿಹ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾ ಗೃಹೇಭ್ಯಃ । ಇತ್ಯವಸ್ಥಾಪ್ಯ, ಆಗನ್ತ್ರೇತಿ ವಾಚಯಿತ್ವಾ, ಉದಕಾಂಜಲಿಮಸ್ಯಾಂಜಲೌ ತೂಷ್ಣೀಮಾನೀಯ ಸಮುದ್ರಾದೂರ್ಮಿರ್ಮಧುಮಾಗ್ಂ ಉದಾರದುಪಾಗ್ಂಶುನಾ ಸಮಮೃತತ್ವಮಶ್ಯಾಮ್ । ಇಮೇನುತೇ ರಶ್ಮಯಸ್ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಯೇಭಿಸ್ಸಪಿತ್ವಂ ಪಿತರೋನ ಆ ಯನ್ನ್ । ಇತಿ ಮಾಣವಕಂ ತ್ರಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷತಿ । ಸಕೃನ್ಮನ್ತ್ರೇಣ ದ್ವಿಸ್ತೂಷ್ಣೀಮ್ । ಸಮುದ್ರಾದೂರ್ಮಿರಿತಿ ವಾಚಯಿತ್ವಾ

ಅಗ್ನಿಷ್ಟೇಹಸ್ತಮಗ್ರಭೀಥ್ಸೋಮಸ್ತೇಹಸ್ತಮಗ್ರಭೀಥ್ಸವಿತಾತೇಹಸ್ತಮಗ್ರಭೀಥ್ಸರಸ್ವತೀ ತೇ ಹಸ್ತಮಗ್ರಭೀತ್ಪೂಷಾ ತೇ ಹಸ್ತಮಗ್ರಭೀದರ್ಯಮಾ ತೇ ಹಸ್ತಮಗ್ರಭೀದಗ್ಂಶುಸ್ತೇ ಹಸ್ತಮಗ್ರಭೀದ್ಭಗಸ್ತೇ ಹಸ್ತಮಗ್ರಭೀನ್ಮಿತ್ರಸ್ತೇ ಹಸ್ತಮಗ್ರಭೀನ್ಮಿತ್ರಸ್ತ್ವಮಸಿ ಧರ್ಮಣಾಽಗ್ನಿರಾಚಾರ್ಯಸ್ತವ । ಇತಿ ದಶಭಿರಂತೇ ಹಸ್ತಂ ಗೃಹ್ಣಾತಿ । ಅಗ್ನಯೇ ತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸೌ ಸೋಮಾಯ ತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸೌ ಸವಿತ್ರೇ ತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸೌ ಸರಸ್ವತ್ಯೈ ತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸೌ ಮೃತ್ಯವೇ ತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸೌ ಯಮಾಯ ತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸೌ ಗದಾಯ ತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸಾವಂತಕಾಯ ತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸಾ ವದ್ಭ್ಯಸ್ತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸಾವೋಶಧೀಭ್ಯಸ್ತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸೌ ಪೃಥಿವ್ಯೈ ತ್ವಾ ಸವೈಶ್ವಾನರಾಯ್ಯೈ ಪರಿದದಾಮ್ಯಸೌ । ದೇವಸ್ಯತ್ವಾ ಸವಿತು ಪ್ರಸವ ಉಪನಯೇಸೌ । ಇತಿ ಪ್ರತಿಮಂತ್ರಂ ಯಜ್ಞಶರ್ಮಣ್ಣಿತಿ ಆತ್ಮಸಮೀಪಂ ನೀತ್ವಾ ಸುಪ್ರಜಾಃ ಪ್ರಜಯಾ ಭೂಯಾಸ್ಸುವಿರೋ ವಿರೈಃ ಸ್ಸುವರ್ಚಾ ವರ್ಚಸಾ ಸುಪೋಷಃಪೋಷೈಃ । ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರ್ಣೇ ಜಪತಿ । ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಮಾಗಾಮುಪಮಾನಯಸ್ವ ದೇವೇನ ಸವಿತ್ರಾ ಪ್ರಸೂತಃ ಇತಿ ಕುಮಾರ ಆಹ । ಕೋನಾಮಾಸೀತ್ಯಾಚಾರ್ಯಃ । ಯಜ್ಞಶರ್ಮಾನಾಮಾಸ್ಮೀತಿ ಕುಮಾರಃ । ಕಸ್ಯಬ್ರಹ್ಮಚಾರ್ಯಸಿಯಜ್ಞಶರ್ಮಣ್ಣಿತ್ಯಾಚಾರ್ಯಃ । ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರ್ಯಸ್ಮೀತಿ ಕುಮಾರಃ । ಯಜ್ಞಶರ್ಮೈಷ ತೇ ದೇವ ಸೂರ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ತಂ ಗೋಪಾಯ ಸಮಾಮೃತ್ಯೈಷ ತೇ ಸೂರ್ಯಪುತ್ರಸ್ಸದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸಮಾಮೃತ । ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಸ್ತಿಮಗ್ನಿರ್ವಾಯುಸ್ಸೂರ್ಯಶ್ಚನ್ದ್ರಮಾ ಆಪೋನು ಸಂಚರಂತಿ ತಾಗ್ಂ ಸ್ವಸ್ತಿಮನುಸಂಚರಾಸೌ ಇತಿ ಸಂಚರ ಯಜ್ಞಶರ್ಮಣ್ಣಿತ್ಯಂತಂ ಆಚಾರ್ಯೋಜಪತಿ । ಅಧ್ವನಾಮದ್ವಪತೇ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ಯಾಧ್ವನಃ ಪಾರಮಶೀಯ । ಇತಿ ಜಪತಿ ವಾಚಯತಿ । ಯೋಗೇಯೋಗೇ ತವಸ್ತರಂ ವಾಜೇವಾಜೇ ಹವಾಮಹೇ । ಸಖಾಯ ಇಂದ್ರ ಮೂತಯೇ ಸ್ವಾಹಾ ।೧। ಇಮಮಗ್ನ ಆಯುಷೇ ವರ್ಚಸೇ ಕೃಧಿ ತಿಗ್ಮಮೋಜೋವರುಣ ಸಗ್ಂಶಿಶಾಧಿ । ಮಾತೇವಾಸ್ಮಾ ಅದಿತೇ ಶರ್ಮಯಚ್ಛ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಜರದಷ್ಟಿರ್ಯಥಾಸಥ್ಸ್ವಾಹಾ ।೨। ಶತಮಿನ್ನು ಶರದೋ ಅನ್ತಿ ದೇವಾ ಯತ್ರಾ ನಶ್ಚಕ್ರಾ ಜರಸಂ ತನೂನಾಮ್ । ಪುತ್ರಾಸೋ ಯತ್ರ ಪಿತರೋ ಭವನ್ತಿ ಮಾ ನೋ ಮಧ್ಯಾ ರೀರಿಶತಾಯುರ್ಗನ್ತೋಸ್ಸ್ವಾಹಾ ।೩। ಅಗ್ನಿಷ್ಟ ಆಯುಃ ಪ್ರತರಾಂದಧಾತ್ವಗ್ನಿಷ್ಟೇಪುಷ್ಟಿಂ ಪ್ರತರಾಂ ಕೃಣೋತು । ಇಂದ್ರೋ ಮರುದ್ಭಿರ್‌ಋತುಧಾ ಕೃಣೋತ್ವಾದಿತ್ಯೈಸ್ತೇ ವಸುಭಿರಾದಧಾತು ಸ್ವಾಹಾ ।೪। ಮೇಧಾಂಮಹ್ಯಮಂಜ್ಗಿರಸೋ ಮೇಧಾಗ್ಂ ಸಪ್ತರ್‌ಷಯೋದದುಃ । ಮೇದಾಂ ಮಹ್ಯಂ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಮೇಧಾಮಗ್ನಿರ್ದಧಾತು ಮೇ ಸ್ವಾಹಾ ।೫। ಅಪ್ಸರಾಸು ಚ ಯಾ ಮೇಧಾ ಗಂಧರ್ವೇಷು ಚ ಯದ್ಯಶಃ । ದೈವೀ ಯಾ ಮಾನುಷೀ ಮೇಧಾ ಸಾ ಮಾಮಾವಿಶತಾದಿಹ ಸ್ವಾಹಾ ।೬। ಇಮಂ ಮೇ ವರುಣ ಶ್ರುಧೀಹವಮದ್ಯಾ ಚ ಮೃಡಯ । ತ್ವಾಮವಸ್ಯುರಾಚಕೇ

ಸ್ವಾಹಾ ॥೯॥ ವರುಣಾಯೇದಮ್ । ತತ್ವಾಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವನ್ದಮಾನಸ್ತದಾಶಾಸ್ತೇ ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ । ಅಹೇಡಮಾನೋ ವರುಣೇಹ ಬೋಧ್ಯುರುಶಗ್ಂ ಸಮಾನ ಆಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಸ್ಸ್ವಾಹಾ ।೮। ತ್ವನ್ನೋ ಅಗ್ನೇ ವರುಣಸ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ ದೇವಸ್ಯ ಹೇಡೋಽವಯಾಸಿಸೀಷ್ಠಾಃ । ಯಜಿಷ್ಠೋ ವಹ್ನಿತಮಶ್ಶೋಶುಚಾನೋ ವಿಶ್ವಾ ದ್ವೇಶಾಗ್ಂಸಿ ಪ್ರಮುಮುಗ್ಧ್ಯಸ್ಮತ್ ಸ್ವಾಹಾ ।೯। ಸತ್ವನ್ನೋ ಅಗ್ನೇ ವಮೋ ಭವೋತೀನೇದಿಷ್ಠೋ ಅಸ್ಯಾ ಉಷಸೋ ವ್ಯುಷ್ಟೌ । ಅವಯಕ್ಷ್ವನೋ ವರುಣಗ್ಂ ರರಾಣೋ ವೀಹಿ ಮೃಡೀಕಗ್ಂ ಸುಹವೋನ ಏಧಿ ಸ್ವಾಹಾ ।೧೦। ತ್ವಮಗ್ನೇ ಅಯಾಸ್ಯಯಾಸನ್ಮನಸಾ ಹಿತಃ । ಅಯಾಸನ್ ಹವ್ಯಮೂಹಿಷೇಽಯಾನೋಧೇಹಿ ಭೇಷಜಗ್ಗ್ ಸ್ವಾಹಾ ।೧೧। ಇತ್ಯೇಕಾದಶಭಿಃ ಆಜ್ಯಾಹುತೀಃ ಪ್ರತಿಮಂತ್ರಂ ವಾಚಯನ್ ಹಾವಯತಿ । **ಇಮಮಗ್ನೇ, ಅಗ್ನಿಷ್ಟ ಆಯುರಿ**ತಿ ಆಚಾರ್ಯೋ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಕುಮಾರೋ ಜುಹುಯಾತ್ । ಆಚಾರ್ಯಃ ಜಯಾದಿ ಪರಿಷೇಚನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ॥

ಅಪರೇಣಾಗ್ನಿ ಉದಗಗ್ರಂ ವಟುಃ ಕೂರ್ಚಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ತಸ್ಮಿನ್ **ರಾಷ್ಟ್ರಭೃತಸ್ಯಾಚಾರ್ಯಾಸನ್ದೇ ಮಾ ತ್ವದ್ಯೋಷಮ್ ।** ಇತಿ ಯಜುಷಾ ಆಚಾರ್ಯೋಽಪವಿಶತಿ । ತಸ್ಯ ಪುರಸ್ತಾದಭಿಮುಖಮಾಸೀನಃ ವಟುಃ ಸಾವಿತ್ರೀಗ್ರಹಣಾರ್ಥಂ ಆಚಾರ್ಯಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಆಚಾರ್ಯಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಂ ಪಾದಂ ಅನ್ವಾರಭ್ಯಾಹ **ಸಾವಿತ್ರೀಂ ಭೋ ಅನುಬ್ರೂಹೀ**ತಿ । ತಸ್ಮೈ ಪ್ರಣವಪೂರ್ವಕಮನ್ವಾಹ ಭೂರಿತಿ ಪ್ರಥಮಪಾದಾದೌ ಭುವ ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯಪಾದಾದೌ ಸುವರಿತಿ ತೃತೀಯಪಾದಾದೌ ಪಾದಾಂತೇ ಪಾದಾಂತೇಽವಸಾಯ ತತೋ ಭೂಃಪೂರ್ವಕಂ ಅರ್ಧರ್ಚೇಽವಸಾಯ ಭುವಃಪೂರ್ವಕಂ ಉತ್ತರಾರ್ಧರ್ಚಮುಕ್ತ್ವಾ ಸುವಃಪೂರ್ವಕಂ ಸರ್ವಮನವಸಾಯ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಸಾವಿತ್ರ್ಯುಪದೇಶಮುಹೂರ್ತಃ ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನುಗೃಹ್ಣಂತು । (**ಭೂಃ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಮ್** ಇತಿ ಪ್ರಥಮಪಾದಾದೌ । **ಭುವಃ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ** ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯಪಾದಾದೌ । **ಸುವಃ ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್** ಇತಿ ತೃತೀಯಪಾದಾದೌ । ಪಾದಾಂತೇ ಪಾದಾಂತೇಽವಸಾಯ ತತೋ **ಭೂಃ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ** ಇತ್ಯರ್ಧರ್ಚೇಽವಸಾಯ । **ಭುವಃ ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್** ಇತ್ಯುತ್ತರಾರ್ಧರ್ಚಮುಕ್ತ್ವಾ । **ಸುವಃ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್** ಇತಿ) ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು ॥

ಅವೃಧಮಸೌ ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರಾಣ ಸ್ವಂ ಮೇ ಗೋಪಾಯ । ಇತಿ ವಾಚಿತೇನ ಉತ್ತರೋಷ್ಠಮುಪಸ್ಪೃಶತೇ । ಆಚಮನಮ್ । **ಬ್ರಹ್ಮಣ ಆಣೀಸ್ಥಃ** ಇತಿ ಯುಗಪತ್ ಕರ್ಣೌ ಸ್ಪೃಶತಿ । **ಸುಶ್ರವಸ್ಸುಶ್ರವಸಂ ಮಾ ಕುರು ಯಥಾ ತ್ವಗ್ಂ ಸುಶ್ರವಸ್ಸುಶ್ರವಾ ಅಸ್ಯೇವಮಹಗ್ಂ ಸುಶ್ರವಸುಶ್ರವಾ ಭೂಯಾಸಂ ಯಥಾ ತ್ವಗ್ಂ ಸುಶ್ರವಸ್ಸುಶ್ರವೋ ದೇವಾನಾಂ ನಿಧಿಗೋಪೋಽಸ್ಯೈವಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನಿಧಿಗೋಪೋ ಭೂಯಾಸಂ ।** ಇತಿ ವಾಚಿತೇನ ದಂಡಮಾದತ್ತೇ । **ಸ್ಮೃತಂ ಚ ಮೇ ಸ್ಮೃತಂ ಚ ಮೇ ತನ್ಮ ಉಭಯಂ ವ್ರತಂ ನಿನ್ದಾ ಚ ಮೇ ನಿನ್ದಾ ಚ ಮೇ ತನ್ಮ ಉಭಯಂ ವ್ರತಗ್ಗ್ಂ ಶ್ರದ್ಧಾ ಚ ಮೇಽಶ್ರದ್ಧಾ ಚ ಮೇ ತನ್ಮ**

ಉಭಯಂ ವ್ರತಂ ವಿದ್ಯ ಚ ಮೇ ವಿದ್ಯಾ ಚ ಮೇ ತನ್ಮ ಉಭಯಂ ವ್ರತಗ್ಗ್ಂ ಶ್ರುತಂ ಚ ಮೇ ಶ್ರುತಂ ಚ ಮೇ ತನ್ಮ ಉಭಯಂ ವ್ರತಗ್ಗ್ಂ ಸತ್ಯಂ ಚ ಮೇಽನೃತಂ ಚ ಮೇ ತನ್ಮ ಉಭಯಂ ವ್ರತಂ ತಪಶ್ಚ ಮೇಽತಪಶ್ಚ ಮೇ ತನ್ಮ ಉಭಯಂ ವ್ರತಂ ವ್ರತಂ ಚ ಮೇಽವ್ರತಂ ಚ ಮೇ ತನ್ಮ ಉಭಯಂ ವ್ರತಾಂ ಯದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ವತಂ ಯದಗ್ನೇಽಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸ ಪ್ರಜಾಪತಿಕಸ್ಯ ಸದೇವಸ್ಯ ಸದೇವರಾಜಸ್ಯ ಸಮನುಷ್ಯಸ್ಯ ಸಮನುಶ್ಯರಾಜಸ್ಯ ಸಪಿತೃಕಸ್ಯ ಸಪಿತ್ರುರಾಜಸ್ಯ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಪ್ಸರಸ್ಕಸ್ಯ । ಯನ್ಮ ಆತ್ಮನ ಆತ್ಮನ ವ್ರತಂ ತೇ ನಾಹಗ್ಂ ಸರ್ವವರ್ತೋ ಭೂಯಾಸಮ್ । ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಚಯತಿ । ಗುರವೇ ವರಂ ದದಾತಿ । ಗೋದಾನಂ ಮಂತ್ರೇಣ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ವಟುಃ ಸಾವಿತ್ರೀಸ್ವೀಕರಣ ಸಾಂಗತಾಫಲಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಗೋದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಆಚಾರ್ಯಾಯ ಗಾಂ ಪ್ರದಾಯ ಮಂತ್ರೇಣ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ । ಉದಾಯುಷಾ ಸ್ವಾಯುಷೋದೋಷಧೀನಾಗ್ಂ ರಸೇನೋತ್ಪರ್ಜನ್ಯಸ್ಯ ಶುಷ್ಮೇಣೋದಸ್ಥಾಮಮೃತಾಗ್ಂ ಅನು । ಇತ್ಯುತ್ಥಾಪ್ಯ, ಉದಾಯುಷೇತಿ ವಾಚಯಿತ್ವಾ, ತಚ್ಚಕ್ಷುರ್ದೇವಹಿತಂ ಪುರಸ್ತಾಚ್ಛುಕ್ರಮುಚ್ಚರತ್ । ಪಶ್ಯೇಮಶರದಶ್ಶತಂ ಜೀವೇಮ ಶರದಶ್ಶತಂ ನನ್ದಾಮ ಶರದಶ್ಶತಂ ಮೋದಾಮ ಶರದಶ್ಶತಂ ಭವಾಮ ಶರದಶ್ಶತಗ್ಂ ಶೃಣವಾಮ ಶರದಶ್ಶತಂ ಪ್ರಬ್ರವಾಮ ಶರದಶ್ಶತಮಜೀತಾಸ್ಯಾಮ ಶರದಶ್ಶತಂ ಜ್ಯೋಕ್ಚ ಸೂರ್ಯಂ ದೃಶೇ । ಇತಿ ವಾಚಿತೈರಾದಿತ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತೇ । ಸರ್ವಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮುಪದೇಷ್ಯನ್ ಯಸ್ಮಿನ್ ಭೂತಂ ಚ ಭವ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವೇ ಲೋಕಾಸ್ಸಮಾಹಿತಾಃ । ತೇನ ಗೃಹ್ಣಾಮಿ ತ್ವಾಮಹಂ ಮಹ್ಯಂ ಗೃಹ್ಣಾಮಿ ತ್ವಾಮಹಂ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಾ ತ್ವಾ ಮಹ್ಯಂ ಗೃಹ್ಣಾಮ್ಯಸೌ (ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ ಶರ್ಮನ್) । ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣೇಹಸ್ತೇ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ । ಯಥಾಸ್ಥಾನಮುಪವೇಶ್ಯ ಪರಿತ್ವಾಽಗ್ನೇ ಪರಿಮೃಜಾಮ್ಯಾಯುಷಾ ಚ ಧನೇನ ಚ । ಸುಪ್ರಜಾಃ ಪ್ರಜಯಾ ಭೂಯಾಸಗ್ಂ ಸುವೀರೋ ವೀರೈಃ ಸುವರ್ಚಾವರ್ಚಸಾ ಸುಪೋಷಃ ಪೋಷೈಸ್ಸುಗೃಹೋ ಗೃಹೈಃಸ್ಸುಪತಿಃ ಪತ್ಯಾ ಸುಮೇಧಾ ಮೇಧಯಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಭಿಃ । ಇತಿ ಪರಿಮೃಜ್ಯ ಪರಿಸಮೂಹ್ಯ ಅಗ್ನಯೇ ಸಮಿಧಮಾಹಾರಿಷಂ ಬೃಹತೇ ಜಾತವೇದಸೇ ಯಥಾ ತ್ವಮಗ್ನೇ ಸಮಿಧಾ ಸಮಿಧ್ಯಸ ಏವಂ ಮಾಮಾಯುಷಾ ವರ್ಚಸಾ ಸನ್ಯಾ ಮೇಧಯಾ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿರ್ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನಾನ್ನಾದ್ಯೇನ ಸಮೇಧಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧॥ ಏಧೋಽಸ್ಯೇಧಿಷೀಮಹಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥೨॥ ಸಮಿದಸಿ ಸಮೇಧಿಷೀಮಹಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥೩॥ ತೇಜೋಽಸಿ ತೇಜೋಮಯಿಧೇಹಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥೪॥ ಅಪೋ ಅದ್ಯಾನ್ವಚಾರಿಷಗ್ಂ ರಸೇನ ಸಮಸೃಕ್ಷ್ಮಹಿ । ಪಯಸ್ವಾಗ್ಂ ಅಗ್ನ ಆಗಮಂ ತಂ ಮಾ ಸಗ್ಂ ಸೃಜ ವರ್ಚಸಾ ಸ್ವಾಹಾ ॥೫॥ ಸಂಮಾಗ್ನೇ ವರ್ಚಸಾ ಸೃಜ ಪ್ರಜಯಾ ಚ ಧನೇನ ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥೬॥ ವಿದ್ಯುನ್ಮೇ ಅಸ್ಯ ದೇವಾ ಇಂದ್ರೋ ವಿದ್ಯಾತ್ಸಹ ಋಷಿಭಿಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೭॥ ಅಗ್ನಯೇ ಬೃಹತೇ ನಾಕಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥೮॥ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಭ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥೯॥ ಏಷಾ ತೇ ಅಗ್ನೇ ಸಮಿತ್ತಯಾ ವರ್ಧಸ್ವ ಚಾಪ್ಯಾಯಸ್ವ ಚ ತಯಾಹಂ

ವರ್ಧಮಾನೋ ಭೂಯಾಸಮಾಪ್ಯಾಯಮಾನಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೦॥ ಯೋ ಮಾಗ್ನೇ ಭಾಗಿನಗ್ಂ ಸಂತಮಥಾಭಾಗಂ ಚಿಕೀರಿಷತ್ಯಭಾಗಮಗ್ನೇ ತಂ ಕುರು ಮಾಮಗ್ನೇ ಭಾಗಿನಂ ಕುರು ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೧॥ ಸಮಿಧಮಾಧಾಯಾಗ್ನೇ ಸರ್ವವ್ರತೋ ಭೂಯಾಸಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೨॥ ಓಂ ಭೂಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೩॥ ಓಂ ಭುವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೪॥ ಓಗ್ಂ ಸುವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೫॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸುವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೬॥ ಇತಿ ಅಗ್ನಯೇ ಸಮಿಧ ಆದಧ್ಯಾತ್ । ಏವಮಾಸಮಾವರ್ತನಂ, ಸಾಯಂ ಪ್ರಾತಃ ಸಮಿಧ ಆದಧ್ಯಾತ್ । ಸಾಯಮೇವೇತ್ಯೇಕೇ । ಜಪೇದ್ವಾ । **ಬ್ರಹ್ಮಚಾರ್ಯಸ್ಯಪೋಶಾನ ಕರ್ಮಕುರು ಮಾ ಸುಶುಪ್ಥಾಃ । ಭಿಕ್ಷಾಚರ್ಯಂ ಚರಾಚಾರ್ಯಾಧೀನೋ ಭವ ।** ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಸಗ್ಂಶಾಸ್ತಿ । **ಬಾಢ**ಮಿತಿ ಪ್ರತಿವಚನಂ ಪ್ರಣೀತಾಮೋಕ್ಷಣಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಸರ್ಜನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ **ಅಗ್ನೇನಯೇ**ತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮಸಮಾಪನಂ ॥

ತ್ರ್ಯಹಮೇತಮಗ್ನಿಂ ಧಾರಯಂತಿ । ಕ್ಷಾರಲವಣ ವರ್ಜಂ ಚ । ತತೋಽರಿಕ್ತಪಾತ್ರಂ ಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮಾತರಮೇವಾಗ್ರೇ ಭಿಕ್ಷೇತ । ಸಾ ತಂಡುಲಭಿಕ್ಷಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತ್ । ಏವಂ ಮಾತುಸ್ಸ್ವಸಾರಂ ಭಗಿನೀಶ್ಚ । ಚತುರ್ಥೇಽಹನಿ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಅನ್ಯದ್ವಸ್ತ್ರಂ ಪರಿಧಾಪ್ಯ ಗುರೋ ವಸ್ತ್ರಂತೇ ದದಾಮಿ ಇತಿ ವಾಚಯಿತ್ವಾ **ಯಸ್ಯ ತೇ ಪ್ರಥಮವಾಸ್ಯಗ್ಂ ಹರಾಮಸ್ತಂ ತ್ವಾ ವಿಶ್ವೇ ಅವನ್ತು ದೇವಾಃ । ತಂ ತ್ವಾ ಭ್ರಾತರಸ್ಸುವೃಧೋ ವರ್ಧಮಾನಮನು ಜಾಯಂತಾಂ ಬಹವಸ್ಸುಜಾತಮ್ ।** ಇತಿ ಉಪನಯನ ವಾಸೋ ಗುರುಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತಿ । ಮಂಗಲ ಸ್ನಾನಾನಂತರಂ ಕಂಕಣಂ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥

ಕಂಕಣಂ ಮೋಚಯಾಮ್ಯದ್ಯ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ನ ಕದಾಚನ ।

ಮಯಿ ರಕ್ಷಾಂ ಸ್ಥಿರಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ದೇವ ಕಂಕಣ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಕ್ಷೀರಮಿಶ್ರಿತ ಆಜ್ಯೇನ ಕಂಕಣಂ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ತುಲಸೀಸನ್ನಧೌ ವಿಸೃಜೇತ್ । ತೇನೈವ ಕ್ಷೀರಾಜ್ಯೇನಾಗ್ನಿಂ ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷೇತ್ ॥

೧೫. ಅಥ ವ್ರತಚತುಷ್ಟಯಮ್

ವ್ರತೇಷು ಚಾಪರೋ ವಿಧಿರ್ನಸೂಕ್ತ ಚಿತ್ತಮಾದಿಕಮ್ ।
ಉಪಸ್ಥಿತಿರ್ನ ದೇವಾತಾ ಗಣಸ್ಯ ಶುಕ್ರಿಯಾದೃತೇ ॥
ಆಸನ್ನೋದ್ವಾಹ ಆರ್ತೋ ವಾ ಹ್ಯಾಪದಿ ಸ್ವಯಮೇವ ವಾ ।
ಏಕತಂತ್ರೇಣ ವಾ ಕುರ್ಯಾದೇತದ್ವ್ರತಚತುಷ್ಟಯಮ್ ॥
ಏಕತಂತ್ರಪ್ರಯೋಗಸ್ಯ ಪಕ್ಷಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯತಿಸ್ಫುಟಮ್ ।
ಏಕತಂತ್ರೇಣ ಚೇತ್ಯಾಹುರ್ಋಷೀಣಾಂ ತರ್ಪಣಾದಿಕಮ್ ॥
ಅಗ್ನೇರುಪಸಮಾಧಾನಂ ಮುಖಾಂತೇ ಜುಹುಯಾದೃಷೀನ್ ।
ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇತ್ಯೇಕಂ ಷಟ್ಪ್ರಜಾಪತಿಸೂಕ್ತತಃ ॥
ಸೋಮಾಯ ಸೋಮೋ ಧೇನುಂ ಚಾಗ್ನಯೇಽಗ್ನೇ ನಯೇತಿ ಚ ।

ವಿಶ್ವೇಭ್ಯ ಆನೋ ವಿಶ್ವೇ ಚ ಹುತ್ವಾ ಚೋಪಸಷತ್ತ್ರಯಮ್ ॥
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಚ ತತೋ ಹುತ್ವಾ ಸದಸಸ್ಪತಯೇ ತಥಾ ।
ಹುತ್ವಾ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಿಸ್ಥಾನೇ ಸದಸಸ್ಪತಿಮಿತ್ಯೃಚಾ ॥
ವಟುರುತ್ತರತಸ್ತಿಷ್ಠನ್ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ।
ಅಗ್ನ್ಯಾದಿತ್ಯ ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ದೇವತಾ ಉಪತಿಷ್ಠತೇ ॥
ಮದಂತೀ ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಕೃತ್ವಾ ನಮೋ ವಾಚಾದಿಕಂ ಪಠೇತ್ ।
ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿ ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ಸಮಿಧಾಧಾನಮೇವ ಚ ॥
ದೇವತೋಪಸ್ಥಿತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಸೌಮ್ಯಂ ವ್ರತಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ।
ಮನ್ತ್ರವಿಧ್ಯನುವಾಕಾದಿ ಪಾದಾನ್ಯೇತಾನ ವಾಚಯೇತ್ ॥
ಯುಂಜತೇ ಸವಿತಾ ದ್ವೇ ವಾ ತೃತೀಯಾದೇರುಪಸ್ಥಿತಃ ।
ಜಯಾದೀಂಶ್ಚ ತತೋ ಹುತ್ವಾ ಮದಂತೀನಾಮುಪಸ್ಪೃಶನ್ ।
ಶನ್ನೋನುವಾಕ ಪಠನಂ ತತಃ ಸಮ್ಮಿಲನಾದಿಕಮ್ ॥
ಪುಂಸವೇ ಗ್ರಹ ಪೂಜಾಯಾಂ ವೃತೋತ್ಸೃಜೇ ।
ಪರಿಧಿಪ್ರಹರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸಂಸ್ರಾವಸ್ತು ವಿಧೀಯತೇ ॥
ವ್ರತೇಷು ಸುವನೇ ಚೈವ ತೇ ತಥೈವಾಧ್ಯಯನೇ ಮುಖೇ ।
ಪರಿಧಿಪ್ರಹರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಲೇಪಕಾರ್ಯಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥

ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ಸಙ್ಕಲ್ಪ್ಯ, ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಂ, ಮಮ ಕುಮಾರಂ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯ, ಸೌಮ್ಯ, ಆಗ್ನೇಯ, ವೈಶ್ವದೇವ ವ್ರತೋಪಕ್ರಮ ಕರ್ಮಣಾ ಸಗ್ಗ್ಸ್ಕರಿಷ್ಯೇ । ವಟುಃ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯ, ಸೌಮ್ಯ, ಆಗ್ನೇಯ, ವೈಶ್ವದೇವ ವ್ರತೋಪಕ್ರಮ ಕರ್ಮ ಆಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ಇತಿ ಸಙ್ಕಲ್ಪ್ಯ ತದಙ್ಗಂ ನವ ಕಾಂಡಋಷಿ ಪ್ರಜಾಂ ತರ್ಪಣಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಸೋಮಮದಾಗ್ನಿವಿಶ್ವಾನ್ಯುಪಸಷತ್ರಯಂ ಸ್ವಯಂಭುವಂ ಸದಸಸ್ಪತಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ ಇತಿ ತರ್ಪಯಿತ್ವಾ ತದಂಗಂ ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಅಗ್ನಿಮುಖಾಂತೇ

ವಟುಃ ನಿವೀತಿ ಭೂತ್ವಾ

ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ಕಾಂಡಋಷಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ಕಾಣ್ಡಋಷಯ ಇದಮ್ ॥

ಉಪವೀತಿ

ಪ್ರಜಾಪತೇ ನತ್ವದೇತಾನ್ಯನ್ಯೋ ವಿಶ್ವಾಜಾತಾನಿ ಪರಿತಾ ಬಭೂವ । ಯತ್ಕಾಮಾಸ್ತೇ ಜುಹುಮಸ್ತನ್ನೋ ಅಸ್ತು ವಯಗ್ಗ್ ಸ್ಯಾಮ ಪತಯೋ ರಯೀಣಾಗ್ಗ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ।

ರಯೀಣಾಂ ಪತಿಂ ಯಜತಂ ಬೃಹಂತಮ್ । ಅಸ್ಮಿನ್ಭರೇ ನೃತಮಂ ವಾಜಸಾತೌ । ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಪ್ರಥಮಜಾಮೃತಸ್ಯ । ಯಜಾಮ ದೇವಮಧಿ ನೋ ಬ್ರವೀತು ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ।

ಪ್ರಜಾಪತೇತ್ವನ್ನಧಿಪಾಃ ಪುರಾಣಃ । ದೇವಾನಾಂ ಪಿತಾ ಜನಿತಾ ಪ್ರಜಾನಾಂ । ಪತಿರ್ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಜಗತಃ ಪರಸ್ಪಾಃ । ಹವಿರ್ನೋ ದೇವ ವಿಹವೇ ಜುಷಸ್ವ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ।

ತವೇಮೇ ಲೋಕಾಃ ಪ್ರದಿಶೋ ದಿಶಶ್ಚ । ಪರಾವತೋ ನಿವತ ಉದ್ವತಶ್ಚ । ಪ್ರಜಾಪತೇ ವಿಶ್ವಸೃಜ್ಜೀವಧನ್ಯ ಇದನ್ನೋ ದೇವ । ಪ್ರತಿಹರ್ಯ ಹವ್ಯಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ।

ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಪ್ರಥಮಂ ಯಜ್ಞಿಯಾನಾಮ್ । ದೇವಾನಾಮಗ್ರೇ ಯಜತಂ ಯಜಧ್ವಂ । ಸನೋ ದದಾತು ದ್ರವಿಣಗ್ಂ ಸುವೀರ್ಯಮ್ । ರಾಯಸ್ಪೋಷಂ ವಿಷ್ಯತು ನಾಭಿಮಸ್ಮೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ।

ಯೋ ರಾಯ ಈಶೇ ಶತದಾಯ ಉಕ್ಥ್ಯಃ । ಯಃ ಪಶೂನಾಗ್ಂ ರಕ್ಷಿತಾ ವಿಷ್ಠಿತಾನಾಂ । ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರಥಮಜಾ ಋತಸ್ಯ । ಸಹಸ್ರಧಾಮಾ ಜುಷತಾಗ್ಂ ಹವಿರ್ನಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ।

ವಟುಃ ನಿವೀತಿ ಭೂತ್ವಾ

ಸೋಮಾಯ ಕಾಂಡಋಷಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೋಮಾಯ ಕಾಂಡಋಷಯ ಇದಮ್ ।

ಉಪವೀತೀ

ಸೋಮೋ ಧೇನುಗ್ಂ ಸೋಮೋ ಅರ್ವಂತಮಾಶುಂ । ಸೋಮೋ ವೀರಂ ಕರ್ಮಣ್ಯಂ ದದಾತು । ಸಾದನ್ಯಂ ವಿದಥ್ಯಗ್ಂ ಸಭೇಯಂ । ಪಿತು ಶ್ರವಣಂ ಯೋ ದದಾಶದಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೋಮಾಯೇದಮ್ ।

ಅಷಾಢಂಯುತ್ಸು ಪೃತನಾಸುಪಪ್ರಿಂ । ಸುವರ್ಷಾಮಪ್ಸ್ವಾಂ ವೃಜನಸ್ಯ ಗೋಪಾಂ । ಭರೇಷುಜಾಗ್ಂ ಸುಕ್ಷಿತಿಗ್ಂ ಸುಶ್ರವಸಂ । ಜಯಂತಂತ್ವಾಮನುಮದೇಮಸೋಮ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೋಮಾಯೇದಮ್ ।

ತ್ವಗ್ಂಸೋಮಕ್ರತುಭಿಃ ಸುಕ್ರತುರ್ಭೂಃ । ತ್ವಂ ದಕ್ಷೈಃ ಸುದಕ್ಷೋ ವಿಶ್ವವೇದಾಃ । ತ್ವಂ ವೃಷಾ ವೃಷತ್ವೇಭಿರ್ಮಹಿತ್ವಾ । ದ್ಯುಮ್ನೇಭಿರ್ದ್ಯುಮ್ನ್ಯಭವೋ ನೃಚಕ್ಷಾಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೋಮಾಯೇದಮ್ ।

ಯಾ ತೇ ಧಾಮಾನ ಹವಿಷಾ ಯಜಂತಿ ತಾ ತೇ ವಿಶ್ವಾ ಪರಿಭೂರಸ್ತು ಯಜ್ಞಂ । ಗಯಸ್ಫಾನಃ ಪ್ರತರಣಃ ಸುವೀರೋ ವೀರಹಾ ಪ್ರಚರಾ ಸೋಮ ದುರ್ಯಾನ್ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೋಮಾಯೇದಮ್ ।

ತ್ವಮಿಮಾ ಓಷಧೀಸ್ಸೋಮವಿಶ್ವಾ । ತ್ವಮಪೋ ಅಜನಯಸ್ತ್ವಂಗಾಃ । ತ್ವಮಾತತಂಥೋರ್ವಂತರಿಕ್ಷಂ । ತ್ವಂ ಜ್ಯೋತಿಷಾ ವಿತಮೋ ವವರ್ಥ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೋಮಾಯೇದಮ್ ।

ಯಾತೇ ಧಾಮಾನ ದಿವಿ ಯಾಪೃಥಿವ್ಯಾಂ । ಯಾ ಪರ್ವತೇ ಷ್ವೋಷಧೀಷ್ವಪ್ಸು । ತೇಭಿರ್ನೋ

ವಿಶ್ವೈಃ ಸುಮನಾ ಅಹೇಡನ್ನ್ । ರಾಜನ್ತ್ಸೋಮ ಪ್ರತಿ ಹವ್ಯಾ ಗೃಭಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೋಮಾಯೇದಮ್ ।

ವಟುಃ ನಿವೀತಿ ಭೂತ್ವಾ

ಅಗ್ನಯೇ ಕಾಣ್ಡಋಷಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯೇ ಕಾಣ್ಡಋಷಯ ಇದಮ್ ।

ಉಪವೀತಿ

ಅಗ್ನೇನಯ ಸುಪಥಾರಾಯೇ ಅಸ್ಮಾನ್ । ವಿಶ್ವಾನಿ ದೇವ ವಯುನಾನಿ ವಿದ್ವಾನ್ । ಯುಯೋಧ್ಯಸ್ಮಜ್ಜುಹುರಾಣಮೇನಃ । ಭೂಯಿಷ್ಠಾಂತೇ ನಮ ಉಕ್ತಿಂ ವಿಧೇಮ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ।

ಪ್ರವಶ್ಯುಕ್ರಾಯ ಭಾನವೇ ಭರಧ್ವಂ । ಹವ್ಯಂ ಮತಿಂ ಚಾಗ್ನಯೇ ಸುಪೂತಂ । ಯೋ ದೈವ್ಯಾನಿ ಮಾನುಷಾಜನೂಗ್ಂಷಿ । ಅಂತರ್ವಿಶ್ವಾನಿ ವಿದ್ಮನಾ ಜಿಗಾತಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ।

ಅಚ್ಛಾಗಿರೋ ಮತಯೋ ದೇವಯಂತೀಃ । ಅಗ್ನಿಂ ಯಂತಿ ದವಿಣಂ ಭಿಕ್ಷಮಾಣಾಃ । ಸುಸಂದೃಶಗ್ಂ ಸುಪ್ರತೀಕಗ್ಗ್ಸ್ವಚಮ್ । ಹವ್ಯವಾಹಮರತಿಂ ಮಾನುಷಾಣಾಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ।

ಅಗ್ನೇ ತ್ವಮಸ್ಮದ್ಯುಯೋಧ್ಯಮೀವಾಃ । ಅನಗ್ನಿತ್ರಾ ಅಭ್ಯಮಂತ ಕೃಷ್ಟೀಃ । ಪುನರಸ್ಮಭ್ಯಗ್ಂ ಸುವಿತಾಯ ದೇವ । ಖ್ಷಾಂ ವಿಶ್ವೇಭಿರಜರೇಭಿರ್ಯಜತ್ರ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ।

ಅಗ್ನೇ ತ್ವಂ ಪಾರಯಾ ನವ್ಯೋ ಅಸ್ಮಾನ್ । ಸ್ವಸ್ತಿಭಿರತಿ ದುರ್ಗಾಣಿ ವಿಶ್ವಾ । ಪೂಶ್ಚ ಪೃಥ್ವೀ ಬಹುಲಾನ ಉರ್ವೀ । ಭವಾತೋಕಾಯ ತನಯಾಯ ಶಂ ಯೋಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ।

ಪ್ರಕಾರವೋ ಮನನಾ ವಚ್ಯಮಾನಾಃ । ದೇವದ್ರೀಚೀನ್ನಯಥ ದೇವಯಂತಃ । ದಕ್ಷಿಣಾವಾಡ್ವಾಜಿನೀ ಪ್ರಾಚ್ಯೇತಿ । ಹವಿರ್ಭರಂತ್ಯಗ್ನಯೇ ಘೃತಾಚೀ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ।

ವಟುಃ ನಿವೀತಿ ಭೂತ್ವಾ

ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋದೇವೇಭ್ಯ ಕಾಂಡಋಷಯ ಸ್ವಾಹಾ । ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಕಾಂಡಋಷಿಭ್ಯ ಇದಮ್ ॥

ಉಪವೀತಿ

ಆ ನೋ ವಿಶ್ವೇ ಅಸ್ಕ್ರಾಗಮಂತು ದೇವಾಃ । ಮಿತ್ರೋ ಅರ್ಯಮಾ ವರುಣಃ ಸಜೋಷಾಃ । ಭುವನ್, ಯಥಾನೋ ವಿಶ್ವೇ ವೃಧಾಸಃ । ಕರನ್ತ್ಸುಷಾಹಾ ವಿಥುರನ್ನ ಶವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಮ್ ।

ಶನ್ನೋ ದೇವಾ ವಿಶ್ವದೇವಾ ಭವಂತು । ಶಗ್ಂ ಸರಸ್ವತೀ ಸಹ ಧೀಭಿರಸ್ತು । ಶಮಬಿಷಾಚಶ್ಶಮುರಾತಿಷಾಚಃ । ಶನ್ನೋದಿವ್ಯಾಃ ಪಾರ್ಥಿವಾಃ ಶನ್ನೋ ಅಪ್ಯಾಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಮ್ ।

ಯೇ ಸವಿತುಸ್ಸತ್ಯಸವಸ್ಯ ವಿಶ್ವೇ । ಮಿತ್ರಸ್ಯ ವ್ರತೇ ವರುಣಸ್ಯ ದೇವಾಃ । ತೇ ಸೌಭಗಂ ವೀರವದ್ಗೋಮದಪ್ನಃ । ದಧಾತನ ದ್ರವಿಣಂ ಚಿತ್ರಮಸ್ಮೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಮ್ ।

ಅಗ್ನೇ ಯಾಹಿ ದೂತ್ಯಂ ವಾರಿಷೇಣ್ಯಃ । ದೇವಾಗ್ಂ ಅಚ್ಛಾ ಬ್ರಹ್ಮಕೃತಾ ಗಣೇನ । ಸರಸ್ವತೀಂ ಮರುತೋ ಅಶ್ವಿನಾಪಃ । ಯಕ್ಷಿ ದೇವಾನ್ ರತ್ನಧೇಯಾಯ ವಿಶ್ವಾನ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಮ್ ।

ದ್ಯೌಃ ಪಿತಃ ಪೃಥಿವಿ ಮಾತರಧ್ರುಕ್ । ಅಗ್ನೇ ಬ್ರಾತವಸವೋ ಮೃಡತಾನಃ । ವಿಶ್ವ ಆದಿತ್ಯಾ ಅದಿತೇ ಸಜೋಷಾಃ । ಅಸ್ಮಭ್ಯಗ್ಂ ಶರ್ಮ ಬಹುಲಂ ವಿಯಂತ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಮ್ ।

ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಶ್ಶೃಣುತೇಮಗ್ಂ ಹವಮ್ಮೇ । ಯೇ ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಯ ಉ ಪದ್ಯ ವಿಷ್ಠ । ಯೇ ಅಗ್ನಿಜಿಹ್ವಾ ಉತವಾ ಯಜತ್ರಾಃ । ಆಸದ್ಯಾಸ್ಮಿನ್ ಬರ್ಹಿಷಿ ಮಾದಯಧ್ವಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಮ್ ।

ವಟುಃ ನಿವೀತಿ ಭೂತ್ವಾ

ಸಾಗ್ಂಹಿತೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯಉಪನಿಷದ್ಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸಾಗ್ಂಹಿತೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪನಿಷದ್ಭ್ಯಃ ಇದಂ । ಯಾಜ್ಞಿಕೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪನಿಷದ್ಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಯಾಜ್ಞಿಕೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪನಿಷಭ್ಯಃ ಇದಂ ।

ವಾರುಣೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪನಿಷದ್ಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ವಾರುಣೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪನಿಷಭ್ಯಃ ಇದಂ ।

ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಸ್ವಯಂಭುವೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಸ್ವಯಂಭುವ ಇದಂ ।

ಸದಸಸ್ಪತಯೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸದಸಸ್ಪತಯ್ಯೈದಮ್ ।

ಉಪವೀತಿ

ಸದಸಸ್ಪತಿಮದ್ಭುತಂ ಪ್ರಿಯಮಿಂದ್ರಸ್ಯ ಕಾಮ್ಯಮ್ । ಸನ್ಮ್ಮೇಧಾಮಯಾಸಿಷಗ್ಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಇದಮ್ ॥

ವಟುರುತ್ತರಸ್ತಿಷ್ಠನ್

೧. ಅಗ್ನೇ ವ್ರತಪತೇ ಕಾಂಡಋಷಿಭ್ಯಃ । ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ವ್ರತಂ ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ತಚ್ಛಕೇಯಂ ತನ್ಮೇ ರಾಧ್ಯತಾಂ ।

೨. ವಾಯೋ ವ್ರತಪತೇ ಕಾಂಡಋಷಿಭ್ಯಃ । ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ವ್ರತಂ ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ತಚ್ಛಕೇಯಂ ತನ್ಮೇ ರಾಧ್ಯತಾಂ ।

೩. ಆದಿತ್ಯ ವ್ರತಪತೇ ಕಾಂಡಋಷಿಭ್ಯಃ । ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ವ್ರತಂ ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ತಚ್ಛಕೇಯಂ ತನ್ಮೇ ರಾಧ್ಯತಾಂ ।

೪. ವ್ರತಾನಾಂವ್ರತಪತೇ ಕಾಂಡಋಷಿಭ್ಯಃ । ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ವ್ರತಂ ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ತಚ್ಛಕೇಯಂ ತನ್ಮೇ ರಾಧ್ಯತಾಂ ।

ವಟುಃ ಮದಂತೀಸ್ಪರ್ಶನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ನಮೋ ವಾಚಾದಿಕಂ ಪಠೇತ್ । ತತಃ ಪರಂ ಸಮಿದಾಧಾನಮ್ ।

೧. ಪೃಥಿವೀ ಸಮಿತ್ । ತಾಮಗ್ನಿಸ್ಸಮಿಂಧೇ । ಸಾಗ್ನಿಗ್ಂ ಸಮಿಂಧೇ । ತಾಮಹಗ್ಂ ಸಮಿಂಧೇ । ಸಾ ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಾ । ಆಯುಷಾ ತೇಜಸಾ । ವರ್ಚಸಾ ಶ್ರಿಯಾ । ಯಶಸಾ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ । ಅನ್ನಾದ್ಯೇನ ಸಮಿಂತಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ॥

೨. ಅಂತರಿಕ್ಷಗ್ಂ ಸಮಿತ್ । ತಾಂ ವಾಯುಸ್ಸಮಿಂಧೇ । ತಾಮಹಗ್ಂ ಸಮಿಂಧೇ । ಸಾ ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಾ । ಆಯುಷಾ ತೇಜಸಾ । ವರ್ಚಸಾ ಶ್ರಿಯಾ । ಯಶಸಾ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ । ಅನ್ನಾದ್ಯೇನ ಸಮಿಂತಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । ವಾಯುವ ಇದಂ ॥

೩. ದ್ಯೌಃ ಸಮಿತ್ । ತಾಮಾದಿತ್ಯಸ್ಸಮಿಂಧೇ । ಸಾದಿತ್ಯಗ್ಂ ಸಮಿಂಧೇ । ತಾಮಹಗ್ಂ ಸಮಿಂಧೇ । ಸಾ ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಾ । ಆಯುಷಾ ತೇಜಸಾ । ವರ್ಚಸಾ ಶ್ರಿಯಾ । ಯಶಸಾ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ । ಅನ್ನಾದ್ಯೇನ ಸಮಿಂತಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । ಆದಿತ್ಯಾಯ ಇದಂ ॥

೪. ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಾಮೇ ಸಮಿದಸಿ ಸಪತ್ನಕ್ಷಯಣೀ । ಭ್ರಾತೃವ್ಯಹಾಮೇಽಸಿ ಸ್ವಾಹಾ ।

ಅಗ್ನೇ ವ್ರತಪತೇ ಕಾಂಡಋಷಿಭ್ಯಃ । ಸೌಮ್ಯಂ ವ್ರತಂ ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ।

ತಚ್ಛಕೇಯಂ ತನ್ಮೇರಾಧ್ಯತಾಮ್ । ಏವಂ ವಾಯೋವ್ರತಪತೇ, ಆದಿತ್ಯ ವ್ರತಪತೇ, ವ್ರತಾನಾಂ ವ್ರತಪತೇ ॥

ಮಂತ್ರ ವಿಧ್ಯನುವಾಕಾದಿಪದಾನ್ಯೇತಾನ ವಾಚಯೇತ್ । ಯುಂಜತೇ ಸವಿತಾ ಇತಿ ವಾಚಯಿತ್ವಾ ॥

ಅಗ್ನೇ ವ್ರತಪತೇ ಕಾಂಡಋಷಿಭ್ಯಃ । ಆಗ್ನೇಯಂ ವ್ರತಂ ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ । ತಚ್ಛಕೇಯಂ ತನ್ಮೇ ರಾಧ್ಯತಾಮ್ । ಏವಂ ವಾಯೋ ವ್ರತಪತೇ, ಆದಿತ್ಯ ವ್ರತಪತೇ, ವ್ರತಾನಾಂ ವ್ರತಪತೇ ॥ ಅಗ್ನೇವ್ರತಪತೇ ಕಾಂಡಋಷಿಭ್ಯಃ । ವೈಶ್ವದೇವಂ ವ್ರತಂಚರಿಷ್ಯಾಮಿ । ತಚ್ಛಕೇಯಂತನ್ಮೇರಾಧ್ಯತಾಂ । ಏವಂ ವಾಯೋವ್ರತಪತೇ, ಆದಿತ್ಯವ್ರತಪತೇ, ವ್ರತಾನಾಂವ್ರತಪತೇ । ಜಯಾದಿ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ । ಪರಿಧ್ಯಂಜನ ಲೇಪಕಾರ್ಯಂ ವಿನಾ ಪರಿಧಿಪ್ರಹರಣಸಗ್ಗ್ಸ್ರಾವೌ ಭವತಃ । ಅನಾಜ್ಞಾತಾದಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಪರಿಷೇಚನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಮದಂತೀ ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಕರ್ಯಾತ್ । **ಶನ್ನೋನುವಾಕ** ಪಠನಂ ಕರ್ಯಾತ್ । ಪ್ರಣೀತಾವೋಕ್ಷಣಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮೋದ್ವಾಸನಂ ಕೃತ್ವಾ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕೃತ್ವಾ ಅಗ್ನೇನಯೇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ । ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಮ್ ॥

ಅಥ ಉತ್ಸರ್ಜನಮ್

ವಟೋಃ ತತಃ (ಸದ್ಯಸ್ಕಾಲಪಕ್ಷೇ) ಸಮ್ಮಿಲನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಚಂದ್ರ ನಕ್ಷತ್ರದರ್ಶನಂ ಭಾವಿಯಿತ್ವಾ ಪುನಃ ಸೂರ್ಯೋದಯಂ ಚ ॥ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಙ್ಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಂ ಮಮ ಕಮಾರಂ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯ ಸೌಮ್ಯ ಆಗ್ನೇಯ ವೈಶ್ವದೇವ ವ್ರತೋತ್ಸಜನ ಕರ್ಮಣಾ ಸಗ್ಂಸ್ಕರಿಷ್ಯೇ । ವಟುಃ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯ ಸೌಮ್ಯ ಆಗ್ನೇಯ ವೈಶ್ವದೇವ ವ್ರತೋತ್ಸರ್ಜನ ಕರ್ಮ ಆಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ಇತಿ ಸಂಙ್ಕಲ್ಪ್ಯ ಉಪಕ್ರಮವತ್ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಉಪಸ್ಥಾನೇ ಸಮಿದಾಧಾನೇ ಚ ಆದಿತ್ಯವ್ರತಪತೇ ದ್ಯೌಃ ಸಮಿದಿತಿ ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮೇಣ ವದೇತ್ । ಯುಂಜಾದೀನ್ ಮಿಲನಾದೀಂಶ್ಚ ವರ್ಜಯೇತ್ । ಜಯಾದಿಪ್ರಭೃತಿ ಉತ್ತರಂ ತಂತ್ರಂ ಸಮಾನಮ್ । ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕೃತ್ವಾ ಅಗ್ನೇ ನಯೇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಮ್ ॥
ಉತ್ಸರ್ಜನಂ ತ್ವೇವ ಮೇವ ಸಂಕಲ್ಪಸ್ತು ವಿಶೇಷತಃ । ಅಚಾರಿಷಂ ಚಾಶಕಂ ಚ ಅರಾಧೀತಿ ಚ ಸನ್ನಮೇತ್ । ಅಂತ್ಯಾದಯೋ ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮೇಣ ಸಮಿಧರ್ಚಸ್ತಥೈವ ಚ ॥

೧೬. ಅಥ ಸಮಾವರ್ತನಮ್

ವೇದಮಧೀತ್ಯ ಸ್ನಾಸ್ಯನ್ ಪ್ರಾಗುದಯಾದ್ ಗೋಷ್ಠಂ ಪ್ರವಿಷ್ಯ ಅಂತರ್ಲೋಮ್ನಾ ಚರ್ಮಣಾ ದ್ವರಮಪಿಧಾಯಾಸ್ತೇ ನೈನಮಹರಾದಿತ್ಯೋಭಿತಪೇತ್, ಮಧ್ಯಂದಿನೇ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ವೇದಮಧೀತ್ಯ ಸ್ನಾಸ್ಯೇ । ತದಂಗಂ ಸ್ಥಂದಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಅಗ್ನೇರುಪಸಮಾಧಾನಾದಿ ಪಾತ್ರಪ್ರಯೋಗೇ

ಸೂತ್ರೇ ವಸ್ತ್ರೇ ಮಣಿಯುಗಸಮಿತ್ ಸ್ರಕ್ಸ್ರಗಂಧೌ ಪ್ರವೃತ್ತೌ ।
ಶೀತೋಷ್ಣಾಂಬುಕ್ಷುರಕಟಯುವಭತ್ರದಂಡಾಂಜನಾನ ॥
ಮಾನೋಪಾನಡ್ದ್ವಯಕುಶಶಕೃತ್ಸ್ನಾನಚೂರ್ಣೋದಪಾತ್ರಮ್ ।
ಸ್ನಾಸ್ಯನ್ ಯುಂಜ್ಯಾತ್ ಸಕೃದಿಹ ನರಃ ಕಾಷ್ಠಮೌದುಂಬರಂ ಚ ॥

ಆಜ್ಯಭಾಗಾಂತೇ ಪಾಲಾಶೀಗ್ಂ ಸಮಿಧಂ **ಇಮಗ್ಗ್ಂ ಸ್ತೋಮಮರ್ಹತೇ ಜಾತವೇದಸೇ ರಥಮಿವ ಸಂಮಹೇಮಾ ಮನೀಷಯಾ । ಭದ್ರಾ ಹಿ ನಃ ಪ್ರಮತಿರಸ್ಯಸಗ್ಂಸದ್ಯಗ್ನೇ ಸಖ್ಯೇ ಮಾ ರಿಷಾಮಾ ವಯಂ ತವ ।** ಇತ್ಯಾಧಾಯ ಕಟೇ ಏರಕಾಯಾಂ ವೋಪವಿಶ್ಯ **ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ ಜಮದಗ್ನೇಃ ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ತ್ರ್ಯಾಯುಷಮ್ । ಯದ್ದೇವಾನಾಂ ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ ತನ್ಮೇ ಅಸ್ತು ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ ।** ಇತಿ ಕ್ಷುರಮಭಿಮನ್ತ್ರ್ಯ **ಶಿವೋನಾಮಾಸಿ ಸ್ವಧಿತಿಸ್ತೇ ಪಿತಾ ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತು ಮಾ ಮಾ ಹಿಗ್ಂಸೀಃ ।** ಇತಿ ಯಜುಷಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ದದಾತಿ । ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಅಪಾಗ್ಂ ಸಂಸರ್ಜನಾದಾಕೇಶಷಾನಾ–ದ್ಯುಪನಯನವತ್ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಜಘನದೇಶವ್ರಜಸ್ಯೋಪವಿಶ್ಯ ವಿಸ್ರಸ್ಯ ಮೇಖಲಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೇ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ, ಸ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ತಾನುದುಂಬರಮೂಲೇ ದರ್ಭಸ್ತಂಬೇ ವಾ **ಇದಮಹಂ ಯಜ್ಞಶರ್ಮಣಃ ಗೌತಮಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪಾಪ್ಮಾನಮುಪಗೂಹಾಮಿ । ಉತ್ತರೋ ಯಜ್ಞಶರ್ಮಾ ದ್ವಿಷದ್ಭ್ಯಃ** ಇತ್ಯುಪಗೂಹತಿ । ನಾಪಿತೇನೋಪ್ತಕೇಶಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸ್ನಾನೀಯಾಚ್ಛಾದಿತಃ ಸ್ನಾನಃ (ಸ್ನಾನೀಯೇನ ಚೂರ್ಣೇನ) **ಆಪೋಹಿಷ್ಠಾ ಮಯೋಭುವ** ಇತಿ ಷಡ್ಭಿಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ **ಅನ್ನಾದ್ಯಾಯ ವ್ಯೂಹಧ್ವಂ**

ದೀರ್ಘಾಯುರಹಮನ್ನಾದೋ ಭೂಯಾಸಂ । ಇತ್ಯುದುಂಬರೇಣ ದತೋ ಧಾವತೇ । **ಅವಧೂತಮಿತಿ** ವಸ್ತ್ರಮವಧೂಯ **ಉದುತ್ಯಂ ಜಾತವೇದಸಮಿತಿ** ಆದಿತ್ಯಂ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ **ಸೋಮೋ ರಾಜಾ ಯಮಾಗಮಥ್ಸ ಮೇ ಮುಖಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯತಿ ಭಗೇನ ಸಹ ವರ್ಚಸಾ । ಸೋಮಸ್ಯ ತನೂರಸಿ ತನುವಂ ಮೇ ಪಾಹಿ ಸ್ವಾ ಮಾ ತನೂರಾವಿಶ ।** ಇತಿ ಅಹತಂ ವಾಸಃ ಪರಿಧಾಪ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಸ್ವೀಕಾರ ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಧೃತ್ವಾ ಆಚಮ್ಯ ಸಾರ್ವಸುರಭಿಣಾ ಚಂದನೇನ **ನಮೋ ಗ್ರಹಾಯ ಚಾಭಿಗ್ರಯ ಚ ನಮಶ್ಶಾಕಜಞ್ಜಭಾಭ್ಯಾಂ ನಮಸ್ತಾಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ಯಾ ಅಭಿಗ್ರಾಹಿಣೀಃ ।** ಇತಿ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ತಿಃ ಪ್ರದಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಕಿಂಚಿತ್ ದತ್ವಾ **ಅಪ್ಸರಸ್ಸು ಯೋ ಗಂಧೋ ಗನ್ಧರ್ವೇಷು ಚ ಯದ್ಯಶಃ । ದೈವ್ಯೋ ಯೋ ಮಾನುಷೋ ಗನ್ಧಸ್ಸಮಾ ಗಂಧಸ್ಸುರಭಿರ್ಜುಷತಾಮ್ ।** ಇತಿ ಸ್ವಯಮನುಲಿಂಪತಿ । ಮುಖಮಗ್ರೇ । ಮಣಿಸೌವರ್ಣಂ ಸರತ್ನಂ ಸೂತ್ರೋತಂ **ಇಯಮೋಷಧೇ ತ್ರಾಯಮಾಣಾ ಸಹಮಾನಾ ಸಹಸ್ವತೀ । ಸಾ ಮಾ ಹಿರಣ್ಯವರ್ಚಸಂ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸಿನಂ ಮಾ ಕರೋತು ।** ಇತಿ ಉದಪಾತ್ರೇ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಪ್ರರಿಪ್ಲಾವ್ಯ **ಅಪಾಽಶೋಽಸ್ಯುರೋ ಮೇ ಮಾ ಸಗ್ಂ ಶಾರೀಶ್ಶಿವೋ ಮೋಪ ತಿಷ್ಠಸ್ವ ದೀರ್ಘಾಯುತ್ವಾಯ ಶತಶಾರದಾಯ । ಶತಗ್ಂ ಶರದ್ಭ್ಯ ಆಯುಷೇ ವರ್ಚಸೇ ಜೀವಾತ್ವೈ ಪುಣ್ಯಾಯ ।** ಇತಿ ತ್ರ್ಯವಸಾನಯಾ ಕಂಠೇ ಬಧ್ವಾ ಏವಮೇವ ಬಾದರಮಣಿಂ ಮಂತ್ರವರ್ಜ್ಯಂ ಸವ್ಯೇ ಪಾಣಾವಾಬಧ್ಯ ಅಹತಂ ಉತ್ತರವಾಸಃ **ರೇವತೀಸ್ತ್ವೇತಿ** ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ವಿಭಜಾಸಿ ಜೀವನ್ ಇತ್ಯತಂ ಉಪನಯನವತ್ ॥

ಈಷದ್ಧೌತಮ್ ನವಂ ಶ್ವೇತಂ ಸದಶಂ ಯನ್ನಧಾರಿತಂ ।
ಅಹತಂ ತು ವಿಜಾನೀಯಾತ್ ಸರ್ವ ಕರ್ಮಸು ಪಾವನಂ ॥

ತಸ್ಯ ದಶಾಯಾಂ ಪ್ರವೃತ್ತೌ ಪ್ರಬಧ್ಯಾತ್ । ದರ್ವ್ಯಾಮಾದಾಯ ಆಜ್ಯೇನಾಭ್ಯನಯತ್ **ಆಯುಷ್ಯಂ ವರ್ಚಸ್ಯಗ್ಂ ಸುವೀರ್ಯಗ್ಂ ರಾಯಸ್ಪೋಷಮೌದ್ಭಿದ್ಯಮ್ । ಇದಗ್ಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ಜೈತ್ರ್ಯಾಯಾವಿಶತಾಂ ಮಾಗ್ಂಸ್ವಾಹಾ ॥೧॥** ಹಿರಣ್ಯಾಯೇದಮ್ । **ಉಚ್ಚೈರ್ವಾದಿ ಪೃತನಾಜಿ ಸತ್ರಾಸಾಹಂ ಧನಞ್ಜಯಮ್ । ಸರ್ವಾಸ್ಸಮೃದ್ಧೀರ್ ಋದ್ಧಯೋ ಹಿರಣ್ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ತ್ಸಮಾಹಿತಾಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೨॥** ಹಿರಣ್ಯಾಯೇದಮ್ । **ಶುನಮಹಗ್ಂ ಹಿರಣ್ಯಸ್ಯ ಪಿತುರಿವ ನಾಮಾಗ್ರಭೈಷಮ್ । ತಂ ಮಾ ಹಿರಣ್ಯವರ್ಚಸಂ ಪೂರುಷುಃ ಪ್ರಿಯಂ ಕುರು ಸ್ವಾಹಾ ॥೩॥** ಹಿರಣ್ಯಾಯೇದಮ್ । **ಪ್ರಿಯಂ ಮಾ ದೇವೇಷು ಕುರು ಪ್ರಿಯಂ ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಕುರು । ಪ್ರಿಯಂ ವಿಶ್ವೇಷು ಶೂದ್ರೇಷು ಪ್ರಿಯಗ್ಂ ರಾಜಸುಮಾ ಕುರು ಸ್ವಾಹಾ ॥೪॥** ಹಿರಣ್ಯಾಯೇದಮ್ । **ಯಾ ತಿರಶ್ಚೀನಪದ್ಯಸೇಽಹಂ ವಿಧರಣೀ ಇತಿ । ತಾಂ ತ್ವಾ ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಯಾ ಯಜೇಸಗ್ಂ ರಾಧನೀ ಮಹಗ್ಂಸ್ವಾಹಾ ॥೫॥** ಸಗ್ಂರಾಧನ್ಯಾ ಇದಮ್ । **ಸಗ್ಂರಾಧನ್ಯೈ ದೇವ್ಯೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥೬॥** ಸಗ್ಂರಾಧನ್ಯಾ ದೇವ್ಯಾ ಇದಮ್ ।

ಪ್ರಸಾಧನ್ಯೈ ದೇವ್ಯೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥೭॥ ಪ್ರಸಾಧಿನ್ಯಾ ದೇವ್ಯಾ ಇದಮ್ । ಸಮ್ರಾಜಂ ಚ ವಿರಾಜಂ ಚಾಭಿ ಶ್ರೀರ್ಯಾ ಚ ನೋ ಗೃಹೇ । ಲಕ್ಷ್ಮೀ ರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಯಾ ಮುಖೇ ತಯಾ ಮಾ ಸಗ್‌ಂ ಸೃಜಾಮಸಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥೮॥ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಭ್ಯಾಮಿದಮ್ । ಇತ್ಯಷ್ಟಾವಾಜ್ಯಾಹುತೀರ್ಜುಹೋತಿ । ಅತ್ರ ಚತಸೃಣಾ ಹಿರಣ್ಯಾಯೇದಂ । ಶೇಷಂ ಮಂತ್ರವತ್ । ಜಯಾದಿ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ । ನ ಪರಧಿಪ್ರಹರಣಲೇಪಕಾರ್ಯೇ । ಪರಿಷೇಚನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ । ಆಯುಷ್ಯಂ ವರ್ಚಸ್ಯಮಿತಿ ಅಷ್ಟಾಭಿರೇವ ಪ್ರವರ್ತಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರ್ಣೇ ಆಬಧ್ನೀತ । ಏತಾಭಿರೇವ ಸವ್ಯೇ । ಶುಭಿಕೇಶಿರ ಆರೋಹ ಶೋಭಯಂತೀ ಮುಖಂ ಮಮ । ಮುಖಗ್‌ಂ ಹಿ ಮಮ ಶೋಭಯ ಭೂಯಾಗ್‌ಂ ಸಂ ಚ ಭಗಂ ಕುರು । ಇತಿ ಶಿರಸಿ ಮಾಲಾಂ । ಯಾ ಮಾಹರಜ್ಜಮದಗ್ನಿಶ್ಶ್ರದ್ಧಾಯೈ ಕಾಮಯಾನ್ಯೈ । ಇಮಾಂ ತಾಮಪಿ ನಹ್ಯೇಽಹಂ ಭಗೇನ ಸಹ ವರ್ಚಸಾ । ಇತಿ ವಾ । ಯದಾಂಜನಂ ತ್ರೈಕಕುದಂ ಜಾತಗ್‌ಂ ಹಿಮವತ ಉಪರಿ । ತೇನ ವಾ ಮಾಂಜೇ ತೇಜಸೇ ವರ್ಚಸೇ ಭಗಾಯ ಚ ಇತಿ ಚಕ್ಷುಷೋಃ ಯುಗಪದಾಂಜನಂ । ಮಯಿ ಪರ್ವತ ಪೂರುಷಂ ಮಯಿ ಪರ್ವತ ವರ್ಚಸಂ ಮಯಿ ಪರ್ವತ ಭೇಷಜಂ ಮಯಿ ಪರ್ವತಾಯುಷಂ । ಇತಿ ವಾ । ಯನ್ಮೇವರ್ಚಃ ಪರಾಗತಮಾತ್ಮಾನಮುಪತಿಷ್ಠತು । ಇದಂ ತತ್ಪುನರಾದದೇ ದೀರ್ಘಾಯುತ್ವಾಯ ವರ್ಚಸೇ । ಇತ್ಯಾದರ್ಶಾವೇಕ್ಷಣಮ್ । ಪ್ರತಿಷ್ಠೇ ಸ್ಥೋ ದೇವತಾನಾಂ ಮಾ ಮಾ ಸಂತಾಪ್ತಂ ಇತ್ಯುಪಾನಹೌ । ಪ್ರಜಾಪತೇಶ್ಶರಣಮಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಶ್ಛದಿರ್ವಿಶ್ವಜನಸ್ಯ ಛಾಯಾಽಸಿ ಸರ್ವತೋ ಮಾ ಪಾಹಿ । ಇತಿ ಛತ್ರಂ । ಬ್ರಹ್ಮಣಶ್ಛದಿರಿತಿ ವಾ । ದೇವಸ್ಯ ತ್ವಾ ಸವಿತುಃ ಪ್ರಸವೇಽಶ್ವಿನೋರ್ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೂಷ್ಣೋ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಮಾದದೇ ದ್ವಿಷತೋ ವಧಾಯೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಜ್ರೋಽಸಿ ವಾರ್ತ್ರಘ್ನಶ್ಶರ್ಮ ಮೇ ಭವ ಯತ್ಪಾಪಂ ತನ್ನಿವಾರಯ । ಇತಿ ವೈಣವಂ ದಂಡಮಾದತ್ತೇ । ವಾಚಂ ಯಚ್ಛತ್ಯಾನಕ್ಷತ್ರೇಭ್ಯಃ । ಉದಿತೇಷು ನಕ್ಷತ್ರೇಷು ಪ್ರಾಚೀಮುದೀಚೀಂ ವಾ ದಿಶಮುಪನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ । ದೇವೀಷ್ಷಡುರ್ವೀರುರುಣಃ ಕೃಣೋತ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸ ಇಹ ವೀರಯಧ್ವಮ್ ಇತ್ಯರ್ಧರ್ಚೇನ ದಿಶ ಉಪಸ್ಥಾಯ ಮಾಹಾಸ್ಮಹಿ ಪ್ರಜಯಾ ಮಾ ತನೂಭಿರ್ಮಾರಧಾಮ ದ್ವಿಷತೇ ಸೋಮರಾಜನ್ ಇತ್ಯರ್ಧರ್ಚೇನ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಚಂದ್ರಮಸಂ ಚ ಉಪತಿಷ್ಠತೇ । ಮಿತ್ರೇಣ ಧರ್ಮಂ ವಿಚಾರ್ಯ ತಂ ಧರ್ಮಮನುತಿಷ್ಠೇತ । ಪ್ರಣೀತಾಮೋಕ್ಷಣಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮೋದ್ವಾಸನಂ ಕೃತ್ವಾ । ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕೃತ್ವಾ ಅಗ್ನೇ ನಯೇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ । ಯಸ್ಯ ಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮಸಮಾಪನಮ್ ॥

ಅಥೈತದಪರಂ ತೂಷ್ಣೀಮೇವ ತೀರ್ಥೇ ಸ್ನಾತ್ವಾ ತೂಷ್ಣೀಂ ಸಮಿಧಮಾದಧಾತಿ ಇತ್ಯಪಿ ಪಕ್ಷಃ ॥

೧೭. ಕಾಶೀಯಾತ್ರಾ

ಕಿಂಚಿದುಪಹಾರಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನುಜ್ಞಯಾ ವೇದಘೋಷಘಂಟಾನಾದಮಂಗಲವಾದ್ಯಪುರಸ್ಸರಂ ಪ್ರಾಚೀಮುದೀಚೀಂ ವಾ ದಿಶಮುಪನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯೇ ವಧೂಬನ್ಧುಭಿಃ ಪುರಸ್ಕೃತಃ ವರಃ

ಚರಿತಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೋಽಹಂ ಕೃತವ್ರತಚತುಷ್ಟಯಃ ।

ಕಾಶೀಯಾತ್ರಾಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಅನುಜ್ಞಾಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಶುಭಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ

ಸಾಲಂಕಾರಾಂ ಮಮಸುತಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿತೇ ದ್ವಿಜ ।

ಪಾಣಿಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸಾಗ್ನಿಸ್ತ್ವಂ ಗಚ್ಛಸ್ವಾಗಚ್ಛ ಮದ್ಗೃಹಂ ॥ ಇತಿ ಕನ್ಯಾಪಿತುಃ ಉಕ್ತೇ ತೇಷಾಂ ವಾಕ್ಯಮಂಗೀಕೃತ್ಯ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ತೈಸ್ಸಹ ವರೋ ಗೃಹಂ ಪ್ರವಿಶೇತ್ । ಅನಂತರಂ ಧೃತಮಾಲಃ ಸಾಕ್ಷತ ಲಾಜ ಹಸ್ತೈಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸುವಾಸಿನೀಭಿಃ ಮಂಗಲದ್ರವ್ಯಯುತೈಃ ವೇದಘೋಷಘಂಟಾನಾದಮಂಗಲವಾದ್ಯಪೂರ್ವಕಂ ಉದ್ವಾಹಪ್ರಯಾಣಮ್ ॥

೧೮. ಅಥ ವಿವಾಹಃ

ವಧೂದ್ವಾರಸ್ಥಿತಮಂಟಪಪ್ರವೇಶಂ ಕೃತ್ವಾ ಸುಮುಹೂರ್ತೇ ಧ್ರುವಸೂಕ್ತೇನ ವಧೂವರೌ ಪರಸ್ಪರಮವಲೋಕಯಂತಃ ವರಸ್ಯ ಪೂರ್ವಕಂ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಂ ಧಾರಯತಃ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸುವಾಸಿನ್ಯಃ ಸಾಕ್ಷತಲಾಜಾನ್ ವಧೂವರಯೋಃ ವಿಕೀರ್ಯಂತೇ । ವಧೂಮನ್ತರ್ನೀತ್ವಾ ಆರತಿಕ್ಯಪುರಸ್ಸರಂ, ವರಂ ಚ । ವಧೂವರೌ ಮಂಟಪಪ್ರವೇಶಂ ಕೃತ್ವಾ । ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ । ಸುಮುಹೂರ್ತಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಗಣಪತಿಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ, ಪ್ರಸಾದಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಆವಯೋಃ ಉದ್ವಾಹಾಂಗಂ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಾದೌ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಂ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕೃತ್ವಾ, ಅಂಕುರಾರ್ಪಣಂ ಮನ್ತ್ರಪ್ರೋಕ್ಷಣಪೂರ್ವಕಂ ರಕ್ಷಾಬಂಧನಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಆವಯೋಃ ಉದ್ವಾಹ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಂಗಂ ವರಾನ್ ಪ್ರೇಷಯಿಷ್ಯೇ **ಪ್ರಸುಗ್ಮನ್ತಾ ಧಿಯಸಾನಸ್ಯ ಸಕ್ಷಣಿ ವರೇಭಿರ್ವರಾಗ್ಂ ಅಭಿಷು ಪ್ರಸೀದತ । ಅಸ್ಮಾಕಮಿನ್ದ್ರ ಉಭಯಂ ಜುಜೋಷತಿ ಯತ್ಸೌಮ್ಯಸ್ಯಾನ್ಧಸೋ ಬುಬೋಧತಿ । ಅನೃಕ್ಷರಾ ಋಜವಸ್ಸನ್ತು ಪನ್ಥಾಯೆಭಿಸ್ಸಖಾಯೋ ಯನ್ತಿ ನೋ ವರೇಯಮ್ । ಸಮರ್ಯಮಾ ಸಂಭಗೋ ನೋ ನಿನೀಯಾತ್ಸಂಜಾಸ್ಪತ್ಯಗ್ಂ ಸುಯಮಮಸ್ತು ದೇವಾಃ ॥** ಯುಗ್ಮಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪ್ರಹಿಣುಯಾತ್ । ಸ್ವಬಂಧೂನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಪೇತ್ । ಅಮುಷ್ಮಾತ್ ಕುಲಾತ್ ಮಹ್ಯಂ ಕನ್ಯಾಂ ವೃಣೀಧ್ವಮಿತಿ । ತೇ ಚ ಕನ್ಯಾವಂತಂ ಗತ್ವಾ, ವತ್ಸಗೋತ್ರಜಾಯ ಯಜ್ಞಶರ್ಮಣೇ ವರಾಯ ಕೌಶಿಕಗೋತ್ರಜಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀದಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಧರ್ಮಪ್ರಜಾರ್ಥಂ ವೃಣೀಮಹ ಇತಿ ಬ್ರೂಯುಃ । ವಧೂವರಯೋಃ ಪ್ರವರಂ ಮನ್ದ್ರಮಧ್ಯಮೋತ್ತಮಸ್ವರೇಣ ತ್ರಿರುಚ್ಚಾರ್ಯ (ವರಪ್ರವರಪೂರ್ವೇಣ) ವಾಗ್ದಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನುಜ್ಞಯಾ ದಾಸ್ಯಾಮೀತಿ ದಾತುಃ ಪ್ರತಿವಚನಂ । ***ದಾತಾ*** ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಸತ್ಯವಕಾಶೇ ಮಹಾಸಂಕಲ್ಪಮುಕ್ತ್ವಾ । **ಅನವಕಾಶೇ** ಗಂಗಾವಾಲುಕಾಭಿಃ ಸಪ್ತರ್‌ಷಿಮಂಡಲಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇಃ ದಿವ್ಯಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಾವಸಾನಕಾಲೇ ಏಕೈಕ ವಾಲುಕಾಪಕರ್ಷಣಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ ದಶಪೂರ್ವೇಷಾಂ ದಶಾಪರೇಷಾಂ ಮದ್ವಂಶೀಯಾನಾಂ ಪಿತೄಣಾಂ ನರಕಾದುತ್ತೀರ್ಯ ಮಯಾ ಸಹ ಶಾಶ್ವತಬ್ರಹ್ಮಲೋಕನಿವಾಸಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯವೈಃ ....ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಪರ್ಯಂತಂ, ತಿಲೈಃ............ಚಂದ್ರಮಂಡಲಪರ್ಯನ್ತಂ, ಸರ್ಷಪೈಃ............ಧ್ರುವಮಂಡಲಪರ್ಯನ್ತಂ, ಗೋಲೋಮಭಿಃ ....ಗೋಲೋಕಪರ್ಯಂತಂ, ತ್ರ್ಯಣುಕೈಃ

...........ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೋರ್ಧ್ವಕಟಾಹಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇಃ ದಿವ್ಯಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಾವಸಾನಕಾಲೇ ಏಕೈಕ ವಾಲುಕಾಪಕರ್ಷಣಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ ದಶಪೂರ್ವೇಷಾಂ ದಶಾಪರೇಷಾಂ ಮದ್ವಂಶೀಯಾನಾಂ ಪಿತೃಣಾಂ ನರಕಾದುತ್ತೀರ್ಯ ಮಯಾ ಸಹ ಶಾಶ್ವತಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಆಗತಾಯ ವರಾಯ ಮತ್ಸ್ಯಲಿಂಗಪುರಾಣೋಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ಷೋಡಶಮಹಾದಾನಾಂತರ್ವರ್ತಿ ಯಥಾಸಂಭವ ಸಾಲಂಕೃತಕನ್ಯಾದಾನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ತದಂಗಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪೂಜಾಪೂರ್ವಕಂ ವಧೂವರಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ವಧೂಂ ಸ್ವಾಂಕೇ ಆರೋಪ್ಯ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ

ಕನ್ಯಾಂ ಕನಕಸಂಪನ್ನಾಂ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾಮ್ ।
ದಾಸ್ಯಾಮಿ ವಿಷ್ಣವೇ ತುಭ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ಜಿಗೀಷಯಾ ॥
ವಿಶ್ವಂಭರಃ ಸಾಕ್ಷಿಭೂತಃ ಸಾಕ್ಷಿಣ್ಯಃ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ।
ಇಮಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಪಿತೃಣಾಂ ತಾರಣಾಯ ಚ ॥
ಕನ್ಯೇ ಮೇ ಪುರತೋ ಭೂಯಾಃ ಕನ್ಯೇ ಮೇ ದೇಹಿ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ ।
ಕನ್ಯೇ ಮೇ ಸರ್ವತೋ ಭೂಯಾಃ ತದ್ದಾನಾನ್ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನುಯಾಮ್ ॥
ಕನ್ಯಾಂ ಸಾಲಂಕೃತಾಂ ಸಾಧ್ವೀಂ ಸುಶೀಲಾಯ ಸುಧೀಮತೇ ।
ಪ್ರಯತೋಽಹಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥

ವಧೂಪ್ರವರಪೂರ್ವಕಂ ಪ್ರವರಮುಚ್ಚಾರ್ಯ ವತ್ಸಗೋತ್ರಜಾಯ ಯಜ್ಞಶರ್ಮಣೇ ವರಾಯ ಶ್ರೀಧರರೂಪಾಯ ತುಭ್ಯಮಿಮಾಂ ಪ್ರಜಾ ಸಹತ್ವ ಕರ್ಮಭ್ಯಃ ಪ್ರತಿಪಾದಯಾಮಿತಿ ಉದಕದಾನಂ ಸುವರ್ಣಂ ತುಲಸೀಸಹಿತಂ ವಧೂಹಸ್ತಂ ವರಹಸ್ತೇ ನಿಧಾಯ ***ಧರ್ಮೇ ಚ ಅರ್ಥೇ ಚ ಕಾಮೇ ಚ ಇಯಂ ನಾತಿ ಚರಿತವ್ಯಾ*** ಇತಿ ತ್ರಿರ್ಬ್ರೂಯಾತ್ ***ಇಮಾಂ ನಾತಿಚರಾಮೀ***ತಿ ವರಸ್ಯ ಪ್ರತಿವಚನಂ । ವಧೂಂ ವರಸ್ಯ ಸಮೀಪೇ ಉಪವೇಶ್ಯ ಕನ್ಯಾದಾನ ಸಾಂಗತಾ ಫಲಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ದಾತಾ ಯಥಾಸಂಭವ ದಾನಾನಿ ದದ್ಯಾತ್ ।

ವರಃ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಉದ್ವಾಹ ಹವನಾರ್ಥಂ ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ।

೧೯. ಮಧುಪರ್ಕಃ

ದಾತಾ ಸಂಕಲ್ಪಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಉದ್ವಾಹಾರ್ಥಂ ಆಗತಂ ವರಂ ಮಧುಪರ್ಕೇಣ ತೋಷಯಿಷ್ಯೇ (ಪೂಜಯಿಷ್ಯೇ) ಇತಿ । ಮಧುಪರ್ಕಪ್ರದಃ **ಕೂರ್ಚ** ಇತಿ ಕೂರ್ಚಂ ದದ್ಯಾತ್ । ವರಃ**ರಾಷ್ಟ್ರಭೃದಸ್ಯಾಚಾರ್ಯಾಸನ್ದೀ ಮಾ ತ್ವದ್ಯೋಷಗ್ಂ ರಾಷ್ಟ್ರಭೃದಸಿ ಸಚಿರಾಡಾಸನ್ದೀ ಮಾ ತ್ವದ್ಯೋಷಗ್ಂ ರಾಷ್ಟ್ರಭೃದಸ್ಯಧಿಪತ್ನ್ಯಾಸನ್ದೀ ಮಾ ತ್ವದ್ಯೋಷಮ್ ।** ಇತಿ ಯಜುಷಾ ಕೂರ್ಚೇ ಉಪವಿಶತಿ । ದಾತಾ ಪಾದ್ಯಾರ್ಥಂ ಉದಕಮ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ **ಆಪಃ ಪಾದ್ಯಾಃ** ಇತ್ಯುಕ್ತೇ **ಆಪಃ ಪಾದಾವನೇಜನೀರ್ದ್ವಿಷನ್ತಂ ನಾಶಯನ್ತು ಮೇ । ಅಸ್ಮಿನ್ಕುಲೇ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ಯಸಾನಿ ।** ಇತಿ ವರಃ ಆಪೋಽಭಿಮನ್ತ್ರ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಂ ಪಾದಂ ಪೂರ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತ್ ಸವ್ಯಂ ಶೂದ್ರಾಯ । ಪ್ರಕ್ಷಾಲಯಿತಾರಂ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ **ಮಯಿ ಮಹೋ ಮಯಿ ಯಶೋ ಮಯೀನ್ದ್ರಿಯಂ ವೀರ್ಯಮ್ ।**

ಇತಿ ಯಜುಷಾ ಆತ್ಮಾನಂ ಪ್ರತ್ಯಭಿಮೃಶೇತ್ । ತತೋ ಮೃನ್ಮಯೇ ಪಾತ್ರೇ ಸಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಮುದಕಂ ಅರ್ಘ್ಯಾರ್ಥಂ ಅಧಸ್ತಾದುಪರಿಷ್ಟಾಚ್ಚ ಕೂರ್ಚಾಭ್ಯಾಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಗೃಹೀತ್ವಾ, ದಾತಾ **ಅರ್ಹಣೀಯಾ ಆಪಃ** ಇತ್ಯುಕ್ತೇ **ಆ ಮಾಗನ್ ಯಶಸಾ ವರ್ಚಸಾ ಸಗ್ಂ ಸೃಜ ಪಯಸಾ ತೇಜಸಾ ಚ ।** ಇತಿವರಃ ಆಪೋಭಿಮನ್ತ್ರ್ಯ ವರಸ್ಯ ಅಂಜಲೌ ಉದಕೈಕದೇಶಮಾನಯಮಾನೇ **ವಿರಾಜೋ ದೋಹೋಸಿ ವಿರಾಜೋ ದೋಹಮಶೀಯ ಮಮ ಪದ್ಯಾಯ ವಿರಾಜ ।** ಇತಿ ಯಜುರ್ಜಪೇತ್ । ಶೇಷಂ ಪುರಸ್ತಾನ್ನಯಮಾನಂ **ಸಮುದ್ರಂ ವಃ ಪ್ರಹಿಣೋಮಿ ಸ್ವಾಂ ಯೋನಮುಪಿಗಚ್ಛತ । ಅಚ್ಛಿದ್ರಃ ಪ್ರಜಯಾ ಭೂಯಾಸಂ ಮಾ ಪರಾಸೇಚಿ ಮತ್ಪಯಃ** ಇತ್ಯನುಮನ್ತ್ರಯತೇ । ಅಂಗುಲೀಯಕಾದೀನ ದತ್ವಾ **ಮಧುಮಧ್ವಿತಿ** ಸಗ್ಂಸೃಜ್ಯ ಕಾಂಸ್ಯೇನ ವರ್ಷೀಯಸಾ ಪಿಧಾಯ ಅಧಸ್ತಾದುಪರಿಷ್ಟಾಚ್ಚ ಕೂರ್ಚಾಭ್ಯಾಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ **ಮಧುಪರ್ಕೋ ಮಧುಪರ್ಕೋ ಮಧುಪರ್ಕಃ** ಇತಿ ಪ್ರಾಹ । ಅಥ ವರಃ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಪಿಹಿತಪಾತ್ರಮಪನಯ **ತ್ರಯ್ಯೈ ವಿದ್ಯಾಯೈ ಯಶೋಸಿ ಯಶಸೋ ಯಶೋಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ದೀಪ್ತಿರಸಿ । ತಂ ಮಾ ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಕುರ್ವದಿಪತಿಮ್ ಪಶೂನಾಂ । ಆಮಾಗನ್ ಯಶಸಾ ವರ್ಚಸಾ ಸಗ್ಂಸೃಜ ಪಯಸಾ ತೇಜಸಾ ಚ । ತಂ ಮಾ ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಕುರ್ವಧಿಪತಿಂ ಪಶೂನಾಮ್** ಇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಅಭಿಮನ್ತ್ರ್ಯ **ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣಮಸಿ** ಇತ್ಯಪಃ ಪೀತ್ವಾ ಆಚಮ್ಯ **ಯನ್ಮಧುನೋ ಮಧವ್ಯಂ ಪರಮಮನ್ನದ್ಯಂ ವೀರ್ಯಮ್ । ತೇನಾಹಂ ಮಧುನೋ ಮಧವ್ಯೇನ ಪರಮೇಣಾನ್ನದ್ಯೇನ ವೀರ್ಯೇಣ ಪರಮೋನ್ನಾದೋಮಧವ್ಯೋऽಸಾನ ।** ಇತಿ ಮಧುಪರ್ಕಂ ತ್ರಿಃ ಪ್ರಾಶ್ನಾತಿ । ಸಕೃನ್ಮನ್ತ್ರೇಣ ದ್ವಿಸ್ತೂಷ್ಣೀಂ । **ಅಮೃತಾಪಿಧಾನಮಸಿ** ಇತಿ ಅಪಃ ಪೀತ್ವಾ ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ ಶೇಷಂ ಶಿಷ್ಯಾದಿಭ್ಯಃ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತ್ । ನ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೇ । ದಾತಾ **ಗೌರಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಗೌರಸ್ಯಪಹತ ಪಾಪ್ಮಾऽಪ ಪಾಪ್ಮಾನಂ ಜಹಿ ಮಮ ಚಾಮುಷ್ಯ ಚ ।** ವರಃ **ಅಗ್ನಿಃ ಪ್ರಾಶ್ನಾತು ಪ್ರಥಮಸ್ಸ ಹಿ ವೇದ ಯಥಾ ಹವಿಃ । ಅರಿಷ್ಟ ಮಸ್ಮಾಕಂ ಕೃಣ್ವನ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ । ಯಜ್ಞೋ ವರ್ಧತಾಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ವೃದ್ಧಿಮನುವರ್ಧಾऽಪಚಿತಿರಸ್ಯಪಚಿತಿಂ ಮಾ ಕುರ್ವಪಚಿ ತೋऽಹಂ ಮನುಷ್ಯೇಷು ಭೂಯಾಸಮ್ । ಗೌರ್ಧೇನುಭವ್ಯಾ ಮಾತಾ ರುದ್ರಾಣಾಂ ದುಹಿತಾ ವಸೂನಾಗ್ಂ ಸ್ವಸಾऽऽದಿತ್ಯಾನಾಮಮೃತಸ್ಯನಾಭಿಃ । ಪ್ರಣು ವೋಚಂ ಚಿಕಿತುಷೇ ಜನಾಯ ಮಾ ಗಾಮನಾಗಾ ಮದಿತಿಂ ವಧಿಷ್ಟ । ಪಿಬತೂದಕಂ ತೃಣಾನ್ಯತ್ತು ।** ಇತ್ಯುಪಾಂಶೂಕ್ತೇ **ಓಮುಥ್ಸೃಜತ** ಇತ್ಯುಚ್ಚೈಃ । ದಾತಾ **ಭೂತಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ** ವರಃ **ಸಾ ವಿರಾಟ್ । ತನ್ಮಾಕ್ಷಾಯಿ ತಸ್ಯ ತೇऽಶೀಯ ತನ್ಮ ಊರ್ಜಂ ಧಾಃ ।** ಇತ್ಯುಪಾಂಶೂಕ್ತೇ **ಓಂ ಕಲ್ಪಯತೇತ್ಯುಚ್ಚೈಃ** ॥

೨೦. ಅಥ ವಿವಾಹಃ

ಸ್ವಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ **ಅಭ್ರಾತೃಘ್ನೀಂ ವರುಣಾ ಪತಿಘ್ನೀಂ ಬೃಹಸ್ಪೇತೇ । ಇನ್ದ್ರಾ ಪುತ್ರಘ್ನೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಂ ತಾಮಸ್ಯೈ ಸವಿತುಸ್ಸುವ** ಇತಿ ಯಜುರ್ಜಪೇತ್ । **ಅಘೋರಚಖ್ಸುರಪತಿಘ್ನೇಧಿ ಶಿವಾ**

ಪತಿಭ್ಯಸ್ಸುಮನಾಸ್ಸುವರ್ಚಾಃ । ಜೀವಸೂರ್ದೇವಕಾಮಾ ಸ್ಯೋನಾ ಶಂ ನೋ ಭವ ದ್ವಿಪದೇ ಶಂ ಚತುಷ್ಪದೇ ಇತಿ ಕನ್ಯಾಂ ಅವಯವಶೋ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ದರ್ಭೇಷ್ವಾಸೀನೌ ದರ್ಭಾನ್ಧಾರಯಮಾಣೌ ಕೃತಪ್ರಾಣಾಯಮೌ ಸಂಕಲ್ಪಯೇತೇ । ಆವಾಭ್ಯಾಂ ಕರ್ಮಾಣಿ ಕರ್ತವ್ಯಾನಿ । ಪ್ರಜಾಶ್ಚೋತ್ಪಾದಯಿತವ್ಯಾಃ ಇತಿ । ಅಥಾಂಗುಷ್ಠೇನ ಉಪಮಧ್ಯಮಯಾ ಚಾಂಗುಲ್ಯಾ ದರ್ಭಗ್ಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಇದಮಹಂ ಯಾ ತ್ವಯಿ ಪತಿಘ್ನ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತಾಂ ನಿರ್ದಿಶಾಮಿ ಇತಿ ಯಜುಷಾ ತಸ್ಯಾಃ ಭ್ರುವೋರಂತರಂ ಸಮ್ಮೃಜ್ಯ ಪ್ರತೀಚೀನಂ ನಿರಸ್ಯ ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶೇತ್ । ಜೀವಾಗ್ಂ ರುದನ್ತಿ ವಿಮಯನ್ತೇ ಅಧ್ವರೇ ದೀರ್ಘಾಮನು ಪ್ರಸಿತಿಂ ದೀಧಿಯುರ್ನರಃ । ವಾಮಂ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ಯ ಇದಗ್ಂ ಸಮೇರಿರೇ ಮಯಃ ಪತಿಭ್ಯೋ ಜನಯಃ ಪರಿಷ್ವಜೇ । ಇತಿ ನಿಮಿತ್ತೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಜಪಿತ್ವಾ । ವ್ಯುಕ್ಷತ್ಕ್ರೂರ ಮುದಚನ್ತ್ವಾಪ ಆऽಸ್ಯೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸ್ಸ್ನಪನಗ್ಂ ಹರನ್ತು । ಅವೀರಘ್ನೀರುದಚನ್ತ್ವಾಪಃ ॥ ಇತಿ ಯುಗ್ಮಾನ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಅಧ್ಭ್ಯಃ ಪ್ರಹಿಣುಯಾತ್ । ಅರ್ಯಮ್ಣೋ ಅಗ್ನಿಂ ಪರಿಯನ್ತು ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷನ್ತಾಗ್ ಶ್ವಶ್ರ್ವೋ ದೇವರಾಶ್ಚ ॥ ಇತಿ ತಸ್ಯಾಃ ಶಿರಸಿ ದರ್ಭೇಣ್ವಂ ನಿಧಾಯ । ತಸ್ಮಿನ್ ಖೇನಸಃ ಖೇ ರಥಃ ಖೇ ಯುಗಸ್ಯ ಶಚೀಪತೇ । ಅಪಾಲಾಮಿನ್ದ್ರ ತ್ರಿಃ ಪೂರ್ತ್ವ್ಯ ಕರಥ್ಸೂರ್ಯವರ್ಚಸಮ್ ॥ ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಂ ಬಾಹ್ಯಂ ಯುಗಚ್ಛಿದ್ರಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ । ಶಂ ತೇ ಹಿರಣ್ಯಗ್ಂ ಶಮು ಸನ್ತ್ವಾಪಶಂ ತೇ ಮೇಧೀ ಭವತು ಶಂ ಯುಗಸ್ಯ ತೃದ್ಮ । ಶಂ ತ ಆಪಶ್ಶತಪವಿತ್ರಾ ಭವನ್ತ್ವಥಾ ಪತ್ಯಾ ತನ್ವಗ್ಂ ಸಗ್ಂ ಸೃಜಸ್ವ ॥ ಇತಿ ಛಿದ್ರೇ ಹಿರಣ್ಯಂ ನಿಧಾಯ । ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಶ್ಶುಚಯಃ ಪಾವಕಾಃ ಪ್ರಚಕ್ರಮುರ್ ಹಿತ್ವಾऽವದ್ಯಮಾಪಃ । ಶತಂ ಪವಿತ್ರಾ ವಿತತಾ ಹ್ಯಾಸು ತಾಭಿಷ್ಟ್ವಾ ದೇವ ಸ್ಸವಿತಾ ಪುನಾತು ॥ ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಶ್ಶುಚಯಃ ಪಾವಕಾ ಯಾಸು ಜಾತಾಃ ಕಶ್ಯಪೋ ಯಾಸ್ವಗ್ನಿಃ । ಯಾ ಅಗ್ನಿಂ ಗರ್ಭನ್ದಧಿರೇ ಸುವರ್ಣಾಸ್ತಾಸ್ತ ಆಪಶ್ಶಗ್ಗ್ ಸ್ಯೋನಾ ಭವನ್ತು ॥ ಯಾಸಾಗ್ಂ ರಾಜಾವರುಣೋ ಯಾತಿ ಮಧ್ಯೇ ಸತ್ಯಾನೃತೇ ಅವಪಶ್ಯಞ್ಜನಾನಾಮ್ । ಯಾ ಅಗ್ನಿಂ ಗರ್ಭನ್ದಧಿರೇ ಸುವರ್ಣಾಸ್ತಾಸ್ತ ಆಪಶ್ಶಗ್ಗ್ ಸ್ಯೋನಾ ಭವನ್ತು ॥ ಯಾಸಾಂ ದೇವಾ ದಿವಿ ಕೃಣ್ವನ್ತಿ ಭಕ್ಷಂ ಯಾ ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಬಹುಧಾ ನಿವಿಷ್ಟಾಃ । ಯಾ ಅಗ್ನಿಂ ಗರ್ಭನ್ದಧಿರೇಸುವರ್ಣಾಸ್ತಾಸ್ತ ಆಪಶ್ಶಗ್ಗ್ಸ್ಯೋನಾ ಭವನ್ತು ॥ ಶಿವೇನ ತ್ವಾ ಚಕ್ಷುಷಾಪಶ್ಯನ್ತ್ವಾಪಶ್ಶಿವಯಾ ತನ್ವೋಪಸ್ಪೃಶನ್ತು ತ್ವಚಂ ತೇ । ಘೃತಶ್ಚುತಶ್ಶುಚಯೋ ಯಾಃ ಪಾವಕಾಸ್ತಾಸ್ತ ಆಪಶ್ಶಗ್ಗ್ ಸ್ಯೋನಾ ಭವನ್ತು ॥ ಇತಿ ಪಂಚಭಿರಂತೇ ಸಕೃತ್ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ । ಪರಿ ತ್ವಾ ಗಿರ್ವಣೋ ಗಿರ ಇಮಾ ಭವಂತು ವಿಶ್ವತಃ । ವೃದ್ಧಾಯುಮನು ವೃದ್ಧಯೋ ಜುಷ್ಟಾ ಭವನ್ತು ಜುಷ್ಟಯಃ ॥ ಇತಿ ಅಹತೇನ ವಾಸಸಾಚ್ಛಾದ್ಯ । ವಧೂ ಆಚಮ್ಯ । ಮಾಂಗಲ್ಯ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುವಾಸಿನೀಭಿಃ ಆಶೀರ್ವಚನಪೂರ್ವಕಂ ಮಾಂಗಲ್ಯ ತಂತುನೇತಿ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಸೂತ್ರಂ ಕಂಠೇ ಬಧ್ವಾ

ಮಾಂಗಲ್ಯಂ ತಂತುನಾನೇನ ಮಮ ಜೀವನ ಹೇತುನಾ ।
ಕಂಠೇ ಬಧ್ನಾಮಿ ಸುಭಗೇ ತ್ವಂ ಜೀವ ಶರದಾಂ ಶತಂ ॥

ಮಾಂಗಲ್ಯ ಬಂಧನ ಮೂಹೂರ್ತಃ ಸುಮೂಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನುಗೃಹ್ಣಂತು (ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು)
ಆಶಾಸಾನಾ ಸೌಮನಸಂ ಪ್ರಜಾಗ್ಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ತನೂಮ್ । ಅಗ್ನೇರನುವ್ರತಾ ಭೂತ್ವಾ ಸನ್ನಹ್ಯೇ ಸುಕೃತಾಯ ಕಮ್ ॥ ಇತ್ಯುತ್ತರತ ಆಸೀನಾಂ ಯೋಕ್ತ್ರೇಣ ಸಂನಹ್ಯತೇ । ಪೂಷಾ ತ್ವೇತೋ ನಯತು ಹಸ್ತಗೃಹ್ಯಾಶ್ವಿನೌ ತ್ವಾ ಪ್ರವಹತಾಗ್ಂ ರಥೇನ । ಗೃಹಾನ್ಗಚ್ಛ ಗೃಹಪತ್ನೀ ಯಥಾಽಸೋ ವಶಿನೀ ತ್ವಂ ವಿದಥಮಾವದಾಸಿ ॥ ಇತಿ ಅಗ್ನಿಮುಖಮಾನಯತಿ । ಉದಗಗ್ರಂ ಕಟಮಾಸ್ತೀರ್ಯ ತಸ್ಮಿನ್ ಯುಗಪದುಪವಿಶತ ಉತ್ತರತೋ ವರಃ । ಅಥಾಗ್ನೇರುಪಸಮಾಧಾನಾದಿ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗೇ ಅಶ್ಮಾನಂ ಲಾಜಾಂಶ್ಚ ಪ್ರಯುಂಜ್ಯಾತ್ । ಆಜ್ಯಭಾಗಾಂತೇ ಸೋಮಃ ಪ್ರಥಮೋ ವಿವಿದೇ ಗಂಧರ್ವೋ ವಿವಿದ ಉತ್ತರಃ । ತೃತೀಯೋ ಅಗ್ನಿಷ್ಟೇಪತಿಸ್ತುರೀಯಸ್ತೇ ಮನುಷ್ಯಜಾಃ ॥ ಸೋಮೋಽದದದ್ಗನ್ಧರ್ವಾಯ ಗನ್ಧರ್ವೋಽದದದಗ್ನಯೇ । ರಯಿಂ ಚ ಪುತ್ರಾಗ್ಶ್ಚಾದಾದಗ್ನಿರ್ಮಹ್ಯಮಥೋ ಇಮಾಮ್ ॥ ಇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಏನಾಮಭಿ ಮಂತ್ರ್ಯ ಗೃಭ್ಣಾಮಿ ತೇ ಸುಪ್ರಜಾಸ್ತ್ವಾಯ ಹಸ್ತಂ ಮಯಾ ಪತ್ಯಾ ಜರದಷ್ಟಿರ್ಯಥಾಽಸಃ । ಭಗೋ ಅರ್ಯಮಾ ಸವಿತಾ ಪುರನ್ಧಿರ್ಮಹ್ಯಂ ತ್ವಾಽದುರ್ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಾಯ ದೇವಾಃ ॥ ತೇ ಹ ಪೂರ್ವೇ ಜನಸೋ ಯತ್ರ ಪೂರ್ವ ವಹೋ ಹಿತಾಃ । ಮೂರ್ಧನ್ವಾನ್, ಯತ್ರ ಸೌಭ್ರವಃ ಪೂರ್ವೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಆತಪತ್ ॥ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರೇದಮವ ಸುಭಗೇ ವಾಜಿನೀವತಿ । ತಾಂ ತ್ವಾ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಭೂತಸ್ಯ ಪ್ರಾಗಾಯಾಮಸ್ಯಗ್ರತಃ ॥ ಯ ಏತಿ ಪ್ರದಿಶಸ್ಸರ್ವಾ ದಿಶೋನು ಪವಮಾನಃ । ಹಿರಣ್ಯಹಸ್ತ ಐರಂ ಮಸ್ಸತ್ವಾ ಮನ್ಮನಸಂ ಕೃಣೋತು ॥ ಇತ್ಯೇತಾಭಿಃ ಚತಸೃಭಿಃ ದಕ್ಷಿಣೇನ ನೀಚಾಹಸ್ತೇನ ದಕ್ಷಿಣಂ ಉತ್ತಾನಂ ಹಸ್ತಂ ಉಪರ್ಯಂಗುಷ್ಠ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ । ಅಥೈನಾಂ ಉತ್ತರೇಣಾಗ್ನಿಂ ದಕ್ಷಿಣೇನ ಪದಾ ಪ್ರಾಚೀಮುದೀಚೀಂ ವಾ ದಿಶಮಭಿಪ್ರಕ್ರಮಯತಿ ಏಕಮಿಷೇ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ವಾನ್ವೇತು ದ್ವೇ ಊರ್ಜೇ ತ್ರೀಣಿ ವ್ರತಾಯ ಚತ್ವಾರಿ ಮಾಯೋ ಭವಾಯ ಪಞ್ಚ ಪಶುಭ್ಯಷ್ಷಡೃತುಭ್ಯಸ್ಸಪ್ತ ಸಪ್ತಭ್ಯೋ ಹೋತ್ರಾಭ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ವಾಽನ್ವೇತು ॥ ಇತಿ ಸಖಾ ಸಪ್ತಪದಾ ಭವ ಸಖಾಯೌ ಸಪ್ತಪದಾ ಬಭೂವ ಸಖ್ಯಂ ತೇ ಗಮೇಯಗ್ಂ ಸಖ್ಯಾತ್ತೇ ಮಾ ಯೋಷಗ್ಂ ಸಖ್ಯಾನ್ಮೇ ಮಾ ಯೋಷ್ಠಾಸ್ಸಮಯಾವ ಸಂಕಲ್ಪಾವಹೈ ಸಂಪ್ರಿಯೌ ರೋಚಿಷ್ಣೂ ಸುಮನಸ್ಯಮಾನೌ । ಇಷಮೂರ್ಜಮಭಿ ಸಂವಸಾನೌ ಸಂ ನೌ ಮನಾಗ್ಂಸಿ ಸಂವ್ರತಾ ಸಮುಚಿತ್ತಾನ್ಯಾಕರಮ್ ॥ ಇತಿ ಸಪ್ತಮೇ ಪದೇ ಜಪತಿ । ಪ್ರಾಕ್ ಹೋಮಾತ್ ಸಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಣಂ ಅಗ್ನಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಥಾಸ್ಥಾನಮುಪವಿಶ್ಯ ಅನ್ವಾರಬ್ಧಾಯಾಂ ಸೋಮಾಯ ಜನಿವಿದೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧॥ ಗನ್ಧರ್ವಾಯ ಜನಿವಿದೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥೨॥ ಅಗ್ನಯೇ ಜನಿವಿದೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥೩॥ ಕನ್ಯಲಾ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ಯತೀ ಪತಿ ಲೋಕಮವದೀಕ್ಷಾಮದಾಸ್ಥ ಸ್ವಾಹಾ ॥೪॥ ಪ್ರೇತೋ ಮುಞ್ಚಾತಿನಾಮುತಸ್ಸುಬದ್ಧಾಮಮುತಸ್ಕರತ್ । ಯಥೇಯಮಿನ್ದ್ರಮೀಢ್ವಸ್ಸುಪುತ್ರಾ ಸುಭಗಾಽಸತಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥೫॥ ಇಮಾಂ ತ್ವಮಿನ್ದ್ರ ಮೀಢ್ವಸ್ಸುಪುತ್ರಾಗ್ಂ ಸುಭಗಾಂ ಕೃಣು । ದಶಾಸ್ಯಾಂ

ಪುತ್ರಾನಾಧೇಹಿ ಪತಿಮೇಕಾದಶಂ ಕೃಧಿಸ್ವಾಹಾ ॥೬॥ ಅಗ್ನಿರೈತು ಪ್ರಥಮೋ ದೇವತಾನಾಗ್ಂ ಸೋಽಸ್ಯೈ ಪ್ರಜಾಂ ಮುಞ್ಚತು ಮೃತ್ಯುಪಾಶಾತ್ । ತದಯಗ್ಂ ರಾಜಾ ವರುಣೋಽನುಮನ್ಯತಾಂ ಯಥೇಯಗ್ಂ ಸ್ತ್ರೀ ಪೌತ್ರಮಘಂ ನ ರೋದಾತ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೭॥ ಇಮಾಮಗ್ನಿಸ್ತ್ರಾಯತಾಂ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಃ ಪ್ರಜಾಮಸ್ಯೈ ನಯತು ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ । ಅಶೂನ್ಯೋಪಸ್ಥಾ ಜೀವತಾಮಸ್ತು ಮಾತಾ ಪೌತ್ರಮಾನನ್ದ ಮಭಿಪ್ರಬುಧ್ಯತಾಮಿಯಮ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೮॥ ಮಾತೇ ಗೃಹೇ ನಿಶಿಘೋಷ ಉತ್ಥಾದನ್ಯತ್ರ ತ್ವದ್ರುದತ್ಯಸ್ಸಂವಿಶನ್ತು । ಮಾ ತ್ವಂ ವಿಕೇಶ್ಯುರ ಆವಧಿಷ್ಠಾ ಜೀವಪತ್ನೀ ಪತಿಲೋಕೇ ವಿರಾಜ ಪಶ್ಯನ್ತೀ ಪ್ರಜಾಗ್ಂ ಸುಮನಸ್ಯಮಾನಾಮ್ಸ್ವಾಹಾ ॥೯॥ ದ್ಯೌಸ್ತೇ ಪೃಷ್ಠಗ್ಂ ರಕ್ಷತು ವಾಯುರೂರೂ ಅಶ್ವಿನೌ ಚ ಸ್ತನಂ ಧಯನ್ತಗ್ಂ ಸವಿತಾಽಭಿ ರಕ್ಷತು । ಆವಾಸಸಃ ಪರಿಧಾನಾದ್ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಅಭಿರಕ್ಷನ್ತುಪಶ್ಚಾತ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೦॥ ಅಪ್ರಜಸ್ತಾಂ ಪೌತ್ರಮೃತ್ಯುಂ ಪಾಪ್ಮಾನಮುತವಾಽಘಮ್ । ಶೀರ್ಷ್ಣಃ ಸ್ರಜಮಿವೋನ್ಮುಚ್ಯ ದ್ವಿಷದ್ಭ್ಯಃ ಪ್ರತಿಮುಞ್ಚಾಮಿ ಪಾಶಮ್ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೧॥ ಇಮಂ ಮೇ ವರುಣ ಶ್ರುಧೀಹವಮದ್ಯಾ ಚ ಮೃಡಯ । ತ್ವಾಮವಸ್ಯುರಾಚಕೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥೯॥ ವರುಣಾಯೇದಮ್ । ತತ್ತ್ವಾಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವನ್ದಮಾನಸ್ತದಾಶಾಸ್ತೇ ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ । ಅಹೇಡಮಾನೋ ವರುಣೇಹ ಬೋಧ್ಯುರುಶಗ್ಂ ಸಮಾನ ಆಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಸ್ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೩॥ ತ್ವಂ ನೋ ಅಗ್ನೇ ವರುಣಸ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ ದೇವಸ್ಯ ಹೇಡೋಽವ ಯಾಸಿಸೀಷ್ಠಾಃ । ಯಜಿಷ್ಠೋ ವಹ್ನಿತಮಶ್ಶೋಶುಚಾನೋ ವಿಶ್ವಾ ದ್ವೇಷಾಗ್ಂಸಿ ಪ್ರ ಮುಮುಗ್ಧ್ಯಸ್ಮತ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೪॥ ಅಗ್ನೀವರುಣಾಭ್ಯಾಂ ಇದಂ । ಸತ್ವಂ ನೋ ಅಗ್ನೇ ವಮೋ ಭವೋತೀ ನೇ ದಿಷ್ಠೋ ಅಸ್ಯಾ ಉಷಸೋ ವ್ಯುಷ್ಟೌ । ಅವ ಯಕ್ಷ್ವನೋ ವರುಣಗ್ಂ ರರಾಣೋ ವೀಹಿ ಮೃಡೀಕಗ್ಂ ಸುಹವೋ ನ ಏಧಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೫॥ ಅಗ್ನೀವರುಣಾಭ್ಯಾಂ ಇದಂ । ತ್ವಮಗ್ನೇ ಅಯಾಸ್ಯಯಾ ಸನ್ ಮನಸಾ ಹಿತಃ । ಅಯಾಸನ್ ಹವ್ಯಮೂಹಿಷೇಽಯಾನೋ ಧೇಹಿ ಭೇಷಜಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೬॥ ಅಗ್ನಯೇ ಅಯಸ ಇದಂ । ಇತಿ ಷೋಡಶ ಆಜ್ಯಾಹುತೀರ್ಜುಹೋತಿ । ಅಥೈನಾಂ ಉತ್ತರೇಣಾಜ್ಯಾಂ ದಕ್ಷಿಣೇನ ಪದಾ ಅಶ್ಮಾನಂ ಆಸ್ಥಾಪಯತಿ ಆತಿಷ್ಠೇಮಮಶ್ಮಾನಮಶ್ಮೇವ ತ್ವಗ್ಂ ಸ್ಥಿರಾ ಭವ । ಅಭಿತಿಷ್ಠ ಪೃತನ್ಯತಸ್ಸಹಸ್ವ ಪೃತನಾಯತಃ । ಇತಿ ಅಥಾಸ್ಯಾಂಜಲಾವುಪಸ್ತೀರ್ಯ ದ್ವಿರ್ಲಾಜಾನೋಪ್ಯ (ಪಂಚಾವತ್ತಿನಃ ತ್ರಿರ್ಲಾಜಾನೋಪ್ಯ) ಅಭಿಗಾರ್ಯಾ ಜುಹೋತಿ ಇಯಂ ನಾರ್ಯುಪ ಬ್ರೂತೇ ಕುಲ್ಪಾನ್ಯಾವಪನ್ತಿಕಾ । ದೀರ್ಘಾಯುರಸ್ತು ಮೇ ಪತಿರ್ಜೀವಾತು ಶರದಶ್ಶತಮ್ । ಇತಿ । ತಸ್ಯಾಃ ಸೋದರ್ಯೋಲಾಜಾನಾವಪತೀತ್ಯೇಕೇ । ಅಭಿನ್ನಾಂಜಲ್ಯಗ್ರೇಣ ತುಭ್ಯಮಗ್ರೇ ಪರ್ಯವಹನ್ತ್ಸೂರ್ಯಾಂ ವಹತುನಸಹ । ಪುನಃ ಪತಿಭ್ಯೋ ಜಾಯಾಂ ದಾ ಅಗ್ನೇ ಪ್ರಜಯಾ ಸಹ । ಪುನಃ ಪತ್ನೀಮಗ್ನಿರದಾದಾಯುಷಾ ಸಹ ವರ್ಚಸಾ ।

ದೀರ್ಘಾಯುರಸ್ಯಾ ಯಃ ಪತಿಸ್ಸ ಏತು ಶರದಶ್ಶತಂ । ವಿಶ್ವಾ ಉತ ತ್ವಯಾ ವಯಂ ಧಾರಾ ಉದನ್ಯಾ ಇವ । ಅತಿಗಾಹೇ ಮಹಿ ದ್ವಿಷಃ । ಇತಿ ತಿಸೃಭಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಗ್ನಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಪುನರಶ್ಮಾನಮಾಸ್ಥಾಯ ಪುನರುಪಸ್ತೀರ್ಯ ದ್ವಿರ್ಲಾಜಾನೋಪ್ಯ ಅಭಿಘಾರ್ಯ ಅರ್ಯಮಣಂ ನು ದೇವಂ ಕನ್ಯಾ ಅಗ್ನಿಮಯಕ್ಷತ । ಸ ಇಮಾಂ ದೇವೋ ಅಧ್ವರಃ ಪ್ರೇತೋ ಮುಞ್ಚಾತಿ ನಾಮುತಸ್ಸ ಬದ್ಧಾಮಮುತಸ್ಕರತ್ । ಇತಿ ಜುಹೊತಿ । ಪುನರಶ್ಮಾನಮಾಸ್ಥಾಯ ಪುನರುಪಸ್ತೀರ್ಯ ದ್ವಿರ್ಲಾಜಾನೋಪ್ಯ ಅಭಿಘಾರ್ಯ ತ್ವಮರ್ಯಮಾ ಭವಸಿ ಯತ್ಕನೀನಾಂ ನಾಮ ಸ್ವಧಾವಥ್ಸ್ವರ್ಯಂ ಬಿಭರ್ಷಿ । ಅಞ್ಜನ್ತಿ ವೃಕ್ಷಗ್‌ಂ ಸುಧಿತಂ ನ ಗೋಭಿರ್ಯದ್ದಮ್ಪತೀ ಸಮನಸಾ ಕೃಣೋಷಿ । ಇತಿ ಜುಹೋತಿ । ಪುನಃ ಪರಿಕ್ರಮಣಂ ಯಥಾಸ್ಥಾನಮುಪವಿಶ್ಯ

ವಿವಾಹಕಾಲೇ ಪ್ರಾಗ್ಘೋಮಾತ್ ಸಬ್ರಹ್ಮಾಗ್ನಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।

ಲಾಜಾನಾಂ ಹೋಮಕಾಲೇ ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಪ್ಯೇಕೋ ಬಹಿರ್ಭವೇತ್ ॥

ಜಯಾದಿ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ಪರಿಷೇಚನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ । ಉತ್ತರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರ ತ್ವಾ ಮುಞ್ಚಾಮಿ ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಾದ್ಯೇನ ತ್ವಾಽಬಧ್ನಾತ್ಸವಿತಾ ಸುಕೇತಃ । ಧಾತುಶ್ಚ ಯೋನೌ ಸುಕೃತಸ್ಯ ಲೋಕೇ ಸ್ಯೋನಂ ತೇ ಸಹ ಪತ್ಯಾ ಕರೋಮಿ ॥ ಇಮಂ ವಿಷ್ಯಾಮಿ ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಂ ಯಮಬಧ್ನೀತ ಸವಿತಾ ಸುಶೇವಃ । ಧಾತುಶ್ಚ ಯೋನೌ ಸುಕೃತಸ್ಯ ಲೋಕೇಽರಿಷ್ಟಾಂ ತ್ವಾ ಸಹ ಪತ್ಯಾ ಕೃಣೋಮಿ । ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಯೋಕ್ತ್ರಂ ವಿಮುಂಚತಿ । ಪ್ರಣೀತಾಮೋಕ್ಷಣಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಸರ್ಜನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಅಗ್ನೇನಯೇತಿ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಂ ॥

ಅಥೈತಮಗ್ನಿಮುಖಾಯಾಮೋಪ್ಯ ಅವ್ಯವಾಯೇನ ಅನುಹರಂತಿ । ನಷ್ಟೋ ಧಾರ್ಯಃ ಅನುಗತೋ ಮನ್ಥ್ಯಃ, ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾಗಾರಾದ್ವಾ ಆಹಾರ್ಯಃ । ಉಪವಾಸಶ್ಚಾನ್ಯತರಸ್ಯ ಭ್ಯಾರ್ಯಾಯಾಃ ಪತ್ಯುರ್ವಾ । ಅನುಗತೇ ಅಯಾಶ್ಚಾಗೇಽಸ್ಯ ನಭಿಶಸ್ತಿಶ್ಚ ಸತ್ಯಮಿತ್ವಾ ಮಯಾ ಅಸಿ । ಅಯಾಸಾ ಮನಸಾ ಧೃತೋಽಯಸಾ ಹವ್ಯಮೂಹಿಷೇಽಯಾ ನೋ ಧೇಹಿ ಭೇಷಜಮ್ ಇತಿ ಜುಹುಯಾತ್ ನೋಪವಸೇತ್ ॥

ಅಥ ಗೃಹಪ್ರವೇಶಃ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನುಜ್ಞಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಗೃಹಪ್ರವೇಶಾರ್ಥಂ ವೇದಘೋಷಪೂರ್ವಕಂ ಅಗ್ನಿಸಹಿತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ದಂಪತೀ ಸ್ಸಮೇತ್ । ಸಂ ಕಾಶಯಾಮಿ ವಹತುಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಗೃಹೈರಘೋರೇಣ ಚಕ್ಷುಷಾ ಮೈತ್ರೇಣ । ಪರ್ಯಾಣದ್ಧಂ ವಿಶ್ವರೂಪಂ ಯದಸ್ಯಾಗ್ ಸ್ಯೋನಂ ಪತಿಭ್ಯಸ್ಸವಿತಾ ಕೃಣೋತು ತತ್ । ಇತಿ ಗೃಹಾನ್ ಸಂದರ್ಶಯತಿ । ಆವಾಮಗನ್ಥ್ಸುಮತಿರ್ವಾಜಿನೀ ವಸೂನ್ಯಶ್ವಿನಾ ಹೃಥ್ಸು ಕಾಮಾಗ್‌ಂ ಅಯಗ್‌ಂಸತ । ಅಭೂತಂ ಗೋಪಾ ಮಿಥುನಾ ಶುಭಸ್ಪತೀ ಪ್ರಿಯಾ ಅರ್ಯಮ್ಣೋ ದುರ್ಯಾಗ್‌ಂ ಅಶೀಮಹಿ । ಅಯನ್ನೋ ದೇವಸ್ಸವಿತಾ ಬೃಹಸ್ಪತಿರಿನ್ದ್ರಾಗ್ನೀ ಮಿತ್ರಾವರುಣಾ ಸ್ವಸ್ತಯೇ । ತ್ವಷ್ಟಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಜಯಾ ಸಗ್‌ಂರರಾಣಃ ಕಾಮ ಆಯಾತಂ ಕಾಮಾಯತ್ವಾ ವಿಮುಞ್ಚತು । ಇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ವಾಹೌ ವಿಮುಂಚತಿ । ದಕ್ಷಿಣಮಗ್ರೇ ವರಃ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ, ವಧೂ

ಪ್ರವೇಶಾನಂತರಂ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾನಾಯಮ್ಯ ಗೃಹಪ್ರವೇಶಕಾಲೇ ಸುಮುಹೂರ್ತಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಫಲತಾಂಬೂಲಹಿರಣ್ಯದಾನಾನಿ ದದ್ಯಾತ್ । ತೈರನುಜ್ಞಾತಃ ಶರ್ಮ ವರ್ಮೇದಮಾಹರಾಸ್ಯೈ ನಾರ್ಯಾ ಉಪಸ್ಥಿರೇ । ಸಿನೀವಾಲಿ ಪ್ರಜಾಯತಾಮಿಯಂ ಭಗಸ್ಯಸುಮತಾ ಅಸತ್ । ಇತಿ ಲೋಹಿತಂ ಚರ್ಮಾನುಡುಹಂ ಪ್ರಾಚೀನಗ್ರೀವಮುತ್ತರಲೋಮಾಸ್ತೀರ್ಯ ಗೃಹಾನ್ ಪ್ರಪಾದಯನ್ ಗೃಹಾನ್ಭದ್ರಾನ್ತ್ಸುಮನಸಃ ಪ್ರಪದ್ಯೇಽವೀರಘ್ನೀ ವೀರವತಸ್ಸುವೀರಾನ್ । ಇರಾಂ ವಹತೋ ಘೃತಮುಕ್ಷಮಾಣಾಸ್ತೇಷ್ವಹಗ್ಂ ಸುಮನಾಸ್ಸಂವಿಶಾಮಿ । ಇತಿ ವಾಚಯತಿ । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅನಯಾ ನವೋಢಯಾ ವಧ್ವಾ ಸಹ ವಿವಾಹ ಪ್ರವಿಶ್ಯಹವನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಅಗ್ನೇರುಪಸಮಾಧಾನಾದಿ ಆಜ್ಯಭಾಗಾಂತೇ ಆಗನ್ಗೋಷ್ಠಂ ಮಹಿಷೀ ಗೋಭಿರಶ್ವೈರಾಯುಶ್ಮತ್ಪತ್ನೀ ಪ್ರಜಯಾ ಸ್ವರ್ವಿತ್ । ಬಹ್ವೀಂ ಪ್ರಜಾಂ ಜನಯನ್ತೀ ಸುರತ್ನೇಮಮಗ್ನಿಗ್ಂ ಶತಹಿಮಾಸ್ಸಪರ್ಯಾತ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧॥ ಅಗ್ನಯ ಇದಮ್ । ಅಯಮಗ್ನಿರ್ಗೃಹಪತಿಸ್ಸುಸಗ್ಂ ಸತ್ಪುಷ್ಟಿವರ್ಧನಃ । ಯಥಾ ಭಗಸ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ದದದ್ರಯಿಂ ಪುಷ್ಟಿಮಥೋಪ್ರಜಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೨॥ ಅಗ್ನಯೇ ಗೃಹಪತಯ ಇದಮ್ । ಪ್ರಜಾಯಾ ಆಭ್ಯಾಮ್ ಪ್ರಜಾಪತ ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನೀ ಶರ್ಮಯಚ್ಛತಮ್ । ಯಥೈನಯೋರ್ನ ಪ್ರಮೀಯಾತಾ ಉಭಯೋರ್ಜೀವತೋಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೩॥ ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನಿಭ್ಯಾಮಿದಮ್ । ತೇನ ಭೂತೇನ ಹವಿಷಾಽಯಮಾಪ್ಯಾಯತಾಂ ಪುನಃ । ಜಾಯಾಂ ಯಮಸ್ಮಾ ಆವಾಕ್ಷುಸ್ತಾಗ್ಂ ರಸೇನಾಭಿ ವರ್ಧತಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೪॥ ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನಿಭ್ಯಾಮಿದಮ್ । ಅಭಿವರ್ಧತಾಂ ಪಯಸಾಽಭಿ ರಾಷ್ಟ್ರೇಣ ವರ್ಧತಾಮ್ । ರಯ್ಯಾ ಸಹಸ್ರಪೋಷಸೇಮೌ ಸ್ತಾಮನಪೇಕ್ಷಿತೌ ಸ್ವಾಹಾ ॥೫॥ ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನಿಭ್ಯಾಮಿದಮ್ । ಇಹೈವ ಸ್ತಂ ಮಾ ವಿಯೋಷ್ಟಂ ವಿಶ್ವಮಾಯುರ್ವ್ಯಶ್ನುತಮ್ । ಮಹ್ಯಾ ಇನ್ದ್ರಸ್ಸ್ವಸ್ತಯೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೬॥ ಇನ್ದ್ರಾಯೇದಮ್ । ಧ್ರುವೈಧಿಪೋಷ್ಯಾ ಮಯಿ ಮಹ್ಯಂ ತ್ವಾಽದಾದ್ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ । ಮಯಾಪತ್ಯಾ ಪ್ರಜಾವತೀ ಸಂಜೀವಶರದಶ್ಶತಗ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೭॥ ಬೃಹಸ್ಪತಯ ಇದಮ್ । ತ್ವಷ್ಟಾ ಜಾಯಾಮಜನಯತ್ತ್ವಷ್ಟಾಽಸ್ಯೈ ತ್ವಾಮ್ ಪತಿಮ್ । ತ್ವಷ್ಟಾ ಸಹಸ್ರಮಾಯೂಗ್ಂಷಿ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ಕೃಣೋತು ವಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೮॥ ತ್ವಷ್ಟ್ರ ಇದಮ್ । ಇಮಂ ಮೇ ವರುಣ ಶ್ರುಧೀಹವಮದ್ಯಾ ಚ ಮೃಡಯ । ತ್ವಾಮವಸ್ಯುರಾಚಕೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥೯॥ ವರುಣಾಯೇದಮ್ । ತತ್ವಾಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವನ್ದಮಾನಸ್ತದಾಶಾಸ್ತೇ ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ । ಅಹೇಡಮಾನೋ ವರುಣೇಹ ಬೋಧ್ಯುರುಷಗ್ಂ ಸಮಾನ ಆಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಸ್ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೦॥ ವರುಣಾಯೇದಮ್ । ತ್ವಂ ನೋ ಅಗ್ನೇ ವರುಣಸ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ ದೇವಸ್ಯ ಹೇಡೋಽವ ಯಾಸಿಸೀಷ್ಠಾಃ । ಯಜಿಷ್ಠೋ ವಹ್ನಿತಮಶ್ಶೋಶುಚಾನೋ ವಿಶ್ವಾ ದ್ವೇಷಾಗ್ಂಸಿ ಪ್ರ ಮುಮುಗ್ಧ್ಯಸ್ಮತ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೧॥ ಅಗ್ನೀವರುಣಾಭ್ಯಾಂ ಇದಂ । ಸತ್ವಂ ನೋ ಅಗ್ನೇ ವಮೋ ಭವೋತೀ ನೇ ದಿಷ್ಠೋ ಅಸ್ಯಾ

ಉಷಸೋ ವ್ಯುಷ್ಟೌ । ಅವ ಯಕ್ಷ್ವನೋ ವರುಣಗ್ಂ ರರಾಣೋ ವೀಹಿ ಮೃಡೀಕಗ್ಂ ಸುಹವೋ ನ ಏಧಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೨॥ ಅಗ್ನೀವರುಣಾಭ್ಯಾಂ ಇದಂ । ತ್ವಮಗ್ನೇ ಅಯಾಸ್ಯಯಾ ಸನ್ ಮನಸಾ ಹಿತಃ । ಅಯಾಸನ್ ಹವ್ಯಮೂಹಿಷೇಽಯಾನೋ ಧೇಹಿ ಭೇಷಜಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೩॥ ಅಗ್ನಯೇ ಅಯಸ ಇದಂ । ಇತಿ ತ್ರಯೋದಶಾಜ್ಯಾಹುತೀರ್ಜುಹೋತಿ । ಜಯಾದಿ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ । ಪರಿಶೇಚನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಇಹ ಗಾವಃ ಪ್ರಜಾಯಧ್ವಮಿಹಾಶ್ವಾ ಇಹ ಪೂರುಷಾಃ । ಇಹೋ ಸಹಸ್ರದಕ್ಷಿಣೋ ರಾಯಸ್ಪೋಷೋ ನಿಷೀದತು । ಇತಿ ಪೂರ್ವಾಸ್ತೀರ್ಣೇ ಚರ್ಮಣಿ ಉಪವಿಶತಿ । ಉತ್ತರೋ ವರಃ । ಅಥಾಸ್ಯಾಃ ಪುಗ್ಂಸ್ಪೋಃ ಜೀವಪುತ್ರಾಯಾಃ ಪುತ್ರಂ ಅಂಕೇ ಸೋಮೇನಾದಿತ್ಯಾ ಬಲಿನಸ್ಸೋಮೇನ ಪೃಥಿವೀ ದೃಢಾ । ಅಥೋ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಾಮೇಷಾಮುಪಸ್ಥೇ ಸೋಮ ಆಧಿತಃ । ಇತ್ಯುಉಪವೇಶ್ಯ ಪ್ರಸ್ವಸ್ಸ್ಥಃ ಪ್ರೇಯಂ ಪ್ರಜಯಾ ಭುವನೇ ಶೋಚೇಷ್ಟ । ಇತಿ ತಸ್ಮೈ ಫಲಾನಿ ಪ್ರದಾಯ ಇಹ ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಜಯಾ ತೇ ಸಮೃಧ್ಯತಾಮಸ್ಮಿನ್, ಗೃಹೇ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಾಯ ಜಾಗೃಹಿ । ಏನಾಪತ್ಯಾ ತನ್ವಗ್ಂ ಸಗ್ಂಸೃಜಸ್ವಾಥಾ ಜೀವ್ರೀ ವಿದಥಮಾವದಾಸಿ । ಸುಮಙ್ಗಲೀರಿಯಂ ವಧೂರಿಮಾಗ್ಂ ಸಮೇತ ಪಶ್ಯತ । ಸೌಭಾಗ್ಯಮಸ್ಯೈ ದತ್ವಾಯಾಥಾಸ್ತಂ ವಿಪರೇತನ । ಇತಿ ದ್ವೇ ಜಪಿತ್ವಾ ವಾಚಂ ಯಚ್ಛತ್ಯಾನಕ್ಷತ್ರೇಭ್ಯಃ । ಉದಿತೇಷು ನಕ್ಷತ್ರೇಷು ಪ್ರಾಚೀಮುದೀಚೀಂ ವಾ ದಿಶಮುಪನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಧ್ರುವಕ್ಷಿತಿರ್ಧ್ರುವಯೋನಿರ್ಧ್ರುವಮಸಿ ಧ್ರುವತಸ್ಸ್ಥಿತಂ । ತ್ವಂ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಾಂ ಮೇಥ್ಯಸಿ ಸಮಾಪಾಹಿ ಪೃತನ್ಯತಃ । ಇತಿ ಧ್ರುವಂ ದರ್ಶಯತಿ । ಸಪ್ತರ್ಷಯಃ ಪ್ರಥಮಾಂ ಕೃತ್ತಿಕಾನಾಮರುನ್ಧತೀಂ ಯದ್ಧ್ರುವತಾಗ್ಂ ಹ ನಿನ್ಯುಃ । ಷಟ್ಕೃತ್ತಿಕಾ ಮುಖ್ಯಯೋಗಂ ವಹನ್ತೀ ಯಮಸ್ಮಾಕಮೇಧತ್ವಷ್ಟಮೀ । ಇತ್ಯರುಂಧತೀಂ । ಯಥಾಸ್ಥಾನಮುಪವಿಶ್ಯ ಪ್ರಣೀತಾಮೋಕ್ಷಣಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಸರ್ಜನಾಚಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ಅಗ್ನೇನಯೇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮಸಮಾಪನಂ ॥

ಆಗ್ನೇಯ ಸ್ಥಾಲೀಪಕಃ

ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಏನಾಂ ನವೋಢಾಂ ಮಮ ಭಾರ್ಯಾಂ ಆಗ್ನೇಯೇನ ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕೇನ ಯಾಜಯಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಯಕ್ಷ್ಯ ಇತಿ ಪತ್ನೀ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ಅಗ್ನೆರುಪಸಮಾಧಾನಾದ್ಯಾಜ್ಯಭಾಗಾಂತೇ ಪತ್ನ್ಯವಹಂತಿ ಯಜಮಾನಃ ಶ್ರಪಯಿತ್ವಾ ಅಭಿಘಾರ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನಂ ಉದೀಚೀನಂ ಮೋದ್ವಾಸ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಭಿಘಾರ್ಯ ದರ್ವ್ಯಾಮುಪಸ್ತೀರ್ಯ ಚರುಮಧ್ಯಾದ್ದ್ವಿರವದಾಯ ಕ್ಷತಮಭಿಘಾರ್ಯ ಹವಿರಭಿಘಾರ್ಯ **ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹೇ**ತಿ ಮಧ್ಯೇ ಹೋಮಃ । ಅಗ್ನಯ ಇದಂ । ದರ್ವ್ಯಾಮುಪಸ್ತೀರ್ಯ ಉತ್ತರಾರ್ಧಾತ್ ಭೂಯಿಷ್ಠಮನ್ನಂ ಸಕೃದವದಾಯ ದ್ವಿರಭಿಘಾರ್ಯ **ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತೇ ಸ್ವಾಹೇ**ತಿ ಉತ್ತರಾಧಪೂರ್ವಾರ್ಧೇ ಹೋಮಃ । ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಇದಂ । ಉತ್ತರಪರಿಷೇಚನಂ ಕೃತ್ವಾ । **ಅಗ್ನೇನಯೇ**ತ್ಯಗ್ನಿಸೂಕ್ತೇನ ವಧೂವರೌ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀ ಕೃತ್ವಾ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತಾಂ । ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಮ್ । ಆರತಿಕ್ಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಔಪಾಸನಾಗ್ನೇ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತೇ **ಉದ್ದೀಪ್ಯಸ್ವಜಾತವೇದೋಪಘ್ನನ್ನಿರ್‌ಋತಿಂ ಮಮ । ಪಶೂಗ್ಂಶ್ಚ ಮಹ್ಯಮಾವಹ ಜೀವನಂ ಚ ದಿಶೋ ದಿಶ । ಮಾನೋ ಹಿಗ್ಂಸೀಜ್ಜಾತವೇದೋ ಗಾಮಶ್ವಂ ಪುರುಷಂ ಜಗತ್ । ಅಬಿಭ್ರದಗ್ನ ಆಗಹಿ ಶ್ರಿಯಾ ಮಾ ಪರಿಪಾತಯ ॥** ಇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ದ್ವೇ ಸಮಿಧಾವಾದಧ್ಯಾತ್ । ಅಗ್ನಿಮುಖಾಯಾಂ ಸಮೋಪ್ಯ ತತಸ್ತ್ರಿರಾತ್ರಂ ಉಭಯೋಃ ಅಧಶ್ಶಯ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ಕ್ಷಾರಲವಣ ವರ್ಜನಂ ಚ ॥

ಸವಿತೃಕಲಶಸ್ಥಾಪನ ವಿಧಿಃ

ಗರ್ಭಾಧಾನೇ ಪೂರ್ವರಾತ್ರೌ ಪರದಿನೇ ವಾ ಸವಿತೃಕಲಶಸ್ಥಾಪನಮ್ । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಾಯಾಃ ಮಮ ಧರ್ಮಕಾಂತಾಯಾಃ ಗರ್ಭಾದಾನ ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಸಾವಿತ್ರ್ಯಾ ವೀರವತ್ತ್ವಾ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಸವಿತೃ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಭೂಃ ಪ್ರಾರ್ಥನಾದಿ ಕಲಶಸ್ಥಾಪನ ಪೂರ್ವಕ ಪುರುಷಸೂಕ್ತ ವಿದಾನೇನ ಯಾವಚ್ಛಕ್ತಿ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಚತುರ್ಭಿಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ಸವಿತೃ ಸೂಕ್ತಂ ಜಪೇತ್ । ಯಜಮಾನಃ ಅನಂತರಂ ದೇವೀಸಹಸ್ರಯುಗ್ಮಂ ಗಾಯತ್ರೀಂ {೨೦೦೦ ಗಾಯತ್ರೀ} ಜಪೇತ್ । ಉತ್ತರ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಮ್ ॥ **ಸವಿತೃ ಸೂಕ್ತಮ್** ಮಾರ್ಜನ್ಯ ವೇದಾದಿ ನೃಸೂಕ್ತ ವಾರುಣಂ ವೈಷ್ಣವ್ಯ ರೌದ್ರಂ ಚ ವಿದಾತ್ರ ಸೂಕ್ತಂ ಶನ್ನಾದಿಕಂ ದೇವೀಸಹಸ್ರಯುಗ್ಮಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಪೇತ್ ಪೂರ್ವ ಷಣ್ಮೇದ ಕುಂಭಮ್ ॥

ಪರೇದ್ಯುಃ ಔಪಾಸನ, ಪರಿಷತ್, ನಾದ್ಯಂತಂ ಕೃತ್ವಾ । ನವಗ್ರಹ ಸಂಕಲ್ಪೇ ಪ್ರಥಮ ರಜೋದರ್ಶನ ಕಾಲೇ ದೋಷದುಷ್ಟತ್ವೇ ಸತಿ ತತ್ತದ್ದೇವತಾ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಹೋಮಂ ಚ ಕೀರ್ತಯೇತ್ । ಹೋಮಾಂತೇ ಆರತಿಕ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಸಭಾಪೂಜಾರ್ಥಂ ಫಲತಾಂಬೂಲ ಹಿರಣ್ಯಾದಿ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಸಭ್ಯಾನ್ ಮಹಾಜನಾನಾಹೂಯ ತೈರನುಜ್ಞಾತಃ **ತೇನ ಸೋಸ್ಯಾಭೀಷ್ಟಃ ಪ್ರೀತಃ** ಇತಿ ಸಭಾಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಉಪವಿಶ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ತತ್ತತ್ ಕರ್ಮ ಸಾಂಗತಾ ಫಲ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಫಲತಾಂಬೂಲ ಹಿರಣ್ಯದಾನಾನಿ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಫಲಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ತದಂಗತ್ವೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । **ನಮೋಸ್ತು ಅನಂತಾಯೇತಿ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವರೂಪಾಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಗಂದಾಧಿ ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಂ ।

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ತಂ ಹೇಮಬೀಜ ವಿಭಾವಸೋಃ । ಅನಂತಪುಣ್ಯಫಲದಂ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ।

ಫಲಂ ಮನೋರಥ ಫಲಂ ಪ್ರದದಾತಿ ಸದಾನೃಣಾಮ್ । ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾಭಿವೃಧ್ಯರ್ಥಂ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ।

ತಾಂಬೂಲಂ ಶ್ರೀಕರಂ ಭದ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಾತ್ಮಕಮ್ । ತಸ್ಮಾದಸ್ಯ ಪ್ರದಾನೇನ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ।

ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸ ಕುಟುಂಭಾನಾಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಸುಪ್ರೀತಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ , ಇಮಾನಿ ಫಲತಾಂಬೂಲ ಹಿರಣ್ಯಾನಿ ನಾನಾಗೋತ್ರೇಭ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ನಾನಾಶಾಖಿಭ್ಯಃ ನಾನಾ ನಾಮದೇಯೇಭ್ಯಃ ತೇಭ್ಯಃ ತೇಭ್ಯಃ ಸಂಪ್ರದದೇ, ಇಮಾನಿ ನಮಮ । ಇಮಾನಿ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯಾ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಕುಟುಂಬಾನಾಂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ

ಧರ್ಮಾದಿ ಸಿದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ ತತ್ತಕರ್ಮ ಸಾಂಗತಾ ಫಲಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಯಣಃ ಸುಪ್ರೀತಃ ಸುಪ್ರಸನ್ನೋವರದೋಭವತು ಇತ್ಯನು ಗೃಹ್ಣಂತು । ಆದೌ ಗ್ರಾಮಾಚಾರಾನುಸಾರೇಣ ಗ್ರಾಮದೇವತಾ ಕುಲದೇವತಾದಿತಾಂಬೂಲಾನ ದತ್ವಾ ಸಭಾಫಲ ತಾಂಬೂಲಾನ ದದ್ಯಾತ್ । ಅನಂತರಂ ಪುರೋಹಿತಃ ಆಶೀರ್ಮಂತ್ರಂ ಉಚ್ಚಾರ್ಯ ಕುಲದೇವತಾ ಆಶೀರ್ವಚನರೂಪಂ ವಧೂವರಯೋಃ ಸಾಕ್ಷತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಅನಂತರಂ ಬನ್ಧುಜನ ದತ್ತಂ ಯತೌತುಕಾದಿಕಂ ವಧೂವರಯೋಃ ದದ್ಯಾತ್ । ಆರತಿಕಂ ಕುರ್ಯತ್ । ಸಭಾಪೂಜಾನಂತರಂ ಪುರೋಹಿತಃ ಅಗ್ನೇನಯೇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಲೌಕಿಕ ವಚನೇನ *ಇಲ್ಲಿ ನೇರೇದಿರುವಂಥಾ ಅಶೇಷ ವಿದ್ವನ್ಮಹಾಜನಗಳಿಗೂ ಯಜ್ಞ ಪುರುಷನಾೂ ಮಾಡುವ ನಮಸ್ಕಾರ । ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ {ತತ್ತತ್ಕರ್ಮ} ಮುಹೂರ್ತವು ಸುಮುಹೂರ್ತವಾಯಿತು ಅಂತ ಮಾಡಿಸಬೇಕು । ಮಂತ್ರಲೋಪ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಾದಿಗಳು ಯಾವದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಯಿತು ಅಂತ ಮಾಡಿಸಬೇಕು । ರಾಜನುಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಲೀ ಅಂತ ಮಾಡಿಸಬೇಕು । ಗ್ರಾಮವು ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರವಾಗಲೆಂದು ಮಾಡಿಸಬೇಕು ।* **ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತ ಪ್ರಿಯಮೇಧಾಸೋ ಅರ್ಚತ । ಅರ್ಚಂತ ಪುತ್ರಕಾಃ । ಉತಪುರ್ನರ್ನಧಿಷ್ಣ್ವರ್ಚತ । ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತ । ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ನ್ತ್ಯಪುಷ್ಟಾಂ ಕರೀಷಿಣೀಂ । ಈಶ್ವರೀಗ್ಂ ಸರ್ವ ಭೂತಾನಾಂ ತ್ವಾ ಮಿಹೋಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಂ । ಆಯನೇತೇ ಪರಾಯಣೇ ದೂರ್ವಾರೋಹಂತು ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ । ಹೃದಾಶ್ಚ ಪುಂಡರೀಕಾಣಿ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಗೃಹಾ ಇಮೇ ।** ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮಹಾಜನಾನಾಂ ಗಂದಾಧಿ ಸಕಲಾರಾದನ್ಯೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಂ ಪೂಜಾಕಾಲಃ ಇತಿ ಮಹಾಜನಾನ್ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ್ ।

ಅಗ್ನಿರಗ್ರೇ ಅಗ್ರತಾಮ್ಬೂಲ {ಗ್ರಾಮದೇವತಾ ತಾಂಬುಲ}

ಅಗ್ನಿಶ್ಚ ವಿಷ್ಣೋ ಕುಲದೇವತಾ ತಾಂಬೂಲ

ಪ್ರತದ್ವಿಷ್ಣುಃ ರಾಮದೇವರ ತಾಂಬೂಲ

ವ್ರಜಂಗಚ್ಛ ಗೊಸ್ಥಾನಮಿತ್ಯಾಹ ಸ್ಥಾನ ತಾಂಬೂಲ ೨ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ {ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಂಜನೇಯ}

ಚರಣಂ ಪವಿತ್ರಂ ಚರಣ ತಾಂಬೂಲ ೨ ಕಾಯಿ ದುಡ್ಡು

ಗ್ರಾಮಕಾಮಶ್ಛಂದಾಗ್ಂಸಿ ಗ್ರಾಮ ತಾಂಬೂಲ ೧ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಅನ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಕೋಡಬಹುದು

ಸಪ್ರಥ ಸಭಾಂಮೇ ಗೋಪಾಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂದಿರ ಸಂಕೇತಿ ಸಂಘ ಸರ್ವತ್ರ ತಾಂಬೂಲ

ರಾತ್ರೌ ಮುಹೂರ್ತಕಾಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರೇ ರಾಶೌ ಜಾತಾಯಾಃ ಮಮ ಧರ್ಮಕಾಂತಾಯಃ ಗರ್ಭಾದಾನ ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಗರ್ಭಾದಾನ ಸೂಕ್ತ ಮಂತ್ರೈಃ ಅಭಿಮಂತ್ರಯಿಷೇ । ಅಭಿಮಂತ್ರಣ ಅನಂತರಂ ಗರ್ಭಾದಾನ ಸೂಕ್ತಂ । ಅಭಿಮಂತ್ರಣ ಮುಹೂರ್ತಃ ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನು ಗೃಹ್ಣಂತು । ಆರತಿಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

೨೧. ಔಪಾಸನಮ್

ಪವಿತ್ರಂ ದತ್ವಾ ಗಣಪತಿಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಆವಯೋಃ ಔಪಾಸನ ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿ ಪ್ರಭೃತಿ ಏತಾವತ್ಕಾಲ ಪರ್ಯಂತಂ ಮಧ್ಯೇವರ್ತಿಷು ದಿವಸೇಷು ಔಪಾಸನಾಕರಣೇನ ಯೋ ಯೋ ದೋಷಃ ಸಮಜನಿ ತತ್ತದ್ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಓಪಾಸನ ಪುನಃ ಸಂಧಾನ ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ

ಔಪಾಸನಾಹುತಿ ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕಾಹುತಿ ಸಾಂಗತಾಫಲ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಆವಯೋಃ ಶರೀರ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಕೃಛ್ರಪ್ರತಿನಿಧಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಹಿರಣ್ಯದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ಕೃಛ್ರಂ ದತ್ವಾ । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ವಿಚ್ಛಿನ್ನೋಪಸನಾಗ್ನೇಃ ಪುನಃಸಂಧಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಸಂಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ । ಚತುಷ್ಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಃ । ಆಜ್ಯಸಂಸ್ಕಾರ ದರ್ವೀಸಂಸ್ಕಾರಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಪರಿಷಿಚ್ಯ ಅಲಂಕೃತ್ವಾ ಸಕೃತ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ **ಅಯಾಶ್ಚಾಗ್ನೇ ಭೇಷಜಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ।** ಅಯಸ ಇದಂ ।

ಸಕೃತ್ ಗೃಹೀತಂ ಓಂ **ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಸ್ವಾಹಾ ।** ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ।

ಚತುರ್ಗೃಹೀತಂ **ಮಹಾಹವಿರ್ಹೋತಾ ನಮಃ ಪೃಥಿವ್ಯೈ ಸ್ವಾಹಾ ।** ವಾಚಸ್ಪತಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಇದಂ । ಚತುರ್ಗೃಹೀತಂ **ಮನೋ ಜ್ಯೋತಿಃ ಹವಿಷಾ ಘೃತೇನ ಸ್ವಾಹಾ ।** ಮನಸೇ ಜ್ಯೋತಿಷ ಇದಂ ।

ಚತುರ್ಗೃಹೀತಂ **ಯದಸ್ಮಿನ್ ಯಜ್ಞೇಽಂತರಗಾಮಮಂತ್ರತಃ ಕರ್ಮತೋವಾ । ಅನಯಾಹುತ್ಯಾ ತಚ್ಛಮಯಾಮಿ ಸರ್ವಂತೃಪ್ಯಂತು ದೇವಾ ಆವೃಷಂತಾಂ ಘೃತೇನ ಸ್ವಾಹಾ ।** ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ।

ದ್ವಿಷಟ್ ಗೃಹೀತಂ **ಸಪ್ತತೇ ಅಗ್ನೇ ಘೃತೇನ ಸ್ವಾಹಾ ।** ಅಗ್ನಯೇ ಸಪ್ತವತ ಇದಂ । ಅಸ್ಮಿನ್ ತಂತುಮತೀಷ್ಟಿಸ್ಥಾನೇ ತಂತುಮತೀ ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯತ್ವೇನ ತಂತುಮತೀ ತ್ರಯಾಜ್ಯಾಹುತೀ ಹೋಷ್ಯೇ । ಚತುರ್ಗೃಹೀತಂ **ತಂತುನ್ತನ್ವನ್ – ದೈವ್ಯಂಜನಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ।** ಅಗ್ನಯೇ ತಂತುಮತ ಇದಂ ।

ಚತುರ್ಗೃಹೀತಂ **ಉದ್ಬುಧ್ಯಸ್ವಾಗ್ನೇ ತಂತುಮೇತಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ** ಅಗ್ನಯೇತಂತುಮತ ಇದಂ । ಚತುರ್ಗೃಹೀತಂ **ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಗ್ಂಶತ್ತಂ ದೇವಾಗ್ಂ ಅಪ್ಯೇತು ಸ್ವಾಹಾ ।** ಅಗ್ನಯೇ ತಂತುಮತ ಇದಮ್ । ಸ್ರುವೇಣ **ಓಂ ಭೂಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಓಂ ಭುವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಓಗ್ಂ ಸುವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಸ್ಸ್ವಾಹಾ ।** ಅಸ್ಮಿನ್ ಪುನಸ್ಸಂಧಾನಹವನಕರ್ಮಣಿ ಸರ್ವಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಹುತಿಂ ಹೋಷ್ಯಾಮಿ **ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಸ್ಸ್ವಾಹಾ ।** ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ । ಉತ್ತರಪರಿಷೇಚನಂ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪೂರ್ವೇದ್ಯುಸ್ಸಾಯಮೌಪಾಸನಾಹುತಿಪೂರ್ವಕಂ ಅದ್ಯಪ್ರಾತರೌಪಾಸನಂ ತಂಡುಲೈರ್ಹೋಷ್ಯಾಮಿ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ, **ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹಾ ।** ಅಗ್ನಯ ಇದಮ್ । **ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತೇ ಸ್ವಾಹಾ ।** ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಇದಮ್ । **ಸೂರ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ।** ಸೂರ್ಯಾಯೇದಮ್ । **ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತೇ ಸ್ವಾಹಾ ।** ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಇದಮ್ ॥ ಇತಿ ಹುತ್ವಾ ಆಹುತಿಸಂಸರ್ಗದೋಷಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಮನಸ್ಪತಿ ಹವನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ **ಯತ್ರ ವೇತ್ಥ ವನಸ್ಪತೇ ದೇವಾನಾಂ ಗುಹ್ಯಾ ನಾಮಾನಿ । ತತ್ರ ಹವ್ಯಾನಾಮಯ ಸ್ವಾಹಾ ।** ಅಗ್ನಯೇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ, ಯಸ್ಯ ಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮಸಮಾಪನಮ್ ॥

೨೨. ಅಥ ಅಗ್ನಿನಷ್ಟ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಃ

ಉಪಾಯನಾಗ್ನೌ ಚ ವಿವಾಹವಹ್ನೌ ಶಾವಾನಲೇ ಸೂತಕ ಪಾವಕೇ ಚ ।
ಶಂತೇ ತಥಾ ಚಾಪಹತೇ ಚ ಶನ್ನೋದೇವೀರಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಜಲೇನ ಭಸ್ಮ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಸಮಿಧ್ಯಯಂತೇ ಆಜುಹ್ವಾನ ಉದ್ಬುಧ್ಯ ಇತಿ ದ್ವಯೇನ ।
ಲೌಕ್ಯಾನಲೇ ತಾಂ ಸಮಿಧಂ ನಿಧಾಯ ಪರಿಸ್ತೃಣಾಜ್ಯೋತ್ಪವನಾನಿ ಕೃತ್ವಾ ।
ಅಯಾಶ್ಚ ಪಂಚಹೋತಾ ಚ (ಅಗ್ನಿರ್ಹೋತಾ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಏಕಹೋತಾ ದಶ ॥
ಮನಸ್ವತೀ ಚ ಮಿನ್ದಾ ಚ ಮಹಾವ್ಯಾಹೃತಯಸ್ತಥಾ ।
ಭೂರಗ್ನಯೇ ಚಾನುವಾಕೌ ಮಹಾವ್ಯಾಹೃತಿಸಂಜ್ಞಿಕೌ ॥
ಉಪಲೇಪಾದಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ತತಃ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾರಭೇತ್ ।
ಚತುಷ್ಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ ಸರ್ವಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಆಜ್ಯಾಹುತಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

೧. ಭಸ್ಮನಿ ಶನ್ನೋದೇವೀಃ ಪ್ರೋಕ್ಷಣಂ ೨. ಅಯಂತೇ ಸಮಾರೋಪ್ಯ (ಸಮಿಧ) ೩. ಆಜುಹ್ವಾನ , ಉದ್ಬುಧ್ಯ ಇತಿ ಅಗ್ನೌ ನಿಧಧಾತಿ ಪರಿಸ್ತರಣ ಆಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಂ ೪. ಅಯಾಶ್ಚ ೫. ಅಗ್ನಿರ್ ಹೋತಾ ೬. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಏಕ ಹೋತಾ ೭. ಮನೋ ಜ್ಯೋತಿಃ ೮. ಯನ್ಮ ಆತ್ಮನಃ ೯. ಪುನರಗ್ನಿಃ ೧೦. ಭೂರಗ್ನಯೇ ಚ ಪೃಥಿವ್ಯೈ ಚ ಮಹತೇ ೪ ಮನ್ತ್ರಾಃ ೧೧. ಭೂರನ್ನಮಗ್ನಯೇ ಪೃಥಿವ್ಯೈ ೪ ಮನ್ತ್ರಾಃ ೧೨. ಭೂರಗ್ನಯೇ ಪೃಥಿವ್ಯೈ ೪ ಮನ್ತ್ರಾಃ ಉತ್ತರಪರಿಷೇಚನಮ್ ॥

೨೩. ಅಥ ಔಪಾಸನ ಪುನಃ ಸಂಧಾನ ಕಾರಿಕಾ

ವಿಷೋಧ್ಯಕಾಯಂ ವಿವಿಧೈಸ್ತು ಕೃಚ್ಛ್ರೈಃ ವ್ಯಯ ಪ್ರದಾನಂ ಕುರುತೇ ಯಥಾರ್ಥಂ ।
ಅತಃ ಪರಸ್ತಾತ್ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ ಚ ಯತಾಸುರಾಗೂ ಕರಣಂ ವದೇತ್ಸಃ ॥
ಅಧೀತವೇದಸ್ಯ ಗೃಹಾದ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ನಿಧಾಯ ವಹ್ನಿಂ ವಿಧಿನಾ ಸಮಿಂಧೇ ।
ಆಜ್ಯಂ ಚ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಕೃತ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪರಿಸ್ತೃತೇಽಗ್ನೌ ಜುಹುಯಾದಯಾಶ್ಚ ॥
ಏಕಾಹುತಿಂ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಶ್ಚ ಹುತ್ವಾ ಚತುರ್ಗೃಹೀತೇನ ಚ ಸಪ್ತಹೋತಾ ॥
ಮನಸ್ವತೀಚಾಪಿ ಚತುರ್ಗೃಹೀತಂ ಯದಸ್ಮಿನ್ ಯಜ್ಞೇಪಿ ಚತುರ್ಗೃಹೀತಂ ।
ದ್ವಿಷಟ್ ಗೃಹೀತೇನ ಚ ಸಪ್ತವತ್ಯಾ ತತಶ್ಚತುಃ ತುಂತುಮತೀ ಸಮರ್ಥಃ ॥
ಹುತ್ವಾ ಜಯಾದಿಶ್ಚ ವರಂ ಚ ದದ್ಯಾತ್ ಸಂಧಾನಮಗ್ನಿಮ್ ।
ಪುನರೇವಮೇವ ಮಾಸತ್ರಯಾತ್ಪ್ರಾಗ್ಯದಿಹೋಮ ಕುರ್ಯಾತ್ ।
ಸಂಧಾನಮಗ್ನೇರ್ನಜಯಾದಿ ಹೋಮಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ।
ಜಯಾದಿಶ್ಚತತಃ ಪರೇ ಚ ದದ್ಯಾದ್ವರಂ ತುಂತುಮತಿಂ ಚ ಕುರ್ಯಾತ್ ।
ಅರ್ವಾಕ್ತ್ರಿರಾತ್ರಂ ಜುಹುಯಾದಯಾಶ್ಚ ಆ ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ತು ಮನಸ್ವತೀ ಚ ।
ಏಕಾದಶಾಹೇ ಸಹ ತಂತುಮತ್ಯಾ ಆದ್ವಾದಶಾಹೇ ಭವದಗ್ನಿನಾಶಂ ।

೨೪. ಅಥ ವಿಧುರಾಗ್ನಿಸಂಧಾನಮ್

ಉದ್ಧೃತ್ಯ ವಹ್ನಿಂ ಪ್ರಣವೇನ ಪೂರ್ವಮನ್ವಗ್ನಿಮನ್ತ್ರೇಣ ಹರೇತ್ಪುರಸ್ತಾತ್ ।
ನಿಧಾಯ ಪೃಷ್ಠೋದಿವಿ ಮನ್ತ್ರಕೇಣ ತತಸ್ತು ಹೋಮಃ ಶಕಲೈಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ॥

ರೇಖಾದಯೋ ನ್ಯೆವ ಚ ತತ್ಸತಾಸಾಂ ವಿಶ್ವಾಷೇಽದ್ಯಾನ ಇಮೇ ಚ ಮನ್ತ್ರಾಃ ।
ನಾರೋಪಣಂ ವಾ ಹ್ಯವರೋಪಣಂ ವಾ ಹ್ಯುತ್ಪತ್ತಿರೇವಂ ವಿಧುರಾನಲಸ್ಯ ॥
ಸ್ತ್ಯಾನ ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಾಣ್ಯತ್ರೈವ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿಧುರಸ್ಸದೈವ ॥

ಅನ್ವಗ್ನಿರುಷಸಾಮಗ್ರಮಖ್ಯದನ್ವಹಾನ ಪ್ರಥಮೋ ಜಾತವೇದಾಃ । ಅನು ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಪುರುತ್ರಾ ಚ ರಶ್ಮೀನನು ದ್ಯಾವಾಧಿವೀ ಆತತಾನ । ಇತಿ ಪುರಸ್ತಾದ್ಧರೇತ್ ॥

ಪೃಷ್ಠೋ ದಿವಿ ಪೃಷ್ಠೋ ಅಗ್ನಿಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಪೃಷ್ಠೋ ವಿಶ್ವಾ ಓಷಧೀರಾವಿವೇಶ । ವೈಶ್ವಾನರಃ ಸಹಸಾ ಪೃಷ್ಠೋ ಅಗ್ನಿಃ ಸನೋ ದಿವಾ ಸ ರಿಷಃ ಪಾತು ಮಹ್ಯಮ್ । ಸ್ಥಾಯ ॥ ತತಃ ಪರಿಮೃಜ್ಯ ಪರ್ಯುಕ್ಷ್ಯ ಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ । ಉದಗಗ್ರೈಃ ಪ್ರಾಗಗ್ರೈಶ್ಚ ದರ್ಭೈರಗ್ನಿಂ ಪರಿಸ್ತೃಣಾತಿ ।

ತತ್ಸವಿತುರ್ವೃಣೀಮಹೇ । ವಯಂ ದೇವಸ್ಯ ಭೋಜನಮ್ । ಶ್ರೇಷ್ಠಗ್ಂ ಸರ್ವಧಾತಮಮ್ । ತುರಂ ಭಗಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸವಿತ್ರ ಇದಮ್ ।

ತಾಗ್ಂ ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಸ್ಯ ಚಿತ್ರಾಮಾಹಂ ವೃಣೇ ಸುಮತಿಂ ವಿಶ್ವಜನ್ಯಾಮ್ । ಯಾಮಸ್ಯಕಣ್ವೋ ಅದುಹತ್ ಪ್ರಪೀನಾಗ್ಂ ಸಹಸ್ರಧಾರಾಂ ಪಯಸಾ ಮಹೀಂ ಗಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸವಿತ್ರ ಇದಮ್ ।

ವಿಶ್ವಾನೋ ದುರ್ಗಹಾ ಜಾತವೇದಸ್ಸಿಂಧುನ್ನ ನಾವಾ ದುರಿತಾತಿಪರ್ಷಿ । ಅಗ್ನೇ ಅತ್ರಿವನ್ಮನಸಾಗೃಣಾನೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಬೋಧ್ಯವಿತಾ ತನೂನಾಙ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಗ್ನಯೇ ಜಾತವೇದಸ ಇದಮ್ ।

ಅದ್ಯಾ ನೋ ದೇವ ಸವಿತಃ ಪ್ರಜಾವತ್ಸಾಭಿ ಸೌಭಗಮ್ । ಪರಾ ದುಷ್ವಪ್ನಿಯಗ್ಂ ಸುವ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸವಿತ್ರ ಇದಮ್ ।

[೧ನೇ ಹಾಗೂ ೩ನೇ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ **ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ, ವಿಶ್ವಾನ ದೇವ ಸವಿತಃ** ಎಂದೂ ಪಾಠಾಂತರವಿದೆ]

೨೫. ಉಪಾಕರ್ಮ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಓಂ ಸಶಿಷ್ಯ ಆಚಾರ್ಯಃ ನದ್ಯಾದೌ ತೀರ್ಥೇ ವಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ, ದೇವಾಲಯಂ ಗತ್ವಾ, ಸರ್ವೇ ದ್ವಿದರ್ಭಕೃತಂ ಚತುರ್ದರ್ಭಕೃತಂ ಚ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ, ಸರ್ವೈಃ ಪರಿವೃತಃ ಆಚಾರ್ಯಃ ಆದೌ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಸಂಕಲ್ಪಃ – ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣಾದ್ಯ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಮಹಾಪುರುಷಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಯಾ ಪ್ರವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ಅದ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ದ್ವಿತೀಯಪರಾರ್ಧೇ ಶ್ರೀ ಶ್ವೇತವರಾಹಕಲ್ಪೇ ವೈವಸ್ವತಮನ್ವಂತರೇ ಕಲಿಯುಗೇ ಪ್ರಥಮಪಾದೇ ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ ಭಾರತವರ್ಷೇ ಭರತಖಂಡೇ

ಗೋದಾವರ್ಯಾಃ ದಕ್ಷಿಣೇ ತೀರೇ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕೇ ಬೌಧ್ಧಾವತಾರೇ ರಾಮಕ್ಷೇತ್ರೇ ಅದ್ಯಾಸ್ಮಿನ್ವರ್ತಮಾನೇ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕೇ ಚಾಂದ್ರಮಾನೇನ ಪ್ರಭವಾದಿ ಷಷ್ಠ್ಯಾಸ್ಸಂವತ್ಸರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಶ್ರೀಮತ್ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರಸ್ಯ ಅಯನೇ ಋತೌ ಮಾಸೇ ಪಕ್ಷೇ ಶುಭತಿಥೌ ವಾಸರಯುಕ್ತಾಯಾಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ಶುಭಯೋಗ ಶುಭಕರಣ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರ ಏವಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಮಮೋಪಾತ್ತ ಸಮಸ್ತ ದುರಿತಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಧ್ಯಾಯೋಪಾಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಾದೌ ಶುಧ್ಯರ್ಥಂ ಋಧ್ಯರ್ಥಂ ಅಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಂ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಸ್ಸಹ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಉತ್ಸರ್ಜನಾಕರಣ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ

ಪುನಃ ಸರ್ವೈಸ್ಸಹ ಸಂಕಲ್ಪಮುಚ್ಚಾರ್ಯ, ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ತೈಷ್ಯಾಂ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ಕರ್ತವ್ಯೋತ್ಸರ್ಜನಾಭಾವೇ ಅದ್ಯ ಶ್ರಾವಣ್ಯಾಂ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ಉತ್ಸರ್ಜನ ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯತ್ವೇನ ಷೋಡಶಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾನ್ ಧಾರಯಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ಪ್ರಣವಸ್ಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಋಷಿಃ । ದೈವೀ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ । ಪರಮಾತ್ಮಾನಾರಾಯಣೋ ದೇವತಾ । ಭೂರಾದೀನಾಂ ಸಪ್ತಾನಾಂ ಅತ್ರಿಭೃಗುಕುತ್ಸವಸಿಷ್ಠಗೌತಮಕಶ್ಯಪಾಂಗೀರಸ ಋಷಯಃ । ಗಾಯತ್ರ್ಯುಷ್ಣಿಗನುಷ್ಟುಬ್ಬೃಹತೀ–ಪಂಕ್ತಿತ್ರಿಷ್ಟುಪ್‌ಜಗತ್ಯಶ್ಛಂದಾಂಸಿ । ಅಗ್ನಿವಾಯುಸವಿತೃಬೃಹಸ್ಪತಿವರುಣೇಂದ್ರವಿಶ್ವೇದೇವಾ ದೇವತಾಃ । ಓಮಾಪೋ ಜ್ಯೋತಿರಿತಿ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಋಷಿಃ । ದೈವೀಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ । ಪರಮಾತ್ಮಾ ದೇವತಾ । ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ । **ಓಂ ಭೂಃ** ಇತ್ಯಾರಭ್ಯ ಷೋಡಶ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾನ್ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಪುನಃ ತ್ರಿಃ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ, ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತ ಏವಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಮಮೋಪಾತ್ತ ಸಮಸ್ತ ದುರಿತಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಧೀತಾನಾಂ ಛಂದಸಾಂ ಸವೀರ್ಯತ್ವಾಯ, ಅಧ್ಯೇಷ್ಯಮಾಣಾನಾಂ ಛಂದಸಾಮಯಾತಯಾಮತ್ವಾಯ ಅದ್ಯ ಶ್ರಾವಣ್ಯಾಂ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ಅಧ್ಯಾಯೋಪಾಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ [ಅಧೀತಾನಾಂ ಛಂದಸಾಮಯಾತಯಾಮತ್ವಾಯ ಅಧ್ಯೇಷ್ಯಮಾಣಾನಾಂ ಛಂದಸಾಂ ಸವೀರ್ಯತ್ವಾಯ ಇತಿ ಪಾಠಾನ್ತರಮ್] ತದಂಗಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತದಾನಧಾರಣಾನಿ ನವಕಾಂಡಋಷಿಪೂಜಾತರ್ಪಣಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ । [ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾಂ ತು ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ದಾನಧಾರಣ ಮೌಂಜ್ಯಜಿನದಂಡಧಾರಣಾನಿ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪಃ ॥ ಸರ್ವೇ ದಕ್ಷಿಣಾಸಹಿತ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಾದಿ ದಾನಾನಿ ಕುರ್ಯಾತ್ । ನದ್ಯಾದಿತೀರೇ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಾದಿ ಧಾರಣಮ್] ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ, ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತ ಏವಂಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಮಮೋಪಾತ್ತ ಸಕಲ ದುರಿತ ಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮೋಕ್ತ / ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮೋಕ್ತ – ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೌತಸ್ಮಾರ್ತಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಅಧ್ಯಾಯೋಪಾಕರ್ಮಾಂಗಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಂಗತ್ವೇನ ಮಂತ್ರಸ್ನಾನಪೂರ್ವಕಂ ದಶ ಗಾಯತ್ರೀ ಜಪಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।

ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠಾ ಮಯೋ ಭುವಸ್ತಾ ನ ಊರ್ಜೇ ದಧಾತನ । ಮಹೇರಣಾಯ ಚಕ್ಷಸೇ ॥ ಯೋ ವಶ್ಶಿವತಮೋ ರಸಸ್ತಸ್ಯ ಭಾಜಯ ತೇ ಹನಃ । ಉಷತೀರಿವ ಮಾತರಃ ॥ ತಸ್ಮಾ

ಅರಂಗಮಾಮವೋ ಯಸ್ಯ ಕ್ಷಯಾಯ ಜಿನ್ವಥ । ಆಪೋ ಜನಯಥಾ ಚ ನಃ ॥ ಇತಿ ಆತ್ಮಾನಂ ಉಪವೀತಂ ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷೇತ್ । ತದಾ ದಶ ಕೃತ್ವಃ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರಂ ಜಪೇತ್

ಉಪವೀತ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರಃ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಯತ್ಸಹಜಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ । ಆಯುಷ್ಯಮಗ್ರಿಯಂ ಪ್ರತಿಮುಂಚ ಶುಭ್ರಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಬಲಮಸ್ತು ತೇಜಃ ॥ ಇತಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಧಾರಯೇತ್ । ಆಚಮನಮ್ । ಗೃಹಸ್ಥಃ ದ್ವಿತೀಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣಂ ವರ್ತತೇ । ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮೋಕ್ತ ನ್ಸ್ಯ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ದ್ವಿತೀಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಮನ್ತ್ರೇಣ ಪೂರ್ವವತ್ ಧಾರಯೇತ್ । ಪುನಃ ಆಚಮನಮ್ । ಉತ್ತರೀಯಾರ್ಥೇ ತೃತೀಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ , ವಸ್ತ್ರಾರ್ಥೇ ಚತುರ್ಥ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಇತಿ ತ್ರತೀಯ ಚತುರ್ಥೋಪವೀತಂ ಕೇಚಿತ್ ಅಜೀವಪಿತೃಕಾಃ ಅದ್ಯೈವ ಧಾರಯನ್ತಿ । ಕೇಚಿತ್ತು ಶ್ವಃ । ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಃ ಮೇಖಲಾಜಿನಂ ಚ ಧಾರಯೇತ್ । ಪ್ರಥಮೋಪಾಕರ್ಮೇ ಏವ ದಂಡಗ್ರಹಣಮ್ ॥

ಮೇಖಲಾ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರಃ ಇಯಂ ದುರುಕ್ತಾತ್ಪರಿಬಾಧಮಾನಾ ಶರ್ಮ ವರೂಥಂ ಪುನತೀ ನ ಆಗಾತ್ । ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾಭ್ಯಾಂ ಬಲಮಾಭರನ್ತೀ ಪ್ರಿಯಾ ದೇವಾನಾಗ್ಂ ಸುಭಗಾ ಮೇಖಲೇಯಮ್ । ಋತಸ್ಯ ಗೋಪ್ತ್ರೀ ತಪಸಃ ಪರಸ್ಪೀ ಘ್ನತೀ ರಕ್ಷಸ್ಸಹಮಾನಾ ಅರಾತೀಃ । ಸಾನಸ್ಸಮನ್ತಮನು ಪರೀಹಿ ಭದ್ರಯಾ ಭರ್ತಾರಸ್ತೇ ಮೇಖಲೇ ಮಾರಿಷಾಮ । ಎಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಗಂಟುಹಾಕಬೇಕು .

ಅಜಿನ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರಃ ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರ್ಧರುಣಂ ಬಲೀಯಸ್ತೇಜೋ ಯಶಸ್ವಿ ಸ್ಥವಿರಗ್ಂ ಸಮಿದ್ಧಮ್ । ಅನಾಹನಸ್ಯಂ ವಸನಂ ಜರಿಷ್ಣು ಪರೀದಂ ವಾಜ್ಯಜಿನಂ ದಧೇಽಹಮ್ ।

ಎಂದು ಉಪವೀತದ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಅಜಿನವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.

ದಂಡಧಾರಣ ಮಂತ್ರಃ ;- ಸುಶ್ರವಸ್ಸುಶ್ರವಸಂ ಮಾ ಕುರು ಯಥಾತ್ವಗ್ಂ ಸುಶ್ರವಸ್ಸುಶ್ರವಾ ಅಸ್ಯೇವಮಹಗ್ಂ ಸುಶ್ರವಸ್ಸುಶ್ರವಾ ಭೂಯಾಸಂ ಯಥಾ ತ್ವಗ್ಂ ಸುಶ್ರವಸ್ಸುಶ್ರವೋ ದೇವಾನಾಂ ನಿಧಿ ಗೋಪೋಽಸ್ಯೇವಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನಿಧಿಗೋಪೋ ಭೂಯಾಸಮ್ ॥

ಎಂದು ದಂಡವನ್ನು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

ಅನಂತರ ನದ್ಯಾದಿ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ತೊಳೆದ ಅಕ್ಕಿಗಳಿಂದ ನವಕಾಂಡ ಋಷಿತರ್ಪಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ, ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತ ಏವಂಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಮಮೋಪಾತ್ತ ಸಕಲ ದುರಿತ ಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಧ್ಯಾಯೋಪಾಕರ್ಮಾಂಗಂ ನವಕಾಂಡಋಷಿ ತರ್ಪಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । *ನಿವೀತೇನ ಋಷಿತರ್ಪಣಂ ಕಾರ್ಯಮ್ //*_ _

ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಕಾಂಡ ಋಷಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ, ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಸೋಮಂ ಕಾಂಡ ಋಷಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ, ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಅಗ್ನಿಂ ಕಾಂಡ ಋಷಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ, ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

ವಿಶ್ವಾನ್ ದೇವಾನ್ ಕಾಂಡಋಷೀನ್ ತರ್ಪಯಾಮಿ, ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಸಾಗ್ಂಹಿತೀರ್ದೇವತಾ ಉಪನಷದಃ ತರ್ಪಯಾಮಿ, ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಯಾಜ್ಞಿಕೀರ್ದೇವತಾ ಉಪನಷದಃ ತರ್ಪಯಾಮಿ, ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

ವಾರುಣೀರ್ದೇವತಾ ಉಪನಷದಃ ತರ್ಪಯಾಮಿ, ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಗ್ಂ ಸ್ವಯಂಭುವಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ, ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಸದಸಸ್ಪತಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ, ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಪುನಃ ಉಪವೀತದಲ್ಲಿ ಆಚಮನ ಮಾಡಿ ಬರಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಾಯೋಪಾಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನವಕಾಂಡ ಋಷಿಗಳ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು . ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಉಪಾಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಮಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಋಷಿಪೂಜೆಗೆ ವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಸುವ ರೂಡಿಯೆ ಇಂದು ಬಹಳ ಕಡೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಋತ್ವಿಙ್ಮುಖೇನ ಮಾಡಿಸುವಾಗ – ಅಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮಹಾಜನಾನಾಂ ಅಧ್ಯಾಯೋಪಾಕರ್ಮಣಿ ನವಕಾಂಡ ಋಷಿಪೂಜಾರ್ಥಂ ಋತ್ವಿಜಂ ತ್ವಾ ಮಹಂ ವೃಣೇ ಎಂದು ವರಣೆ ಮಾಡಬೆಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಾವುತಾವೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅಸ್ಮಿನ್ ಅಧ್ಯಾಯೋಪಾಕರ್ಮಣಿ ನವಕಾಂಡ ಋಷಿಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ನವಕಾಂಡ ಋಷಿಪೂಜಾ

ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದರ್ಭೆಯ ಒಂಬತ್ತು ಕೂರ್ಚಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕೂರ್ಚದಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಋಷಿಯನ್ನು ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಒಂಬತ್ತು ದರ್ಭೆಯ ಒಂದೇ ಕೂರ್ಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಪೂಜಿಸುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ರಮ.

ಪ್ರಜಾಪತೇ ನ ತ್ವದೇತಾನ್ಯನ್ಯೋ ವಿಶ್ವಾ ಜಾತಾನಿ ಪರಿ ತಾ ಬಭೂವ । ಯತ್ಕಾಮಾಸ್ತೇ ಜುಹುಮಸ್ತನ್ನೋ ಅಸ್ತು ವಯಗ್ಂ ಸ್ಯಾಮ ಪತಯೋ ರಯೀಣಾಮ್ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಕೂರ್ಚೇ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಕಾಂಡಋಷಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಸೋಮೋ ಧೇನುಗ್ಂ ಸೋಮೋ ಅರ್ವಂತಮಾಶುಂ । ಸೋಮೋ ವೀರಂ ಕರ್ಮಣ್ಯಂ ದದಾತು । ಸಾದನ್ಯಂ ವಿದಥ್ಯಗ್ಂ ಸಭೇಯಮ್ । ಪಿತುಶ್ರವಣಂ ಯೋ ದದಾಶದಸ್ಮೈ । ಅಸ್ಮಿನ್ಕೂರ್ಚೇ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಸೋಮಂ ಕಾಂಡಋಷಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಅಗ್ನೇ ನಯ ಸುಪಥಾ ರಾಯೇ ಅಸ್ಮಾನ್, ವಿಶ್ವಾನಿ ದೇವ ವಯುನಾನಿ ವಿದ್ವಾನ್ । ಯುಯೋಧ್ಯಸ್ಮಜ್ಜುಹುರಾಣಮೇನೋ ಭೂಯಿಷ್ಠಾಂತೇ ನಮ ಉಕ್ತಿಂ ವಿಧೇಮ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಕೂರ್ಚೇ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಅಗ್ನಿಂ ಕಾಂಡಋಷಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಆ ನೋ ವಿಶ್ವೇ ಅಸ್ಕ್ರಾಗಮನ್ತು ದೇವಾಃ । ಮಿತ್ರೋ ಅರ್ಯಮಾ ವರುಣಸ್ಸಜೋಷಾಃ । ಭುವನ್, ಯಥಾ ನೋ ವಿಶ್ವೇ ವೃಧಾಸಃ । ಕರನ್ತ್ಸುಷಾಹಾ ವಿಥುರನ್ನ ಶವಃ ॥ ಅಸ್ಮಿನ್ಕೂರ್ಚೇ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ವಿಶ್ವಾನ್ದೇವಾನ್ ಕಾಂಡಋಷೀನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಶನ್ನೋ ಮಿತ್ರಶ್ಶಂ ವರುಣಃ । ಶನ್ನೋ ಭವತ್ವರ್ಯಮಾ । ಶನ್ನ ಇಂದ್ರೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ । ಶನ್ನೋ ವಿಷ್ಣುರುರುಕ್ರಮಃ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಕೂರ್ಚೇ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಸಾಗ್‍ಂಹಿತೀರ್ದೇವತಾ ಉಪನಿಷದಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಅಂಭಸ್ಯ ಪಾರೇ ಭುವನಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ನಾಕಸ್ಯ ಪೃಷ್ಠೇ ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್ । ಶುಕ್ರೇಣ ಜ್ಯೋತೀಗ್‍ಂಷಿ ಸಮನು ಪ್ರವಿಷ್ಟ ಪ್ರಜಾಪತಿಶ್ಚರತಿ ಗರ್ಭೇ ಅಂತಃ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಕೂರ್ಚೇ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಯಾಜ್ಞಿಕೀರ್ದೇವತಾ ಉಪನಿಷದಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮ್ । ತದೇಷಾಽಭ್ಯುಕ್ತಾ । ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮ । ಯೋ ವೇದ ನಿಹಿತಂ ಗುಹಾಯಾಂ ಪರಮೇ ವ್ಯೋಮನ್ । ಸೋಽಶ್ನುತೇ ಸರ್ವಾನ್ಕಾಮಾನ್ತ್ಸಹ । ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಿಪಶ್ಚಿತೇತಿ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಕೂರ್ಚೇ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ವಾರುಣೀರ್ದೇವತಾ ಉಪನಿಷದಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಯದ್ದೇವಾ ದೇವಹೇಳನಂ ದೇವಾಸಶ್ಚಕೃಮಾ ವಯಮ್ । ಆದಿತ್ಯಾಸ್ತಸ್ಮಾನ್ಮಾಮುಂಚತರ್ತಸ್ಯರ್ತೇನ ಮಾಮಿತ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಕೂರ್ಚೇ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಗ್ಂ ಸ್ವಯಂಭುವಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಸದಸಸ್ಪತಿಮದ್ಭುತಂ ಪ್ರಿಯಮಿಂದ್ರಸ್ಯ ಕಾಮ್ಯಮ್ । ಸನಿಂ ಮೇಧಾಮಯಾಸಿಷಮ್ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಕೂರ್ಚೇ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಸದಸಸ್ಪತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ವಿಶ್ವ ಕರ್ಮಾ ಮನಸಾ ಯದ್ವಿಹಾಯಾ ಧಾತಾ ವಿಧಾತಾ ಪರಮೋತ ಸಂದೃಕ್ । ತೇಷಾಮಿಷ್ಟಾನಿಸಮಿಷಾಮದಂತಿ ಯತ್ರ ಸಪ್ತರ್‌ಷೀನ್ ಪರ ಏಕಮಾಹುಃ । ಇತಿ ಮ ನ್ತ್ರೇಣ ಋಷಿಪೂಜಾಂ ಕಾರಯಿತ್ವಾ । ಅಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾನಂತರಂ ಅಗ್ನೇರುಪಸಮಾಧಾನಾದಿ ಮುಖಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ । ಉಪಾಕರ್ಮವು ಮನುಷ್ಯದೇವತಾಕವಾದ ಋಷಿಗಳ ಹೋಮವಾದ್ದರಿಂದ ನಿವೀತಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಎಂಬ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯದಂತೆ ಪ್ರಧಾನಹೋಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿವೀತದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವರು ಇದೂ ದೇವಕರ್ಮವೇಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಉಪವೀತದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಧಾನಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ .

ಸರ್ವೇ ನಿವೀತಿನೋ ಭೂತ್ವಾ

ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ಕಾಂಡಋಷಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ಕಾಂಡಋಷಯ ಇದಂ ॥

ಸೋಮಾಯ ಕಾಂಡಋಷಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೋಮಾಯ ಕಾಂಡಋಷಯ ಇದಂ ॥

ಅಗ್ನಯೇ ಕಾಂಡಋಷಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯೇ ಕಾಂಡಋಷಯ ಇದಂ ॥

ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಕಾಂಡಋಷಿಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ । ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಕಾಂಡಋಷಿಭ್ಯ ಇದಂ ॥

ಸಾಗ್‍ಂಹಿತೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪನಿಷದ್ಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಸಾಗ್‍ಂಹಿತೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪನಿಷದ್ಭ್ಯ ಇದಂ ॥

ಯಾಜ್ಞಿಕೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪನಿಷದ್ಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಯಾಜ್ಞಿಕೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪನಿಷದ್ಭ್ಯ

ಇದಂ ॥

ವಾರುಣೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪಸಷದ್ಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ । ವಾರುಣೀಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯ ಉಪಸಷದ್ಭ್ಯ ಇದಂ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಸ್ವಯಂಭುವೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಸ್ವಯಂಭುವ ಇದಂ ॥

ಸದಸಸ್ಪತಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಸದಸಸ್ಪತಯ ಇದಂ ॥

ಸರ್ವೇ ಪುನಃ ಉಪವೀತಿನೋ ಭವೇಯುಃ ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಜುಹೋತಿ ।

ಸದಸಸ್ಪತಿಮದ್ಭುತಂ ಪ್ರಿಯಮಿಂದ್ರಸ್ಯ ಕಾಮ್ಯಮ್ । ಸನಿಂ ಮೇಧಾಮಯಾಸಿಷಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಇದಂ । ಇಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಹೋಮವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯೆಗಳ ಆರಂಭಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು . ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳು, ಆರು ಅಂಗಗಳು , ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಮೀಮಾಂಸೆ , ನ್ಯಾಯ , ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ– ಇವುಗಳಿಗೆ ಚತುರ್ದಶ ವಿದ್ಯೆಗಳೆನ್ನುವರು .

ಚತುರ್ದಶ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಶ್ಲೋಕಗಳು

ಅಂಗಾನಿ ವೇದಾಶ್ಚತ್ವಾರೋ ಮೀಮಾಂಸಾ ನ್ಯಾಯವಿಸ್ತರಃ ।
ಪುರಾಣಂ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಚ ವಿದ್ಯಾ ಹ್ಯೇತಾಶ್ಚತುರ್ದಶ ॥
ಶೀಕ್ಷಾ ವ್ಯಾಕರಣಂ ಛಂದೋ ನಿರುಕ್ತಂ ಜ್ಯೋತಿಷಂ ತಥಾ ।
ಕಲ್ಪಶ್ಚೇತಿ ಷಡಂಗಾನಿ ವೇದಸ್ಯಾಹುರ್ಮನೀಷಿಣಃ ॥

ವಿದ್ಯಾರಂಭಃ –

ಓಂ ಸುಮುಖಶ್ಚೈಕದಂತಶ್ಚ ಕಪಿಲೋ ಗಜಕರ್ಣಕಃ ।
ಲಂಬೋದರಶ್ಚ ವಿಕಟೋ ವಿಘ್ನರಾಜೋ ಗಣಾಧಿಪಃ ॥
ಧೂಮ್ರಕೇತುರ್ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಭಾಲಚಂದ್ರೋ ಗಜಾನನಃ ।
ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಯಃ ಪಠೇಚ್ಛೃಣುಯಾದಪಿ ॥
ವಿದ್ಯಾರಂಭೇ ವಿವಾಹೇ ಚ ಪ್ರವೇಶೇ ನಿರ್ಗಮೇ ತಥಾ ।
ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ವಿಘ್ನಸ್ತಸ್ಯ ನ ಜಾಯತೇ ॥
ಶ್ರೀ ಗಣಾಧಿ ಪತಯೇ ನಮಃ ॥
ಸರಸ್ವತಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವರದೇ ಕಾಮರೂಪಿಣಿ ।
ವಿದ್ಯಾರಂಭಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತು ಮೇ ಸದಾ ॥
ನಮಸ್ತೇ ಶಾರದೇ ದೇವಿ ಕಾಶ್ಮೀರಪುರವಾಸಿನಿ।
ತ್ವಾಮಹಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ದೇವಿ ವಿದ್ಯಾಂ ಜ್ಞಾನಂ ಚ ದೇಹಿ ಮೇ ॥
ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತೀ ದೇವ್ಯೈ ನಮಃ ॥
ಗುರುರ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಗುರುರ್ವಿಷ್ಣುರ್ಗುರುರ್ದೇವೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ।
ಗುರುಸ್ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಂಬ್ರಹ್ಮ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀ ಗುರವೇ ನಮಃ ॥

ಗುರವೇ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಭಿಷಜೇ ಭವರೋಗಿಣಾಂ ।
ನಿಧಯೇ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ ॥
ಆನಂದಮಾನಂದ ಕರಂ ಪ್ರಸನ್ನಂ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಂ ನಿಜಬೋಧಯುಕ್ತಂ ॥
ಯೋಗೀಂದ್ರಮೀಡ್ಯಂ ಭವರೋಗ ವೈದ್ಯಂ ಶ್ರೀಮದ್ಗುರುಂ ನಿತ್ಯಮಹಂ ನಮಾಮಿ ॥
ಓಂ ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಕರ್ತೃಭ್ಯೋ ವಂಶಋಷಿಭ್ಯೋ ನಮೋ ಮಹದ್ಭ್ಯೋ ನಮೋ ಗುರುಭ್ಯಃ । ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ಹರಿಃ ಓಂ ॥

ಇಷೇ ತ್ವೋರ್ಜೇ ತ್ವಾ ವಾಯವಃ ಸ್ಥೋಪಾಯವಃ ಸ್ಥ ದೇವೋ ವಃ ಸವಿತಾ ಪ್ರಾರ್ಪಯತು ಶ್ರೇಷ್ಠತಮಾಯ ಕರ್ಮಣ ಆ ಪ್ಯಾಯಧ್ವಮಘ್ನಿಯಾ ದೇವಭಾಗಮೂರ್ಜಸ್ವತೀಃ ಪಯಸ್ವತೀಃ ಪ್ರಜಾವತೀರನಮೀವಾ ಅಯಕ್ಷ್ಮಾ ಮಾ ವಃ ಸ್ತೇನ ಈಶತ ಮಾಽಘಶಗ್‌ಂಸೋ ರುದ್ರಸ್ಯ ಹೇತಿಃ ಪರಿ ವೋ ವೃಣಕ್ತು ಧ್ರುವಾ ಅಸ್ಮಿನ್ಗೋಪತೌ ಸ್ಯಾತ ಬಹ್ವೀರ್ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಪಶೂನ್ಪಾಹಿ ॥

ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಘೋಷದಸಿ ಪ್ರತ್ಯುಷ್ಟಗ್‌ಂ ರಕ್ಷಃ ಪ್ರತ್ಯುಷ್ಟಾ ಅರಾತಯಃ ಪ್ರೇಯಮಗಾ ದ್ಧಿಷಣಾ ಬರ್‌ಹಿರಚ್ಛ ಮನುನಾ ಕೃತಾ ಸ್ವಧಯಾ ವಿತಷ್ಟಾ ತ ಆವಹಂತಿ ಕವಯಃ ಪುರಸ್ತಾದ್ದೇವೇಭ್ಯೋ ಜುಷ್ಟಮಿಹ ಬರ್‌ಹಿರಾಸದೇ ದೇವಾನಾಂ ಪರಿಷೂತಮಸಿ ವರ್‌ಷವೃದ್ಧಮಸಿ ದೇವಬರ್‌ಹಿರ್ಮಾ ತ್ವಾನ್ವಙ್ಮಾ ತಿರ್ಯಕ್ ಪರ್ವ ತೇ ರಾಧ್ಯಾಸಮಾಚ್ಛೇತ್ತಾ ತೇ ಮಾ ರಿಷಂ ದೇವಬರ್‌ಹಿಃ ಶತವಲ್‌ಶಂ ವಿ ರೋಹ ಸಹಸ್ರವಲ್‌ಶಾಃ ವಿ ವಯಗ್‌ಂ ರುಹೇಮ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಸಂಪೃಚಃ ಪಾಹಿ ಸುಸಂಭೃತಾ ತ್ವಾ ಸಂಭರಾಮ್ಯದಿತ್ಯೈ ರಾಸ್ನಾಽಸೀಂದ್ರಾಣ್ಯೈ ಸನ್ನಹನಂ ಪೂಷಾ ತೇ ಗ್ರಂಥಿಂ ಗ್ರಥ್ನಾತು ಸ ತೇ ಮಾಸ್ಥಾದಿಂದ್ರಸ್ಯ ತ್ವಾ ಬಾಹು- ಭ್ಯಾಮುದ್ಯಚ್ಛೇ ಬೃಹಸ್ಪತೇರ್ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಹರಾಮ್ಯುರ್ವಂತರಿಕ್ಷಮನ್ವಿಹಿ ದೇವಂಗಮಮಸಿ ॥

ಶುನ್ಧಧ್ವಂ ದೈವ್ಯಾಯ ಕರ್ಮಣೇ ದೇವಯಜ್ಯಾಯೈ ಮಾತರಿಶ್ವನೋ ಘರ್ಮೋಽಸಿ ದ್ಯೌರಸಿ ಪೃಥಿವ್ಯಸಿ ವಿಶ್ವಧಾಯಾ ಅಸಿ ಪರಮೇಣ ಧಾಮ್ನಾ ದೃಗ್‌ಂಹಸ್ವ ಮಾ ಹ್ವಾರ್ವಸೂ- ನಾಂ ಪವಿತ್ರಮಸಿ ಶತಧಾರಂ ವಸೂನಾಂ ಪವಿತ್ರಮಸಿ ಸಹಸ್ರಧಾರಗ್‌ಂ ಹುತಸ್ತೋಕೋ ಹುತೋ ದ್ರಪ್ಸೋಽಗ್ನಯೇ ಬೃಹತೇ ನಾಕಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀಭ್ಯಾಗ್‌ಂ ಸಾ ವಿಶ್ವಾಯುಸ್ಸಾ ವಿಶ್ವವ್ಯಚಾಸ್ಸಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ಸಂ ಪೃಚ್ಯಧ್ವಮೃತಾವರೀರೂರ್ಮಿಣೀರ್ಮಧುಮತ್ತಮಾ ಮಂದ್ರಾ ಧನಸ್ಯ ಸಾತಯೇ ಸೋಮೇನ ತ್ವಾಽತನಚ್ಮೀಂದ್ರಾಯ ದಧಿ ವಿಷ್ಣೋ ಹವ್ಯಗ್‌ಂ ರಕ್ಷಸ್ವ ॥

ಕರ್ಮಣೇ ವಾಂ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಶಕೇಯಂ ವೇಷಾಯ ತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯುಷ್ಟಗ್‌ಂ ರಕ್ಷಃ ಪ್ರತ್ಯುಷ್ಟಾ ಅರಾತಯೋ ಧೂರಸಿ ಧೂರ್ವ ಧೂರ್ವಂತಂ ಧೂರ್ವ ತಂ ಯೋಽಸ್ಮಾನ್ ಧೂರ್ವತಿ ತಂ ಧೂರ್ವ ಯಂ ವಯಂ ಧೂರ್ವಾಮಸ್ತ್ವಂ ದೇವಾನಾಮಸಿ ಸಸ್ನಿತಮಂ ಪಪ್ರಿತಮಂ ಜುಷ್ಟತಮಂ ವಹ್ನಿತಮಂ ದೇವಹೂತಮಮಹ್ರುತಮಸಿ ಹವಿರ್ಧಾನಂ ದೃಗ್‌ಂಹಸ್ವ ಮಾ ಹ್ವಾರ್ಮಿತ್ರಸ್ಯ ತ್ವಾ ಚಕ್ಷುಷಾ ಪ್ರೇಕ್ಷೇ ಮಾ ಭೇರ್ಮಾ ಸಂ ವಿಕ್ಥಾ ಮಾ ತ್ವಾ ಹಿಗ್‌ಂಸಿಷಮುರು ವಾತಾಯ ದೇವಸ್ಯ ತ್ವಾ ಸವಿತುಪ್ರಸವೇಽಶ್ವಿನೋರ್ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೂಷ್ಣೋಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಮಗ್ನಯೇ ಜುಷ್ಟಂ ನಿರ್ವಪಾಮ್ಯಗ್ನೀಷೋಮಾಭ್ಯಾಮಿದಂ ದೇವಾನಾಮಿದಮು ನಸ್ಸಹ ಸ್ಫಾತ್ಯೈ ತ್ವಾ ನಾಽರಾತ್ಯೈ ಸುವರಭಿ ವಿ ಖ್ಯೇಷಂ ವೈಶ್ವಾನರಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ದೃಗ್‌ಂಹಂತಾಂ ದುರ್ಯಾ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೋರುರ್ವಂತರಿಕ್ಷಮನ್ವಿಹ್ಯದಿತ್ಯಾಸ್ತ್ವೋಪಸ್ಥೇ ಸಾದಯಾಮ್ಯಗ್ನೇ ಹವ್ಯಗ್‌ಂ ರಕ್ಷಸ್ವ ॥ ಹರಿಃ ಓಂ ॥

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ಹರಿಃ ಓಂ‌ಃ ॥

ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಧತ್ತಂ ತನ್ಮೇ ಜಿನ್ವತಂ । ಕ್ಷತ್ರಗ್‌ಂ ಸಂಧತ್ತಂ ತನ್ಮೇ ಜಿನ್ವತಮ್ । ಇಷಗ್‌ಂ ಸಂಧತ್ತಂ ತಾಮ್ಮೇ ಜಿನ್ವತಮ್ । ಊರ್ಜಗ್‌ಂ ಸಂಧತ್ತಂ ತಾಮ್ಮೇ ಜಿನ್ವತಮ್ । ರಯಿಗ್‌ಂ ಸಂಧತ್ತಂ ತಾಮ್ಮೇ ಜಿನ್ವತಮ್ । ಪುಷ್ಟಿಗ್‌ಂ ಸಂಧತ್ತಂ ತಾಮ್ಮೇ ಜಿನ್ವತಮ್ । ಪ್ರಜಾಗ್‌ಂ ಸಂಧತ್ತಂ ತಾಮ್ಮೇ ಜಿನ್ವತಮ್ । ಪಶೂನ್ಥ್ಸಂಧತ್ತಂ ತಾನ್ಮೇ ಜಿನ್ವತಮ್ । ಸ್ತುತೋಽಸಿ ಜನಧಾಃ । ದೇವಾಸ್ತ್ವಾ ಶುಕ್ರಪಾಃ ಪ್ರಣಯಂತು । ಸುವೀರಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಪ್ರಜನಯನ್ಪರೀಹಿ । ಶುಕ್ರಶ್ಶುಕ್ರಶೋಚಿಷಾ । ಹರಿಃ ಓಂ‌ಳ ॥

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ಹರಿಃ ಓಂ‌ಃ ॥

ಸಂಜ್ಞಾನಂ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಜ್ಞಾನಂ ಜಾನದಭಿಜಾನತ್ । ಸಂಕಲ್ಪಮಾನಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಮಾನಮುಪಕಲ್ಪಮಾನಮುಪಕ್ಲೃಪ್ತಂ ಕ್ಲೃಪ್ತಂ । ಶ್ರೇಯೋ ವಸೀಯ ಆಯುತ್ಸಂಭೂತಂ ಭೂತಂ । ಚಿತ್ರಃ ಕೇತುಃ ಪ್ರಭಾನಾಭಾನ್ಥ್ಸಂಭಾನ್ । ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮಾಗ್ಸ್ತೇಜಸ್ವಾನಾತಪಗ್ಗ್ಸ್ತಪ- ನ್ನಭಿತಪನ್ನ್ । ರೋಚನೋ ರೋಚಮಾನಶ್ಶೋಭನಶ್ಶೋಭಮಾನಃ ಕಲ್ಯಾಣಃ ॥ ಹರಿಃ ಓಂ‌ಳ ॥

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ಹರಿಃ ಓಂ‌ಃ ॥

ಭದ್ರಂ ಕರ್ಣೇಭಿಃ ಶೃಣುಯಾಮ ದೇವಾಃ । ಭದ್ರಂ ಪಶ್ಯೇಮಾಕ್ಷಭಿರ್ಯಜತ್ರಾಃ । ಸ್ಥಿರೈರಂಗೈಸ್ತುಷ್ಟುವಾಗ್‌ಂಸಸ್ತನೂಭಿಃ । ವ್ಯಶೇಮ ದೇವಹಿತಂ ಯದಾಯುಃ । ಸ್ವಸ್ತಿ ನ ಇಂದ್ರೋ ವೃದ್ಧಶ್ರವಾಃ । ಸ್ವಸ್ತಿ ನಃ ಪೂಷಾ ವಿಶ್ವವೇದಾಃ । ಸ್ವಸ್ತಿ ನಸ್ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯೋ ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿಃ । ಸ್ವಸ್ತಿ ನೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ದಧಾತು । ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ॥

ಭದ್ರಂ ಕರ್ಣೇಭಿಃ ಶೃಣುಯಾಮ ದೇವಾಃ । ಭದ್ರಂ ಪಶ್ಯೇಮಾಕ್ಷಭಿರ್ಯಜತ್ರಾಃ । ಸ್ಥಿರೈರಂಗೈಸ್ತುಷ್ಟುವಾಗ್‌ಂಸಸ್ತನೂಭಿಃ । ವ್ಯಶೇಮ ದೇವಹಿತಂ ಯದಾಯುಃ । ಸ್ವಸ್ತಿ ನ ಇಂದ್ರೋ ವೃದ್ಧಶ್ರವಾಃ । ಸ್ವಸ್ತಿ ನಃ ಪೂಷಾ ವಿಶ್ವವೇದಾಃ । ಸ್ವಸ್ತಿ ನಸ್ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯೋ ಅರಿಷ್ಟನೇ- ಮಿಃ । ಸ್ವಸ್ತಿ ನೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ದಧಾತು । ಆಪಮಾಪಾಮಪಸ್ಸರ್ವಾಃ । ಅಸ್ಮಾದಸ್ಮಾದಿತೋಽ- ಮುತಃ । ಅಗ್ನಿರ್ವಾಯುಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ । ಸಹ ಸಂಚಸ್ಕರರ್ಧಿಯಾ । ಹರಿಃ ಓಂ‌ಳ ॥

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ಹರಿಃ ಓಂ‌ಃ ॥

ಶೀಕ್ಷಾ–ಅಥ ಶಿಕ್ಷಾಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪಾಣಿನೀಯಮತಂ ಯಥಾ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಾನು ಪೂರ್ವಂ ತದ್ವಿದ್ಯಾತ್ ಯಥೋಕ್ತಂ ಲೋಕವೇದಯೋಃ ॥

ವ್ಯಾಕರಣಂ :– ಅ ಇ ಉ ಣ್ । ಋ ಲೃ ಕ್ । ಏ ಓ ಙ್ । ಐ ಔ ಚ್ । ಹ ಯ ವ ರ ಟ್ । ಲ ಣ್ । ಞ ಮ ಙ ಣ ನ ಮ್ । ಝ ಭ ಞ್ । ಘ ಢ ಧ ಷ್ । ಜ ಬ ಗ ಡ ದ ಶ್ । ಖ ಫ ಛ ಠ ಥ ಚ ಟ ತ ವ್ । ಕ ಪ ಯ್ । ಶ ಷ ಸ ರ್ । ಹ ಲ್ । ಇತಿ ಮಾಹೇಶ್ವರಾಣಿಸೂತ್ರಾಣಿ ॥

ಛಂದಸ್ಸು :– ಮ ಯ ರ ಸ ತ ಜ ಭ ನ ಲ ಗ ಸಂಮಿತಂ । ಭ್ರಮ ಯತಿ ವಾಙ್ಮಯಂ ಯಸ್ಯ । ಸ ಜಯತಿ ಪಿಂಗಲ ನಾಗ: । ಶಿವಪ್ರಸಾದಾದ್ವಿಶುದ್ಧಮತಿ: ।

ನುಕ್ತಂ – ಅಥ ನುಕ್ತಿಃ ।

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಂ – ಪಂಚ ಸಂವತ್ಸರಮಯಂ । ಗೀರ್ನಶ್ಶ್ರೇಯಃ । ಧೇನವಃ ಶ್ರೀಃ ।

ರುದ್ರಸ್ತು ನಮ್ಯಃ । ಭವೋ ಹಿ ಯಾಜ್ಯಾ ॥

ಶ್ರೌತಂ – ಅಥಾತೋ ದರ್ಶಪೂರ್ಣಮಾಸೌ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಃ । ಪ್ರಾತರಗ್ನಿಹೋತ್ರಗ್ಂ ಹುತ್ವಾ । ಅನ್ಯಮಾಹವನೀಯಂ ಪ್ರಣೀಯ । ಅಗ್ನೀನನ್ವಾದಧಾತಿ ॥

ಮೀಮಾಂಸಾ – ಅಥಾತೋ ಧರ್ಮ ಜಿಜ್ಞಾಸಾ ॥

ವೇದಾಂತಾಃ – ಅಥಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಜಿಜ್ಞಾಸಾ ॥

ನ್ಯಾಯ – ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಮೇಯ ಸಂಶಯ ಪ್ರಯೋಜನ ದೃಷ್ಟಾನ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಅವಯವ ತರ್ಕ ನಿರ್ಣಯ ವಾದ ಜಲ್ಪ ವಿತಂಡಾ ಹೇತ್ವಾಭಾಸ ಛಲ ಜಾತಿ ನಿಗ್ರಹಸ್ಥಾನಾನಾಂ ತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನಾತ್ ನಿಶ್ರೇಯಸಾಧಿಗಮಃ ॥

ಪುರಾಣಮ್ – ಸಂಚಿನ್ತಯೇದ್ಭಗವತಶ್ಚರಣಾರವಿನ್ದಂ
ವಜ್ರಾಂಕುಶಧ್ವಜಸರೋರುಹಲಾಂಛನಾಢ್ಯಮ್ ।
ಉತ್ತುಂಗಹೇಮವಿಲಸನ್ನಖಚಕ್ರವಾಲ
ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಭಿರಾಹತಮಹದ್ಧೃದಯಾಂಧಕಾರಂ ॥

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ – ಅಥಾತಸ್ಸಾಮಯಾಚಾರಿಕಾನ್ಧರ್ಮಾನ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಃ । ಧರ್ಮಜ್ಞ ಸಮಯಃ ಪ್ರಮಾಣಂ । ವೇದಾಶ್ಚ ॥ ಹರಿಃ ಓಂ ॥

ಜಯಾದಿ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ । ಅದಿತೇನ್ವಮಗ್ಗ್‌ಸ್ಥೇತ್ಯುತ್ತರ ಪರಿಷೇಚನಮ್ । *ಮಹಾಶಾಂತಿ ಸೂಕ್ತ ಪಾರಾಯಣಂ ಕೃತ್ವಾ* / ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಕೃತ್ವಾ । ಪ್ರಣೀತಾ ಮೋಕ್ಷಣಮ್ । ಪ್ರಣೀತಾ ಜಲಂ ನಿನೀಯ । ಯಜಮಾನಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ಬ್ರಹ್ಮೋದ್ವಾಸನಂ ಕೃತ್ವಾ । ರಕ್ಷಾಂ ಧೃತ್ವಾ । ಅಭಿವಾದನಂ ಕೃತ್ವಾ । ಯಸ್ಸಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಮ್ । ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪರಿಸ್ತರಣಮುತ್ತರೇ ವಿಸೃಜೇತ್ ।

ಪ್ರಮಾದಾತ್ ಕುರ್ವತಾಂ ಕರ್ಮಪ್ರಚ್ಯವೇತಾಧ್ವರೇಷು ಚ ।
ಸ್ಮರಣಾದೇವತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಶ್ರುತಿಃ ॥

ಬ್ರಹ್ಮವಿಸರ್ಜನಂ ಕೃತ್ವಾ , ಋಷ್ಯುತ್ತರ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯಾ ಅದ್ಯ ಅಸ್ಮಾಭಿರಾಚರಿತ ಅಧ್ಯಾಯೋಪಾಕರ್ಮ ಹವನ ಕರ್ಮಣಾ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಃ ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

೨೬. ಗಾಯತ್ರಿಪ್ರತಿಪತ್

ಶ್ವೋಭೂತೇ ಮಹಾನದ್ಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ (ಮಿಥ್ಯಾಧಿತಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ) ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ಸಮಿತ್ಸಹಸ್ರಮಾದಧ್ಯಾಜ್ಜಪೇದ್ವಾ । ಜೀರ್ಣಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ವಿಸೃಜೇತ್ । ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಮ್ ॥

೨೭. ಅಥ ನವಗ್ರಹಪೂಜಾವಿಧಿಃ

ಮಧ್ಯೇವರ್ತುಲಮಾದಿತ್ಯಾಯ । ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ ಚತುರಶ್ರಗ್ಂ ಸೋಮಾಯ । ದಕ್ಷಿಣೇ ತ್ರಿಕೋಣಮಂಗರಕಾಯ । ಈಶಾನ್ಯಾಂ ಬಾಣಾಕಾರಂ ಬುಧಾಯ । ಉತ್ತರೇ ದೀರ್ಘ ಚತುರಶ್ರಂ ಬೃಹಸ್ಪತಯೇ । ಪೂರ್ವೇ ಪಂಚಕೋನಗ್ಂ ಶುಕ್ರಾಯ । ಪಶ್ಚಿಮೇ ಧನುಃ ಶನ್ಯೈಶ್ಚರಾಯ । ನೈರ್ಋತ್ಯಾಗ್ಂ ಶೂರ್ಪೋ ರಾಹವೇ । ವಾಯವ್ಯಂ ಧ್ವಜಃ ಕೇತುಭ್ಯಃ ॥

ಅರ್ಕಸಮಿಧಮಾದಿತ್ಯಾಯ । ಪಾಲಾಶಗ್ಂ ಸೋಮಾಯ । ಖಾದಿರಮಂಗಾರಕಾಯ । ಅಪಾಮಾರ್ಗಂ ಬುಧಾಯ । ಅಶ್ವತ್ಥಂ ಬೃಹಸ್ಪತಯೇ । ಔದುಂಬರಗ್ಂ ಶುಕ್ರಾಯ । ಶಮೀಃ ಶನೈಶ್ಚರಾಯ । ದೂರ್ವೋ ರಾಹವೇ । ಕುಶಃ ಕೇತುಭ್ಯಃ ॥ ಗೋಧೂಮಾಸ್ತಂಡುಲಾಶ್ವೇತಾಃ ಆಢಕಾಃ ರಾಜಮಾಶಕಾಃ । ಚಣಕಾಃ ಶುಕ್ಲನಿಷ್ಪಾವಾಃ ತಿಲಮುದ್ಗ ಕುಳಿತ್ಥಕಾಃ ॥

ಸೂರ್ಯ–ಗೋಧೂಮ(ಗೋಧಿ), ಚಂದ್ರ–ತಣ್ಡುಲ(ಅಕ್ಕಿ), ಅಂಗಾರಕ–ಆಢಕ(ತೊಗರಿ), ಬುಧ–ಮಾಶ {ರಾಜಮಾಶಕ}(ಉದ್ದು), ಬೃಹಸ್ಪತಿ–ಚಣಕ(ಕಡಲೆ), ಶುಕ್ರ–ಶುಕ್ಲನಿಷ್ಪಾವ(ಅವರೆ), ಶನಿ–ತಿಲ(ಎಳ್ಳು), ರಾಹು–ಮುದ್ಗ(ಹೆಸರು), ಕೇತು–ಕುಳಿತ್ಥ (ಹುರಳಿ) ॥

ಭಾಸ್ಕರಾಂಗಾರಕೌ ರಕ್ತೌ ಶ್ವೇತೌ ಶುಕ್ರನಿಶಾಕರೌ । ಸೋಮಪುತ್ರೋ ಗುರುಶ್ಚೈವ ಪೀತಕೌ ತಾವುಭೌ ಸ್ಮೃತೌ । ಶನೈಶ್ಚರಃ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಃ ಧೂಮ್ರೋ ರಾಹುರಿಹೋಚ್ಯತೇ । ಚಿತ್ರವರ್ಣಾಃ ಕೇತೋಸ್ತು ಗ್ರಹಾಣಾಂ ವರ್ಣಮೀರಿತಂ ॥

ಆಸತ್ಯೇನಾಗ್ನಿಂದೂತಮೇಷಾಮೀಶ ಇತ್ಯಾದಿತ್ಯಾಯ । ಆಪ್ಯಾಯಸ್ವಾಪ್ಸುಮೇಸೋಮೋಬ್ರವೀದ್ಗೌರೀಮಿಮಾಯೇತಿ ಸೋಮಾಯ । ಅಗ್ನಿರ್ಮೂರ್ಧಾ ಸ್ಯೋನಾಪೃಥಿವೀ ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಯಪತಿರಿತ್ಯಂಗಾರಕಾಯ । ಉದ್ಬುಧ್ಯಸ್ವೇದಂವಿಷ್ಣುರ್ವಿಷ್ಣೋ ರರಾಟಮಸೀತಿ ಬುಧಾಯ । ಬೃಹಸ್ಪತೇಽತಿಯದಿಂದ್ರಮರುತ್ವೋ ಬ್ರಹ್ಮಜಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಬ್ರಹಸ್ಪತಯೇ । ಶುಕ್ರಂತೇ ಅನ್ಯದಿಂದ್ರಾಣೀಂದ್ರಂವೋವಿಶ್ವತಸ್ಪರೀತಿ ಶುಕ್ರಾಯ ಶನ್ನೋದೇವೀಃ ಪ್ರಜಾಪತೇ ಇಮಯ್ಯಮಪ್ರಸ್ತರಮಿತಿ ಶನೈಶ್ಚರಾಯ । ಕಯಾನಶ್ಚಿತ್ರ ಆಯಂಗೌರ್ಯತ್ತೇ ದೇವೀ ನಿಋುತಿರಿತಿ ರಾಹವೇ । ಕೇತುಂ ಕೃಣ್ವನ್ನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾದೇವಾನಾಗ್ಂ ಸಚಿತ್ರಚಿತ್ರಮಿತಿ ಕೇತುಭ್ಯಃ ॥

ತ್ರಾತಾರಮಿಂದ್ರಂ ತ್ವನ್ನೋ ಅಗ್ನೇ ಸುಗನ್ನ್ಃ ಪಂಥಾಮಸುನ್ವಂತಂ ತತ್ವಾಯಾಮ್ಯಾನುದ್ಭಿರ್ವಯಗ್ಂ ಸೋಮ ತಮೀಶಾನಮಿತಿ ಲೋಕಪಾಲೇಭ್ಯಃ ॥

ಜಾತವೇದಸೇ ಗಣನಾಂತ್ವಾ ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಯಪತೇ ಸ್ವಸ್ತಿದಾ ತತ್ವಾಯಾಮಿ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಮೂರ್ಧಾನಂ ದಿವೋ ಅರತಿಮಿತಿ ಸಾದ್ಗುಣ್ಯ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ॥

ಅಗ್ನೀಶ್ವರಸಹಿತಂ ಭಾಸ್ಕರಂ । ಆಪ ಉಮಾಸಹಿತಂ ಸೋಮಮ್ । ಭೂಮಿಸ್ಕಂದಸಹಿತಂ ಅಂಗಾರಕಂ । ವಿಷ್ಣುಜಿಷ್ಣುಸಹಿತಂ ಬುಧಂ । ಇಂದ್ರಬ್ರಹ್ಮಸಹಿತಂ ಬೃಹಸ್ಪತಿಮ್ । ಇಂದ್ರಾಣೀಶಕ್ರಸಹಿತಂ ಶುಕ್ರಂ । ಪ್ರಜಾಪತಿಯಮಸಹಿತಂ ಶನೈಶ್ಚರಮ್ । ಸರ್ಪನಿಋುತಿಸಹಿತಂ ರಾಹುಮ್ । ಬ್ರಹ್ಮಚಿತ್ರಗುಪ್ತಸಹಿತ ಕೇತುಮ್ ॥

ಭೂಪ್ರಾರ್ಥನಾದಿ ಕಲಶಸ್ಥಾಪನಪೂರ್ವಕಂ ನವಗ್ರಹಪೂಜಾ ವಿಧಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀಮುಕ್ತ್ವಾ ಕಲಶೇ ಸವಿತೃದೇವತಾಮಾವಾಹ್ಯ । ಆಸತ್ಯೇನೇತಿ ಮಂತ್ರಮುಕ್ತ್ವಾ ಆದಿತ್ಯಂ ರಕ್ತಾಂಬರಮಿತ್ಯಾದಿ ಸರ್ವತ್ರವರ್ಣಾನುಕ್ರಮೇಣ ಆವಾಹ್ಯ । ರಾಹುಕೇತೋಸ್ತು ಮೇರುಮಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಮಿತಿ ಯೋಜನೀಯಂ । ತ್ರಾತಾರಮಿಂದ್ರಮಿತಿ ಲೋಕಪಾಲಮಂತ್ರಮುಕ್ತ್ವಾ ಕಲಶೇ ಇಂದ್ರಾದಿ ಲೋಕಪಾಲಾನಾವಾಹ್ಯ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಆವಾಹಿತಸಮಸ್ತ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್॥

೧. ಆದಿತ್ಯಂ ರಕ್ತಾಂಬರಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ರಕ್ತಗಂಧಾನುಲೇಪನಂ

ರಕ್ತಾಶ್ವಛತ್ರಧ್ವಜರಥಪತಾಕಾದಿಶೋಭಿತಂ ಮೇರುಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಮಧ್ಯಭಾಗೇ ವರ್ತುಲಾಕಾರಮಂಡಲೇ ಗೋಧೂಮರಾಶ್ಯುಪರಿ ಅಧಿದೇವತಾಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾ ಅಗ್ನೀಶ್ವರಸಹಿತಂ ಭೂಃ ಆದಿತ್ಯಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭುವಃ ಆದಿತ್ಯಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸುವಃ ಆದಿತ್ಯಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭೂರ್ಭುವಸುವಃ ಆದಿತ್ಯಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

೨. ಸೋಮಂ ಶ್ವೇತಾಬರಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಶ್ವೇತಗಂಧಾನುಲೇಪನಂ ಶ್ವೇತಾಶ್ವಛತ್ರಧ್ವಜರಥಪತಾಕಾದಿಶೋಭಿತಂ ಮೇರುಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ಆಗ್ನೇಯದಿಗ್ಭಾಗೇ ಚತುರಶ್ರಾಕಾರಮಂಡಲೇ ತಂಡುಲರಾಶ್ಯುಪರಿ ಅಧಿದೇವತಾಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾ ಆಪ ಉಮಾಸಹಿತಂ ಭೂಃ ಸೋಮಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭುವಃ ಸೋಮಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸುವಃ ಸೋಮಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭೂರ್ಭುವಸುವಃ ಸೋಮಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

೩. ಅಙ್ಗಾರಕಂ ರಕ್ತಾಂಬರಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ರಕ್ತಗಂಧಾನುಲೇಪನಂ ರಕ್ತಾಶ್ವಛತ್ರಧ್ವಜರಥಪತಾಕಾದಿಶೋಭಿತಂ ಮೇರುಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣದಿಗ್ಭಾಗೇ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲೇ ಆಢಕರಾಶ್ಯುಪರಿ ಅಧಿದೇವತಾಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾ ಭೂಮಿಸ್ಕನ್ದಸಹಿತಂ ಭೂಃ ಅಙ್ಗಾರಕಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭುವಃ ಅಙ್ಗಾರಕಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸುವಃ ಅಙ್ಗಾರಕಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭೂರ್ಭುವಸುವಃ ಅಙ್ಗಾರಕಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

೪. ಬುಧಂ ಪೀತಾಬರಂ ಪೀತವರ್ಣಂ ಪೀತಗಂಧಾನುಲೇಪನಂ ಪೀತಾಶ್ವಛತ್ರಧ್ವಜರಥಪತಾಕಾದಿಶೋಭಿತಂ ಮೇರುಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ಈಶಾನ್ಯದಿಗ್ಭಾಗೇ ಬಾಣಾಕಾರಮಂಡಲೇ ಮುದ್ಗರಾಶ್ಯುಪರಿ ಅಧಿದೇವತಾಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾ ವಿಷ್ಣುಜಿಷ್ಣುಸಹಿತಂ ಭೂಃ ಬುಧಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭುವಃ ಬುಧಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸುವಃ ಬುಧಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭೂರ್ಭುವಸುವಃ ಬುಧಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

೫. ಬೃಹಸ್ಪತಿಂ ಪೀತಾಂಬರಂ ಪೀತವರ್ಣಂ ಪೀತಗಂಧಾನುಲೇಪನಂ ಪೀತಾಶ್ವಛತ್ರಧ್ವಜರಥಪತಾಕಾದಿಶೋಭಿತಂ ಮೇರುಂ
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ಉತ್ತರದಿಗ್ಭಾಗೇ ದೀರ್ಘಚತರಶ್ರಾಕಾರಮಂಡಲೇ ಚಣಕರಾಶ್ಯುಪರಿ ಅಧಿದೇವತಾಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾ ಇನ್ದ್ರಬ್ರಹ್ಮಸಹಿತಂ ಭೂಃ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭುವಃ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸುವಃ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭೂರ್ಭುವಸುವಃ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

೬. ಶುಕ್ರಂ ಶ್ವೇತಾಂಬರಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಶ್ವೇತಗಂಧಾನುಲೇಪನಂ ಶ್ವೇತಶ್ವಛತ್ರಧ್ವಜರಥಪತಾಕಾದಿಶೋಭಿತಂ ಮೇರುಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ಪೂರ್ವದಿಗ್ಭಾಗೇ ಪಂಚಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲೇ ಶುಕ್ಲನಿಷ್ಪಾವರಾಶ್ಯುಪರಿ ಅಧಿದೇವತಾಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾ ಇನ್ದ್ರಾಣೀಶಕ್ರಸಹಿತಂ ಭೂಃ ಶುಕ್ರಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭುವಃ ಶುಕ್ರಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸುವಃ ಶುಕ್ರಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭೂರ್ಭುವಸುವಃ ಶುಕ್ರಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

೭. ಶನೈಶ್ಚರಂ ಕೃಷ್ಣಾಂಬರಂ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಂ ಕೃಷ್ಣಗಂಧಾನುಲೇಪನಂ

ಕೃಷ್ಣಾಶ್ವಛತ್ರಧ್ವಜರಥಪತಾಕಾದಿಶೋಭಿತಂ ಮೇರುಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮದಿಗ್ಭಾಗೇ ಧನುರಾಕಾರಮಂಡಲೇ ತಿಲರಾಶ್ಯುಪರಿ ಅಧಿದೇವತಾಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾ ಪ್ರಜಾಪತಿಯಮಸಹಿತಂ ಭೂಃ ಶನೈಶ್ಚರಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭುವಃ ಶನೈಶ್ಚರಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸುವಃ ಶನೈಶ್ಚರಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭೂರ್ಭುವಸುವಃ ಶನೈಶ್ಚರಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

೮. ರಾಹುಂ ಧೂಮ್ರಾಂಬರಂ ಧೂಮ್ರವರ್ಣಂ ಧೂಮ್ರಗಂಧಾನುಲೇಪನಂ ಧೂಮ್ರಾಶ್ವಛತ್ರಧ್ವಜರಥಪತಾಕಾದಿಶೋಭಿತಂ ಮೇರುಂ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ನೈರ್‌ಋತ್ಯದಿಗ್ಭಾಗೇ ಶೂರ್ಪಾಕಾರಮಂಡಲೇ ಮುದ್ಗರಾಶ್ಯುಪರಿ ಅಧಿದೇವತಾಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾ ಸರ್ಪನಿಋ್‌ಋತಿಸಹಿತಂ ಭೂಃ ರಾಹುಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭುವಃ ರಾಹುಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸುವಃ ರಾಹುಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭೂರ್ಭುವಸುವಃ ರಾಹುಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

೯. ಕೇತುಂ ಚಿತ್ರಾಂಬರಂ ಚಿತ್ರವರ್ಣಂ ಚಿತ್ರಗಂಧಾನುಲೇಪನಂ ಚಿತ್ರಾಶ್ವಛತ್ರಧ್ವಜರಥಪತಾಕಾದಿಶೋಭಿತಂ ಮೇರುಂ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ವಾಯವ್ಯದಿಗ್ಭಾಗೇ ಧ್ವಜಾಕಾರಮಂಡಲೇ ಕುಳಿತ್ಥರಾಶ್ಯುಪರಿ ಅಧಿದೇವತಾಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಿತ್ರಗುಪ್ತಸಹಿತಂ ಭೂಃ ಕೇತುಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭುವಃ ಕೇತುಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸುವಃ ಕೇತುಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಭೂರ್ಭುವಸುವಃ ಕೇತುಗ್ರಹಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ತ್ರಾತಾರಮಿಂದ್ರಮಿತಿ ಲೋಕಪಾಲಮಂತ್ರಮುಕ್ತ್ವಾ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಲಶೇ ಇಂದ್ರಾದಿಲೋಕಪಾಲಾನಾವಾಹ್ಯ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಆವಾಹಿತ ಆದಿತ್ಯಾದಿಸಮಸ್ತದೇವತಾಭ್ಯಃ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

೨೮. ಕಪರ್ದಿಕಾರಿಕಾ

ಅಥೌಷಧಿವತ್ಸು ಕರ್ಮಸು ಲಾಜಹೋಮವರ್ಜಂ, ಉಪಾಕರಣೇಸಮಾಪನೇ

ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಾದಿವ್ರತೇಷು ಚ ಅಗ್ನಿಮುಖಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ್ ಪರಿದ್ಧ್ಯಂಜನಪರಿಧಿಪ್ರಹರಣಸಗ್ಸ್ರಾವಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಪರಿಷೇಚನಪ್ರಣೀತಾಮೋಕ್ಷಣಬ್ರಹ್ಮೋದ್ವಾಸನಾನ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ವಿವಾಹೋಪನಯನಸಮಾವರ್ತನಸೀಮಂತಚೌಲಗೋದಾನಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇಷು । ಪರಿಧಿನಿಃಸನ ಅನಾಜ್ಞಾತ ಪ್ರಾಶ್ಚಿತ್ತ ಪರಿಷೇಚನಪ್ರಣೀತಾಮೋಕ್ಷಣಬ್ರಹ್ಮೋದ್ವಾಸನಾನ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಪುಗ್ಂಸವನೇ ಪರಿಧಿಪ್ರಹರಣ ಸಗ್ಸ್ರಾವೌ ಭವತಃ ಸುವನೇ ಅಂಜನಂ ನ ಹಿ ।

ವ್ರತೇಷು ಸುವನೇ ಚೈವ ತಥೈವಾಧ್ಯಯನೇ ಮುಖೇ ।

ಪರಿಧಿಪ್ರಹರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಲೇಪಕಾರ್ಯಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥

ಸುವನೇ ಗ್ರಹಪೂಜಾಯಾಂ ಉಪಾಕರ್ಮವೃಷೋತ್ಸೃಜೇ ।

ಪರಿಧಿಪ್ರಹರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸಂಸ್ರಾವಸ್ತು ವಿಧೀಯತೇ ॥

ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನೇ ಚೈವ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಚೌಲಯೋಃ ।

ಉಪನಯನೇ ಚ ಗೋದಾನೇ ಆಧಾನೇ ಆದಿವಾಚಯೇತ್ ॥

ಆರ್ತವೇ ಸುವನೇಸೂತೇ ಸ್ನಾತ್ವಾಮೇಽಧ್ಯಯನೇ ವ್ರತೇ ।

ಸ್ನಾನೇ ವೈವಾಹಿಕೇ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪುಣ್ಯಾಹಮಂತತಃ ॥

ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನಂ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಸುವನಂ ಪಾರ್ವಣಂ (ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕ) ತಥಾ ।

ಔಪಾಸನಾಗ್ನಾವೇತಾನ ಕುರ್ಯಾದನ್ಯಾನ ಲೌಕಿಕೇ ॥

ದ್ವಿತೀಯಾಘಾರಹೋಮಶ್ಚ ಪ್ರಧಾನಾಹುತಯಸ್ತಥಾ ।

ಆಜ್ಯಭಾಗೌಸ್ವಿಷ್ಟಕೃಚ್ಚ ಸ್ರುಚಾ ಚೇತಿ ಕಪರ್ದಿನಾ ॥

ಪೂರ್ವಾಘಾರೋ ಜಯಾದಿಶ್ಚ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಚ ವ್ಯಾಹೃತೀಃ ।

ಏತಾಸ್ಸ್ರುವೇಣ ಹೋತವ್ಯಾಃ ನಸಂದೇಹಃ ಕಪರ್ದಿನಾ ॥

ಅಗ್ನಿಂ ಷೋಡಶಿಭಿರ್ದರ್ಭೈಃ ಪುರತಸ್ತು ಪರಿಸ್ತರೇತ್ ।

ಪರಿಸ್ತರಾಣಾಂ ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಏವಮ್ ಸಂಖ್ಯಾ ವಿಧೀಯತೇ ॥

ಪಾತ್ರಾಣಾಂತು ದ್ವಿಷಟ್ಕಂಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಣೀತಾಸಾದನಂ ತಥಾ ।

ಅಷ್ಟಭಿಃ ಛಾದನಂತತ್ರ ತ್ರಿಭಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಸನಂ ಭವೇತ್ ॥

ದ್ವೌ ಚ ದರ್ಭೌ ಪವಿತ್ರಸ್ಯ ತಥಾ ಪ್ರತ್ಯಸನಸ್ಯ ಚ ।

ಸಂಮಾರ್ಜನಂ ತ್ರಿಭಿರ್ದರ್ಭೈಃ ಜ್ವಲನಸ್ಯೈಕ ಉಚ್ಯತೇ ॥

ಪರ್ಯಗ್ನಿಕರಣಸ್ಯೈಕಂ ವಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಂ ॥

ನಾಘಾರೌ ನಾಜ್ಯಭಾಗೌ ನಚೇಧ್ಮಂ ನ ಜಯಾದಯಃ ।

ಚತುಷ್ಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗೇತು ನಿಶ್ಚಿತ್ಯೋಕ್ತಂ ಕಪರ್ದಿನಾ ॥

ಪೂರ್ವಾಘಾರೋ ಜಯಾದಿಶ್ಚ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಚ ವ್ಯಾಹೃತೀಃ । ಏತೇ

ಸ್ರುವೇಣ ಹೋತವ್ಯಾ ನ ಸಂದೇಹಃ ಕಪರ್ದಿನಾ ॥

ಸ್ಮಾರ್ತೋಕ್ತ ಗ್ರಹ ಯಜ್ಞೇಷು ಪುಣ್ಯಾಹ ಮದಿರಂತಯೋಃ ।

ನವೋವಾಚಂ ಜಪೇಲ್ಲಿಖ್ಯಾ ಪ್ರಣೀತಾಸಾದನಂತಥಾ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಖಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾಥ ಅಗ್ನೌಕೃತ್ವಾ ದದಾಹುತೀಃ ।

ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃಜಯ ಪರಿಷಿಚ್ಯ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಮೇವ ಚ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇದಾಶೀಃ ಶನ್ನ ಉದ್ವಾಸನಂ ಕ್ರಮಾತ್ ॥

೨೯. ಆಶೀರ್ಗದ್ಯಾಃ

೧. ಓಂ ಮಹದ್ಭ್ಯೋ ನಮಃ

೨. ಸ್ವಸ್ತಿ ಮಂತ್ರಾರ್ಥಾಃ ಸತ್ಯಾಃ ಸಫಲಾ ಸನ್ತ್ವಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೩. ಅಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಸಕುಟುಂಬಸ್ಯ ವೇದೋಕ್ತಂ ದೀರ್ಘಮಾಯುಷ್ಯಂ ಭೂಯಾದಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು–

೪. ಅನೇನ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುವಾಸಿನೀ ಸಮಾರಾಧನೇನ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಃ ಸಕಲದೇವತಾ ಸಾರ್ವಭೌಮಃ ಸಕಲ ಸುರವರೇಣ್ಯಃ ಸಕಲಪುರುಷಾರ್ಥವಿತರಣಕಲ್ಪದ್ರುಮಃ ರಮಾಸಹಾಯಃ ಕಮನೀಯಕೌಸ್ತುಭಧರಃ ಲೀಲಾಪರಿಗೃಹೀತ ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮಃ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಇಷ್ಟದೇವತಾಸ್ವರೂಪೀ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಕೇಶವಃ ಸುಪ್ರೀತಃ ಸುಪ್ರಸನ್ನ ವರದೋ ಭೂತ್ವಾ ಅಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಇಷ್ಟ ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೋ ಭೂಯಾದಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೫. ಆದೌ ಗಜಾನನಃ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭೇಷು ಅಜಭವಾಮರೇಂದ್ರಾದ್ಯಖಿಲಸುರಾಸುರವಂದ್ಯಮಾನಚರಣಾಂಬುಜಃ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಿವಿನಾಯಕೋಽಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಮನಸ್ಸಂಕಲ್ಪಿತ ಸಕಲಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೋ ಭೂಯಾದಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೬. ವೈದೇಹೀಕುಚಕುಂಬಕುಂಕುಮಪಂಕಾಂಕಿತವಿಶಾಲವಕ್ಷಸ್ಥಲಭಾಸಮಾನಃ ಪ್ರಭಾಸಮುದಿತಃ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರೋಽಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ನಿರಾಪದಃ ಸಂಪದಃ ಸಂತತಂ ಸಂತನೋತ್ವಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೭. ಅಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರೇ ಜನ್ಮರಾಶಿವಶಾತ್ ನಾಮನಕ್ಷತ್ರೇ ನಾಮರಾಶಿವಶಾತ್ ಜನ್ಮಾನುಜನ್ಮತ್ರಿಜನ್ಮವಶಾತ್ ಅಂಗೇ ಚ ಕಾಲಚಕ್ರೇ ಚ ಗೋಚರೇ ಚ ಮಹಾದಶಾಯಾಂ ಅಂತರ್ದಶಾಯಾಮ್ ಅಂತರಂತರ್ದಶಾಯಾಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮದಶಾಯಾಂ ಸ್ಥೂಲದಶಾಯಾಂ ಪ್ರಾಣದಶಾಯಾಂ ಲತ್ತೋಪಗಹ ನಾಮವೇದಬಲಾಚ್ಚ ಅಷ್ಟಕವರ್ಗೇ ಚ ಯೇ ಯೇ ಗ್ರಹಾಃ ಅರಿಷ್ಟಸ್ಥಾನೇಷು ಸ್ಥಿತಾಃ ತೈಃ ತೈಃ ಗ್ರಹೈಃ ಕ್ರಿಯಮಾಣ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ ಆಗಾಮಿಸೂಚಿತ ದುಷ್ಟಾರಿಷ್ಟಪರಿಹಾರೋಸ್ತ್ವಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೮. ಅಥಾನಂತ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣ ಪರಿಪೂರ್ಣಃ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣೋಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ವಿಶೇಷೇಣ ದೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭಕ್ತಿಂ ವಿತರತಾದಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೯. ಅಥ ಚತುರಾನನಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಆಯುರ್ಲೇಖನ ಚತುರಃ ಅಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಆಯುಷೋಽಭಿವೃದ್ಧಿಂ ವಿತರತಾದಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೧೦. ಅಥ ಭಗವಾನ್ ಭಕ್ತಾನಾಮತಿಸುಲಭಃ ಪರಮಮಂಗಲ ಸ್ವರೂಪೀ ಶ್ರೀಭವಾನೀಶಂಕರೋಽಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಆಯುಷೋಽಭಿವೃದ್ಧಿಂ ವಿತರತಾದಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೧೧. ಅಥೇಂದಿರಾ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣೋರನಪಾಯಿನೀ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತಾ ಅಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಕರಿನರರಥತುರಗಾಂದೋಲಾರಾಮಗೃಹಕ್ಷೇತ್ರಾದಿಷು ನಿರಂತರಂ ವಾಸಂ ಕುರುತಾದಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೧೨. ಅಥ ಸರಸ್ವತಿ ಚತುಃಷಷ್ಟಿಕಲಾತ್ಮಿಕಾ ನಾದಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪಿಣೀ ಸ್ವರವರ್ಣಾರ್ಥಸಂಪದೇದಂ ಜಗದಖಿಲಂ ಆಹ್ಲಾದಯಮಾನಾಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶಿತ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಂ ವಿತರತಾದಿತಿ ಮಹಾನ್ತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು–

೧೩. ಅಯಂ ಯಜಮಾನಃ ಇಂದ್ರ ಇವ ವಿಜಯೀ ಅರ್ಜುನ ಇವ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲೀ ಪ್ರಹ್ಲಾದವದ್ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಃ ಮಾರ್ತಾಂಡ ಇವ ತೇಜಸ್ವೀ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯವನ್ನೀರೋಗಃ ಶತಾಯುಷ್ಮಾಂಶ್ಚ ಭೂಯಾದಿತಿ ಮಹಾಂತೋ

ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೧೪. ಇಮೌ ದಂಪತೀ ಅರಂಧತೀ ವಸಿಷ್ಟಾವಿವ ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನೌ ಶ್ರೌತಸ್ಮಾರ್ತೋಕ್ತ ಕ್ರಿಯಾನುಷ್ಟಾನ ತತ್ಪರಾ ಚ ಭೂಯಾಸ್ತಾಮಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೧೫. ಇಮೌ ದಂಪತಿ ಪರಮೇಶ್ವರಾವಿವ ನ್ಯಸಂಗತೌ ಓಜಸ್ವಿನೌ ತೇಜಸ್ವಿನೌ ಭ್ರಾಜಸ್ವಿನೌ ಪುತ್ರವಂತೌ ಪೌತ್ರವಂತೌ ಪ್ರಪೌತ್ರವಂತೌ ಸಕಲಸೌಭಾಗ್ಯವಂತೌ ಚ ಭೂಯಾಸ್ತಾಂ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೧೬. ಇಮೌ ದಂಪತೀ ರುಕ್ಮಿಣೀಗೋಪಲಕೃಷ್ಣಾವಿವ ಸರಸಸಲ್ಲಾಪಕುತೂಹಲೀಲೌ ಭೂಯಾಸ್ತಾಮಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೧೭. ಇಮೌ ದಂಪತೀ ಜಾನಾಕೀರಘುನಾಯಕಾವಿವ ಪರನಾಯಕ ಪರದಾರಾ ಪರಾಙ್ಮುಖೌ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತೀತಿಹಾಸಪುರಾಣೋದಿತ ಕರ್ಮಬದ್ಧಶ್ರದ್ಧೌ ಭೂಯಾಸ್ತಾಮಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೧೮. ಅನಯೋರ್ದಂಪತ್ಯೋಃ ಅಷ್ಟಪುತ್ರಬಹುಧನಂ ಭೂಯಾಸ್ತಾಮಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೧೯. ಏನಯೋರ್ದಂಪತ್ಯೋರ್ಗೃಹೇ ಶೋಭನಪರಂಪರಾವಾಪ್ತಿರಸ್ತಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೨೦. ಸದ್ಯಸುವೃಷ್ಟ್ಯಾ ಸರ್ವೇ ನದನದೀತಟಾಕಾಃ ಪರಿಪೂರ್ಣಾ ಭೂಯಾಸುರಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೨೧. ಚತುಃಸಾಗರಪರ್ಯಂತಂ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಶುಭಂ ಭೂಯಾದಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೨೨. ದೇಶೋಽಯಂ ನ್ಷ್ಕಂಟಕೋ ನುಪದ್ರವಶ್ಚ ಭೂಯಾದಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೨೩. ಏತಾ ಆಶಿಷಃ ಪ್ರಾತರೇವಾಶಿಷಃ ಸಂತ್ವಿತಿ ಮಹಾಂತೋ ಭವಂತೋಽನು ಗೃಹ್ಣಂತು

೨೪. ಸರ್ವೇ ಜನಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು

೨೫. ಸಮಸ್ತ ಸನ್ಮಂಗಳಾನ ಭವಂತು

೧. ಅಯಂ ಯಜಮಾನಃ ಅನವರತಂ ಅನ್ನದಾನ ಸಂತೋಷಿತ ಅಶೇಷ ವಿದ್ವಜ್ಜನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪರಂಪರಾಪ್ರಾಪ್ತ ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯಯುಕ್ತೋ ಭೂಯಾದಿತಿ

೨. ಇಮಂ ಯಜಮಾನಂ ಬಂಧುಜನದೀನಜನವಣಪಕಜನಾಃ ಪೌರಜನಾಃ ಪಂಡಿತಜನಾಃ ಸ್ವಸ್ವ ಸಮ್ಮಾನಸಮುಚಿತ ಕೌಶೇಯು ಕಲಾಪ ವಾಸೋವೃತ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರದೀನಾಂ ಸಂಪಾದನಾರ್ಥಾಯ ಸಮಾಶ್ರಯಂತಾಮಿತಿ

೩. ಅನೇನ ಯಜಮಾನೇನ ಕೃತ ಸಂತರ್ಪಣೇನ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಃ ಸಕಲದೇವತಾ ಸಾರ್ವಭೌಮಃ

೪. ಅಸ್ಮೈ ಯಜಮಾನಾಯ ದ್ರೌಣಿ ವೈರೋಚನ ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯವತ್ ಜೈವಾತೃಕತ್ವಂ ಕಮಲಾಸನೋ ದದ್ಯಾದಿತಿ

೫. ಅಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಶ್ರೀಮಂತೋ ಹ್ರೀಮಂತೋ ಧೀಮಂತಃ ಕೀರ್ತಿವಂತ ಕಾಂತಿವಂತೋ ವಿದ್ಯಾವಂತೋ ಬಲವಂತಃ ಕುಮಾರಾಃ ಧೀರಾಃ ಪಾರಾಃ ಶೂರಾಃ ಭೂಯಾಸುರಿತಿ

೬. ಅಸ್ಮಾದ್ಯಜಮಾನಸ್ಯ ತಾಪತ್ರಯಾದಿ ಆಧಿವ್ಯಾಧಯಃ ದೂರೇ ವರಿವರ್ತಂತಾಮಿತಿ

೭. ಅಸ್ಮಿನ್ ಯಜಮಾನೇ ಲಾವಣ್ಯ ತಾರುಣ್ಯ ಕಾರುಣ್ಯ ವರೇಣ್ಯತಾ ವದಾನ್ಯತಾದಯಃ ಸರ್ವೇ ಸದ್ಗುಣಾಃ ಸಂಮಿಲಿತಾಃ ಸಮುಜ್ಜೃಂಭಂತಾಮಿತಿ

೩೦. ಉದಕಶಾಂತಿ

ಪವಿತ್ರಂ ದರ್ಧ್ವಿ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಹಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ .... ನಕ್ಷತ್ರೇ .... ರಾಶೌ ಜಾತಾಯಾಃ ಮಮ ಧರ್ಮಕಾಂತಾಯಾಃ ಶ್ವಃ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ ಗರ್ಭಾಧಾನಾಂಗಭೂತಂ ಸದ್ಯಃ ವೇದನಾರಾಯಣ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ವೇದನಾರಾಯಣ

ದೇವತಾ ಪ್ರಸಾದ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಭೋಧಾಯನೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಅನೋನ್ಯ ಸಹಾಯೇನ ಉದಕಶಾಂತ್ಯಾಖ್ಯ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಂಗಂ ಉಲ್ಲೆಖನಂಚ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತಂಡುಲೈಃ ಪೂರಿತ ಶರಾವೇ

ಇತಿ ಮಧ್ಯೇ । ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣತಃ । ಇತಿ ಉತ್ತರತಃ ॥ ಇತಿ ಮಧ್ಯೇ ॥ ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿದಧೇ ಪದಂ । ಸಮೂಢ ಮಸ್ಯ ಪಾಗ್ಂ ಸುರೇ ॥ ಇತಿ ಪಶ್ಚಾತ್ ॥ ಇಂದ್ರಂ ವಿಶ್ವಾ ಅವೀವೃಧನ್ಥ್ಸಮುದ್ರಂ ವ್ಯಚಸಂ ಗಿರಃ । ರಥೀತಮಗ್ಂ ರಥೀನಾಂ ವಾಜಾನಾಗ್ಂ ಸತ್ಪತಿಂ ಪತಿಂ ॥ ಇತಿ ಪುರಸ್ತಾತ್ ॥ ಇತಿ ದರ್ಭೈಃ ಉಲ್ಲೇಖ್ಯ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೈಃ ಅವಕೀರ್ಯ ತದುಪರಿ ಧೂಪವಾಸಿತ ಕಲಶಂ ನಿಧಾಯ । ಏತೈಃ ದಕ್ಷಿಣತಃ ಆರಭ್ಯ ಉದಕ್ಪ್ರವಣಂ । ತಿರಃ ಪವಿತ್ರ ಮತಿನೀತಾಃ । ಆಪೋಧಾರಯ ಮಾತಿಗುಃ । ದೇವೇನ ಸವಿತ್ರೋತ್ಪೂತಾಃ । ವಸೋಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಭಿಃ । ಇತಿ ಕಲಷೇ ಕೂರ್ಚಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ । ಅಪಃಪ್ರಣಯತಿ । ಶ್ರದ್ಧಾವಾ ಆಪಃ । ಶ್ರದ್ಧಾ ಮೇವಾರಭ್ಯ ಪ್ರಣೀಯ ಪ್ರಚರತಿ । ಅಪಃಪ್ರಣಯತಿ । ಯಜ್ಞೋವಾ ಆಪಃ । ಯಜ್ಞಮೇವಾರಭ್ಯ ಪ್ರಣೀಯ ಪ್ರಚರತಿ । ಅಪಃಪ್ರಣಯತಿ । ವಜ್ರೋವಾ ಆಪಃ । ವಜ್ರಮೇವ ಭ್ರಾತೃವೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಹೃತ್ಯ ಪ್ರಣೀಯ ಪ್ರಚರತಿ । ಅಪಃಪ್ರಣಯತಿ । ಆಪೋವೈ ರಕ್ಷೋಘ್ನೀಃ । ರಕ್ಷಸಾ ಮಪಹತ್ಯೈ । ಅಪಃಪ್ರಣಯತಿ । ಆಪೋವೈ ದೇವಾನಾಂ ಪ್ರಿಯಂ ಧಾಮ । ದೇವಾನಾ ಮೇವ ಪ್ರಿಯಂ ಧಾಮ ಪ್ರಣೀಯ ಪ್ರಚರತಿ । ಅಪಃಪ್ರಣಯತಿ । ಆಪೋವೈ ಸರ್ವಾ ದೇವತಾಃ । ದೇವತಾ ಏವಾರಭ್ಯ ಪ್ರಣೀಯ ಪ್ರಚರತಿ । ಅಪಃಪ್ರಣಯತಿ । ಆಪೋ ವೈ ಶಾಂತಾಃ । ಶಾಂತಾಭಿರೇವಾಸ್ಯ ಶುಚಗ್ಂ ಶಮಯತಿ । ಅಪಃ ಪೂರಯತ್ವಾ । ಆದೌ ಶ್ರೀ ಮಹಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ । ೧ . ಓಷಧೀರಿತಿ ಮಾತರಸ್ತದ್ವೋ ದೇವೀರುಪಬ್ರುವೇ । ರಪಾಗ್ಂಸಿ ವಿಘ್ನತೀರಿತ ರಪಶ್ಚಾತಯಮಾನಾಃ । ಅಶ್ವತ್ಥೇವೋ ನಿಷದನಂ ಪರ್ಣೇವೋ ವಸತಿಃ ಕೃತಾ । ಗೋಭಾಜ ಇತ್ಕಿಲಾಸಥ ಯತ್ಸನವಥ ಪೂರುಷಂ ॥ ಇತಿ ಆಮ್ರಪಲ್ಲವಂ ನಿಧಾಯ । ಓಷಧಯಃ ಸಂವದಂತೇ ಸೋಮೇನ ಸಹ ರಾಜ್ಞಾ । ಯಸ್ಮೈ ಕರೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತಗ್ಂ ರಾಜನ್ ಪಾರಯಾಮಸಿ । ಇತಿ । ಆಕಲಶೇಷು ಧಾವತಿ ಪವಿತ್ರೈಃ ಪರಿಷಿಚ್ಯತೇ । ಉಕ್ಥೈರ್ಯಜ್ಞಸ್ಯ ವಾವೃಧೇ । ಕಲಶಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ । ತತುಂ ತನ್ವನ್ ರಜಸೋ ಭಾನುಮನ್ವಿಹಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತಃ ಪಥೋರಕ್ಷ ಧಿಯಾಕೃತಾನ್

। ಅನುಲ್ಬಣಂ ವಯತ ಜೋಗುವಾಮಪೋ ಮನುರ್ಭವ ಜನಯಾ ದೈವ್ಯಂಜನಮ್ ॥ ಸಹಿರತ್ನಾನ ದಾಶುಷೇ ಸುವಾತಿ ಸವಿತಾ ಭಗಃ । ತಂ ಭಾಗಂ ಚಿತ್ರಮೀಮಹೇ ॥ ಇತಿ ಕಲಶೇ ಹಿರಣ್ಯಂ ಕ್ಷಿಪ್ಯ । ಭೂಮಿರ್ಭೂಮ್ನಾ ದ್ಯೌರ್ವರಿಣಾಂತರಿಕ್ಷಂ ಮಹಿತ್ವಾ । ಉಪಸ್ಥೇತೇದೇವ್ಯದಿತೇಗ್ನಿ ಮನ್ನಾದಮನ್ನಾದ್ಯಾಯಾದಧೇ ॥ ಇತಿ ಭೂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಕೃತ್ವಾ । ಬೀಜಂ ಗಿರಾ ಚ ಶ್ರುಷ್ಟಿಸ್ಸಭರಾ ಅಸನ್ನೋ ನೇದೀಯ ಇತ್ಸೃಣ್ಯಾ ಪಕ್ವಮಾಯತ್ ॥ ಯಾಃ ಫಲಿನೀರ್ಯಾ ಅಫಲಾ ಅಪುಷ್ಪಾ ಯಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ । ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾನೋ ಮುಂಚನ್ತ್ವಗ್ಂ ಹಸಃ । ಇತಿ ಫಲಂ । ಉದಕ ಶಾಂತ್ಯಾಭ್ಯ ಕರ್ಮ ಕರ್ತುಂ ಭೂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾದಿ ಕಳಶ ಸ್ಥಾಪನಂ ಕೃತ್ವಾ । ವೇದನಾರಾಯಣ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತ ವಿಧಾನೇನ ಯಾವತ್ಶಕ್ತಿ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ । ದೇವಸ್ಯತ್ವಾ ಸವಿತುಃ ಪ್ರಸವೇಽಶ್ವಿನೋರ್ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೂಷ್ಣೋಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ । ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಾಯಾಂ ದಿಶಿ । ಉದ್ವಯಂತಮ ಸಸ್ಪರಿ ಪಶ್ಯಂತೋ ಜ್ಯೋತಿರುತ್ತರಂ । ದೇವಂ ದೇವತ್ರಾ ಸೂರ್ಯಮಗನ್ಮ ಜ್ಯೋತಿರುತ್ತಮಂ । ಇತಿ ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ । ಅಗ್ನ ಆಯಾಹಿ ವಿತಯೇ ಗೃಣಾನೋ ಹವ್ಯದಾತಯೇ । ನಹೋತಾ ಸತ್ಸಿ ಬರ್ಹಿಷಿ । ಇತಿ ಉತ್ತರಸ್ಯಾ ದಿಶಿ । ಪೂರ್ವಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಉದಕಶಾಂತಿ ಸೂಕ್ತಪಾರಾಯಣಾರ್ಥಂ ಋತ್ವಿಜಂ ತ್ವಾ ಮಹಂ ವೃಣೇ । ಏವಮೇವ ಅಷ್ಟಸು ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಸ್ಯಾಂ ದಿಕ್ಷು ಋತ್ವಿಜಾನ್ವೃತ್ವಾ । ಸಾವಿತ್ರ ವೇದಾದಿ ಕೃಣುಶ್ವಪಾಜಃ ಇಂದ್ರೋನುವಾಕಂ ಯತ ಇತ್ಯಭೇಚ । ಮಹಾನ್ ಸಜೋಷಾದಿ ಪುರಃ ಸದಾದೀನ್ ರಕ್ಷೋಹಣಃ ಪಂಚ ತಥಾಗ್ನಿರಾಯುಃ, ಯಾವಾಂ ಚ ಯೋವಾಂ ಚ ಯಶರಾಷ್ಟ್ರಭೃಚ್ಚ ತಿಸ್ರೋ ನಮೋ ಅಸ್ತ್ವಿತಿ ಪಂಚಚೂಡಾಃ । ಆಶುಶ್ಚ ಶಂಚೇತಿ ತಥಾ ಮಮಾಗ್ನೇಃ ಮನ್ಯೇ ಸಮೀಚೀ ಶತಭೂತಮುಕ್ತ್ವಾ । ಇಂದ್ರೋ ದಧೀಚೋಽಪ್ಯಥ ಚಕ್ಷುಷಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಸಿಗ್ಂಹೇಽಪ್ಯಹಮಸ್ಮಿತಾಸೂ । ನಕ್ಷತಮಂತ್ರಾ ಉಪಹೋಮ ಮಂತ್ರಾಃ ದಧಿಕ್ರಾ ಚ ಆಪೋ ಹಿ ತಥಾ ಚ ಯಶ್ಚಿತ್ । ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಃ ಪವಮಾನಭೂಶ್ಚ ತಚ್ಛಂ ಯ ಯೋಬ್ರಹ್ಮ ನಮೋಽನುವಾಕಮ್ ।

೩೧. ಭರಣೀ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕಃ

ಪಧಾನದೇವತಾಃ ಅಗ್ನಿಃ ,ಯಮಃ, ಅಪಭರಣೀಃ ಅನುಮತಿಃ ॥

ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಮ್ ಆಯುಷ್ಕಾಮಃ ಮಮ ಜನ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರ ದೇವತಾ ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕೇನ ಯಕ್ಷ್ಯೇ ಅಗ್ನೇರುಪಸಮಾಧಾನಾದಿ ಆಜ್ಯಭಾಗ ಮುಖಾಂತೇ ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕಾತ್ ಜುಹೋತಿ (ಚತುರ್ಗೃಹೀತ) ೧. ಅಗ್ನಿರ್ಮೂರ್ಧಾದಿವಃ ಕಕುತ್ಪತಿಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಅಯಂ ಅಪಾಗ್ಂ ರೇತಾಗ್ಂಸಿ ಜಿನ್ವತೋಽಮ್ ಭುವೋಯಜ್ಞಸ್ಯ ರಜಸಶ್ಚನೇತಾ । ಯತ್ರಾನಿಯುದ್ಭಿಃ ಶಿವಾಭಿಃ । ದಿವಿಮೂರ್ಧಾಂದಧಿಷೇಸುವರ್‌ಷಾಮ್ । ಜಿಹ್ವಾಮಗ್ನೇಚಕೃಶೇಹವ್ಯವಾಹಗ್ಗ್ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯ ಇದಂ । ೨. ಅಪಪಾಪ್ಮಾನಂ ಭರಣೀರ್ಭರಂತು ತದ್ಯಮೋರಾಜಾ ಭಗವಾನ್ ವಿಚಷ್ಟಾಂ । ಲೋಕಸ್ಯರಾಜಾಮಹತೋಮಹಾನ್ಹಿ ಸುಗನ್ನಃಪಂಥಾ ಮಭಯಂಕೃಣೋತೋಽಮ್ ।

ಯಸ್ಮಿನ್ನಕ್ಷತ್ರೇ ಯಮ ಏತಿರಾಜಾ ಯಸ್ಮಿನ್ನೇನ ಮಭ್ಯಶಿಂಚಂತ ದೇವಾಃ । ತದಸ್ಯ ಚಿತ್ರಗ್ಂ ಹವಿಷಾಯಜಾಮಾಪಪಾಪ್ಮಾನಂ ಭರಣೀರ್ಭರಂತು ಸ್ವಾಹಾ । ಯಮಾಯಾಪಭರಣೀಭ್ಯ ಇದಂ । ೩. ಅನುನೋದ್ಯಾನಮತಿರ್ಯಜ್ಞಂದೇವೇಷು ಮನ್ಯತಾಮ್ ಅಗ್ನಿಶ್ಚಹವ್ಯವಾಹನೋಭವತಾಮ್ದಾಶುಷೇಮಯೋಃ ಮನ್ವದನುಮತೇತ್ವಂ ಮನ್ಯಾಸೈ ಶಂಚನಃ ಕೃಧಿ । ಅನುಮತ ಇದಂ । ಕ್ರತ್ವೇದಕ್ಷಾಯನೋಹಿನು ಪ್ರಣ ಆಯೂಗ್ಂ ಷಿತಾರಿಷಃ ಸ್ವಾಹಾ ।

<u>ಅಥ ಸ್ರುವಾಹುತಿಃ</u> _

೧. ಯಮಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ೨. ಅಪಭರಣೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ । ೩. ರಾಜ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ೪. ಅಭಿಜಿತ್ಯೈ ಸ್ವಾಹಾ ।

ಅಥ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ್ – **ಹವ್ಯವಾಹ ಮಭಿ ಮಾತಿಷಾಹಗ್ಂ ರಕ್ಷೋಹಣಂ ಪೃತನಾಸು ಜಿಷ್ಣಂ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮಂತಂ ದೀದ್ಯತಂ ಪುರಂಧಿಂ ಅಗ್ನಿಗ್ಗ್ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಾಹುವೇಮೋಃಮ್ ಸಿಷ್ಟಮಗ್ನೇ ಅಭಿತತ್ಪೃಣಾಹಿ ವಿಶ್ವಾದೇವ ಪೃತನಾ ಅಭಿಷ್ಯ ಉರುನ್ನಃಪಂಥಾಂ ಪ್ರದಿಶನ್ವಭಾಹಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮದ್ದೇಹ್ಯಜರನ್ನ ಆಯುಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥** ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟ ಕೃತ ಇದಂ । ಜಯಾದಿ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ । ವರೋದಕ್ಷಿಣಾ ।

೩೨. ಅಥ ಪಞ್ಚಗವ್ಯ ಹವನಮ್

ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಮಮ ಇಹಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರೇ ವಾ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತ್ಯವಸ್ಥಾಸು ಜ್ಞಾನತೋಽಜ್ಞಾನತೋ ವಾ ಸಕೃದಸಕೃತ್ಕೃತಾನಾಂ ಪಾಪಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಗುರುತಲ್ಪಗಮನಸ್ವರ್ಣಸ್ತೇಯಸುರಾಪಾನ–ತತ್ಸಂಸರ್ಗಜಾನಾಂ ಪಾಪಾನಾಂ ಸದ್ಯಃ ಅಪನೋದನಾರ್ಥಂ, ವೈದ್ಯಶಾಲಾಯಾಂ ಸ್ಥಿತಸಮಯೇ ಶೌಚಾಭಾವ, ಸ್ನಾನಸಂಧ್ಯಾವಂದನರಾಹಿತ್ಯಾಪೇಯಪಾನಾಭಕ್ಷ್ಯಭಕ್ಷಣ ವಿಣ್ಮಲಮೂತ್ರಾರಿಸ್ಪರ್ಶನ ಶೂದ್ರಾನ್ನಭೋಜನಜನಿತ ಸಮಸ್ತದೋಷ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಕೂರ್ಚವಿಧಾನೇನ ಪಂಚಗವ್ಯಹವನಪ್ರಾಶನಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಕೃಚ್ಛ್ರಪ್ರತಿನಿಧಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಹಿರಣ್ಯಧಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತಂಡುಲ ಪೂರ್ಣಶರಾವೇ ಮಧ್ಯೇ ತಾಮ್ರ ಪಾತ್ರಂ ನಿಧಾಯ ತಸ್ಮಿನ್ ಸಪ್ತದರ್ಭಕೃತಂ ನವದರ್ಭಕೃತಂ ವಾ ಕೂರ್ಚಂ ನಿಧಾಯ

ಪೂರ್ವದಿಗ್ಭಾಗೇ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾತು ಗೋಮೂತ್ರಮ್ ।
ದಕ್ಷಿಣದಿಗ್ಭಾಗೇ ಗಂಧದ್ವಾರೇತಿ ಗೋಮಯಮ್ ।
ಪಶ್ಚಿಮದಿಗ್ಭಾಗೇ ಆಪ್ಯಯಸ್ವೇತಿ ಕ್ಷೀರಮ್ ।
ತತ್ಪಾರ್ಶ್ವೇ ದಧಿಕ್ರಾವ್ಣ್ಣ ಇತಿ ವೈ ದಧಿ ।
ಉತ್ತರದಿಗ್ಭಾಗೇ ಶುಕ್ರಮಸೀತ್ಯಾಜ್ಯಮ್ ।
ಈಶಾನ್ಯ ದಿಗ್ಭಾಗೇ ತತ್ವಾಯಾಮೀತಿ ಕುಶೋದಕಮ್ ॥ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ
ಪಲಮೇಕಂ ತು ಗೋಮೂತ್ರಮ್ ಪಲಸ್ಯಾರ್ಧಂ ತು ಗೋಮಯಮ್ ।
ಕ್ಷೀರಂ ಸಪ್ತಪಲಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ದಧಿ ತ್ರಿಪಲ ಉಚ್ಯತೇ ।

ಆಜ್ಯಮೇಕ ಪಲಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಮೇಕ ಪಲಂ ತು ಕುಶೋದಕಮ್ ॥

ಷಟ್ಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಃ । ಚತುರ್ದಶಾಹುತಯಃ । ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಮುಖಾನ್ತೇ ಪಂಚಗವ್ಯೇನ ಜುಹೋತಿ । ಅವದಾನಧರ್ಮೇಣ ಜುಹುಯಾತ್ ॥

೧. ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹಾ ।

೨. ಸೋಮಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೩. ಇಂದ್ರ ಮರುತ್ವ ಇಹ ಪಾಹಿ ಸೋಮಂ ಯಥಾಶಾರ್ಯಾತೇ ಅಪಿಬಸ್ಸುತಸ್ಯ । ತವ ಪ್ರಣೀತೀ ತವ ಶೂರ ಶರ್ಮನ್ನಾವಿವಾಸಂತಿ ಕವಯಃ ಸುಯಜ್ಞಾ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೪. ಇರಾವತೀ ಧೇನುಮತೀ ಹಿ ಭೂತಗ್ಂ ಸೂಯವಸಿನೀ ಮನವೇ ಯಶಸ್ಯೇ । ವ್ಯಸ್ಕಭ್ನಾದ್ರೋದಸೀ ವಿಷ್ಣುರೇತೇ ದಾಧಾರ ಪೃಥಿವೀಮಭಿತೋ ಮಯೂಖೈಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೫. ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿದಧೇ ಪದಮ್ । ಸಮೂಢಮಸ್ಯ ಪಾಗ್ಂಸುರೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೬. ಮಾನೋ ಮಹಾನ್ತಮುತಮಾನೋ ಅರ್ಭಕಮ್ಮಾನ ಉಕ್ಷನ್ತಮುತಮಾನ ಉಕ್ಷಿತಮ್ । ಮಾನೋ ವಧೀಃ ಪಿತರಂ ಮೋತ ಮಾತರಂ ಪ್ರಿಯಾಮಾನಸ್ತನುವೋ ರುದ್ರರೀರಿಷಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೭. ಮಾನಸ್ತೋಕೇ ತನಯೇ ಮಾನ ಆಯುಷಿ ಮಾನೋಗೋಷುಮಾನೋ ಅಶ್ವೇಷು ರೀರಿಷಃ । ವೀರಾನ್ಮಾನೋ ರುದ್ರ ಭಾಮಿತೋಽವಧೀರ್ಹವಿಷ್ಮನ್ತೋ ನಮಸಾ ವಿಧೇಮತೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೮. ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಯಜಾಮಹೇ ಸುಗಂಧಿಂ ಪುಷ್ಟಿವರ್ಧನಮ್ । ಉರ್ವಾರುಕಮಿವ ಬಂಧನಾನ್ಮೃತ್ಯೋರ್ಮುಕ್ಷೀಯ ಮಾಮೃತಾತ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೯. ಪ್ರಜಾಪತೇ ನತ್ವದೇತಾನ್ಯನ್ಯೋ ವಿಶ್ವಾ ಜಾತಾನಿ ಪರಿತಾ ಬಭೂವ । ಯತ್ಕಾಮಾಸ್ತೇ ಜುಹುಮಸ್ತನ್ನೋ ಅಸ್ತು ವಯಗ್ಗ್ಂ ಸ್ಯಾಮ ಪತಯೋ ರಯೀಣಾಗ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೧೦. ತತ್ಸ ವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ । ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೧೧. ಭೂಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೧೨. ಭುವ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೧೩. ಸುವ ಸ್ವಾಹಾ ॥

೧೪. ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಜಯಾದಿ ಪ್ರತಿ ಪದ್ಯತೇ । ಪರಿಧಿ ನಿಸನಮ್ । ನ ಲೇಪಕಾರ್ಯಃ । ಅನಾಜ್ಞಾತ ಪರಿಷೇಚನಾಂತೇ ಪ್ರಧಾನದರ್ವ್ಯಾ ಪ್ರಾಶನಮ್ ॥

ಯತ್ವಗಸ್ಥಿಗತಂ ಪಾಪಂದೇಹೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಮಾಮಕೇ ।

ಪ್ರಾಶನಂ ಪಂಚಗವ್ಯಸ್ಯ ದಹತ್ಯಗ್ನಿರಿವೇನ್ಧನೋಮ್ ॥ ತ್ರಿಃ ಪ್ರಾಶ್ಯ । ಸಕೃನ್ಮನ್ತ್ರೇಣ, ದ್ವಿಸ್ತೂಷ್ಣೀಮ್ ॥ ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪನಮ್ ॥

ಓಂ ತತ್ಸತ್